

Vattenlag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens allmänna målsättning

Denna lags allmänna målsättning är att

- 1) främja, ordna och samordna användningen av vattentillgångarna och vattenmiljön så, att den är samhälleligt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar
- 2) förebygga och minska skador som förorsakas av vatten eller bruk av vattenmiljön, och att
- 3) förbättra vattenresursernas och vattenmiljöns tillstånd.

2 §

Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på vattenhushållningsärenden.

Om förebyggande av att miljön förorenas bestäms i miljöskyddslagen (86/2000), om vattentjänster i lagen om vattentjänster (119/2001), om dammsäkerhet i dammsäkerhetslagen (413/1984), om förebyggande av sanitära olägenheter i hälsoskyddslagen (763/1994) och om vattenvård i lagen om vattenvårdsförvaltning (/2004).

När tillståndsärenden avgörs, andra myndighetsbeslut fattas eller åtgärder annars vidtas enligt denna lag, skall förutom bestämmelserna i denna lag också iaktas vad som bestäms i naturvårdslagen (1096/1996), lagen om fornminnen (295/1963), markanvändnings- och bygglagen (132/1999) samt med stöd av dem. Den som avgör ett tillståndsärende skall också ta hänsyn till detaljplanen och se till att tillståndet inte gör det avsevärt svårare att göra upp en anhängig plan.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med:

- 1) vattenhushållningsärenden att vattenhushållningsprojekt genomförs samt annan användning och vård av vattentillgångar och vattenmiljön,
- 2) vattenområde ett område som inte endast tillfälligt är täckt av vatten och som avgränsas så som bestäms i 5 §,
- 3) vattendrag sjöar, gölar, älvar, bäckar och andra naturliga vattenområden, med undantag av rännilar, diken och källor, samt konstgjorda sjöar, kanaler och andra motsvarande konstgjorda vattenområden,
- 4) älv ett rinnande vattendrag, vars avrinningsområde är minst hundra kvadratkilometer stort,
- 5) bäck ett rinnande vattendrag som är mindre än en älv,
- 6) rännil en vattenbädd mindre än en bäck, vars avrinningsområde är mindre än tio kvadratkilometer stort och i vilken inte ständigt rinner vatten och fisk inte i nämndvärd omfattning kan ha sin vandring,
- 7) grundvatten vatten som finns i mark- eller berggrund,
- 8) grundvattenförekomst grundvatten som lagrats som en enhetlig vattenmassa i en mättad zon
- 9) vattenhushållningsprojekt att på ett vattenområde eller markområde vidtas en åtgärd eller används en anläggning så, att detta kan påverka yt- eller grundvattnet,
- 10) projektsansvarig sökanden, tillståndshavaren eller någon annan som i ett vattenhushållningsprojekt har som uppgift att sköta förberedelserna, genomförandet, driften eller underhållet eller bedriva verksamheten,
- 11) hushållsvatten vatten som är avsett för mänsklig konsumtion enligt vad som bestäms i hälsoskyddslagen (763/1994),
- 12) vattenkraft det enligt medelavrinningen och motsvarande fallhöjd beräknade effekttalet för en viss del av ett vattendrag,
- 13) vattenkraftverk en inrättning som har byggts för utnyttjandet av vattenkraften i ett

vattendrag samt de anläggningar som hör till inrättningen,

14) allmän farled en farled i ett vattendrag som i enlighet med bestämmelserna i denna lag har bestämts att vara offentlig farled eller allmän lokal farled,

15) enskild farled annan farled än en som avses i 14 punkten och i 6 §

16) område som tagits i bruk för särskilt ändamål en tomt eller byggplats, trädgård, upplagsplats, badstrand, hamnområde eller något annat motsvarande mark- eller vattenområde som tagits i särskilt bruk, samt med

17) vattentjänstverk en inrättning som sköter ett samhälles vattentjänster så som avses i lagen om vattentjänster.

Vad som i denna lag föreskrivs om fisk och fiske gäller även nejonögon och kräftor samt fångst av sådana.

4 §

Territorialvatten och ekonomisk zon

Vad som i denna lag bestäms om vattendrag gäller på motsvarande sätt Finlands territorialvatten och Finlands ekonomiska zon.

5 §

Gräns för vattenområde

Vid tillämpningen av denna lag anses som gräns för ett vattenområde mot land strandlinjen enligt medelvattenståndet. Om vattenståndet förändras eller har förändrats, bestäms gränsen enligt vattenståndet efter förändringen. Gränsen mellan hav och landområde utgörs av den gräns för Finlands territorialvatten mot landsidan som avses i 3 § lagen om gränserna för Finlands territorialvatten (463/1956).

6 §

Kungsådra

Där en älv är djupast finns en ådra för vattnets fria lopp, samfärdsel, virkesflottning och fiskens vandring (kungsådra). Vad som i denna lag föreskrivs om kungsådra gäller också sådana sund eller trängre leder i vattendrag i vilka trafik regelbundet bedrivs eller som fisken i allmänhet använder vid sin vandring.

Kungsådran är en tredjedel av vattendragets bredd vid medelvattenstånd. När samfärdsel eller flottning regelbundet bedrivs i vattendraget, är kungsådrans bredd dock minst sju meter. Miljötillsättnadsverket kan på ansökan bestämma var kungsådran går.

Miljötillsättnadsverket kan, om viktiga skäl kräver det, på ansökan bestämma att kungsådran skall vara bredare eller smalare eller också vara belägen någon annanstans än vad som sägs i 2 mom.

7 §

Myndigheter

Den allmänna uppföljningen och utvecklingen av vattenhushållningsärenden som avses i denna lag sköts av jord- och skogsbruksministeriet samt av miljöministeriet inom dess ansvarsområde.

Ansökningsärenden och ärenden gällande förvaltningstvång som avses i denna lag behandlas av miljötillsättnadsverket, om det inte särskilt har föreskrivits att ärendet skall behandlas av kommunens miljöförvaltningsmyndighet, vid en dikningsförrättning eller av en annan myndighet.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten behandlar de ansökningsärenden, ärenden gällande förvaltningstvång samt andra ärenden om vilka särskilt har föreskrivits att de skall behandlas av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten samt verkar inom sitt område som tillsynsmyndighet enligt denna lag.

En förrättningsman vid en dikningsförrättning behandlar de ärenden om

vilka har föreskrivits att de skall behandlas vid en dikningsförrättning.

Den regionala miljöcentralen främjar skötseln av uppgifter som avses i denna lag eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den samt verkar inom sitt område som tillsynsmyndighet enligt denna lag.

Tviste- och brottmål som avses i denna lag behandlas av tingsrätten.

Angående statliga myndigheters behörighet i uppgifter som avses i denna lag gäller dessutom vad som närmare föreskrivs nedan i denna lag eller någon annan lag.

2 kap.

Allmänna skyldigheter, rättigheter och begränsningar

1 §

Ägande av vatten och råddighet över vatten

Vattnet i en vattencistern, brunn eller annan vattentäkt ägs av den som äger cisternen, brunnen eller vattentäkten. Vattnet i en källa eller konstgjord damm ägs av den som äger grunden. Över annat öppet vatten och grundvatten råder den som vattenområdet eller markområdet tillhör, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag samt om inte annat följer av någon annans rätt.

När en älv eller bäck hör till två skilda fastigheter eller till två områden som är gemensamma för flera fastigheter så, att hälften hör till den ena fastigheten eller området och hälften till den andra fastigheten eller det andra området, har vardera halvans ägare rätt till lika stor del av det rinnande vattnet i älven eller bäcken.

2 §

Vissa rättigheter och skyldigheter

De rättigheter och skyldigheter som enligt denna lag är förknippade med ett mark- eller vattenområde tillhör ägaren av området, om inte något annat föreskrivs nedan i denna lag eller särskilt.

Bestämmelser om rätten för delägare i

samfällda områden att tillgodogöra sig samfällda områden ingår i lagen om samfälligheter (758/1989).

3 §

Rätt för alla att färdas i vattendrag

Om det inte särskilt är förbjudet, har var och en rätt att utan att störa hemfriden eller förorsaka onödigt skada, olägenhet eller störning

1) färdas i vattendrag och på is över vattendrag,

2) utnyttja vattenområde som tillfällig ankringsplats,

3) flotta virke i vattendrag,

4) simma i vattendrag, och

5) tillfälligt flytta fångstredskap och andra lösa föremål i kungsådra eller allmän farled som är till förfång för samfärdseln eller virkesflottningen samt lösa föremål utanför farleden som förorsakar oskäligt förfång för samfärdseln eller hindrar virkesflottning.

Om sjötrafik och om att färdas på is gäller dessutom vad som föreskrivs i sjötrafiklagen (463/1996) och terrängtrafiklagen (1710/1995). Om samfärdsel i kanal och på allmän vinterväg gäller vad som särskilt föreskrivs om dessa. Om att färdas över eller förbi ett med märke försett fångstredskap utanför farled bestäms i lagen om fiske (286/1982).

Vad som i 1 mom. föreskrivs om vattendrag gäller också ett område som ligger utanför de gränser för ett vattenområde som nämns i 1 kap. 5 § när området är täckt av vatten.

4 §

Rätt för alla att ta vatten

Om inte annat följer av denna lag, har var och en rätt att annars än varaktigt för personligt behov ta vatten och is ur ett vattendrag eller ett område som ligger utanför de gränser för ett vattenområde som nämns i 1 kap. 5 § när området är täckt av vatten. Var och en har också rätt att sporadiskt i liten omfattning ta vatten eller is ur en rännil eller källa som tillhör någon

annan och som inte varaktigt används av ägaren eller med ägarens tillstånd av någon annan person. Om annan vattentäkt bestäms i 4 kap.

Med stöd av 1 mom. får vatten inte tas på ett sätt som förorsakar områdets ägare eller andra rättighetshavare olägenhet eller annan än ringa störning.

5 §

Rätt att hålla en anläggning i vattendrag

Ägaren eller innehavaren av en strand har för enskilt behov rätt att framför stranden i vattendraget sätta ut en förtöjningspåle eller förtöjningsboj för båt eller anlägga brygga, båthus eller annan med dessa jämförbar anläggning som sträcker sig över någon annans vattenområde, om åtgärden inte med stöd av 3 § 2 eller 3 mom. kräver tillstånd av miljötillståndsverket och kan vidtas utan att förorsaka ägaren av vattenområdet skada eller avsevärd olägenhet. En sådan rätt finns dock inte på ett vattenområde som har tagits i särskilt bruk.

6 §

Rätt att avhjälpa olägenhet och placera muddermassa

Var och en som lider men av uppslamning, uppgrundning eller annan därmed jämförlig olägenhet vid nyttjande av vattendrag har rätt att vidta åtgärder som behövs för att undanröja olägenheten och som är avsedda att förbättra vattendragets tillstånd och möjligheterna att nyttja det, förutsatt att åtgärderna inte enligt 3 kap. 2 § kräver tillstånd av miljötillståndsverket och arbetets utförande inte medför avsevärd olägenhet för vattenområdets ägare. Vattenområdets ägare eller, om vattenområdet tillhör delägarna i en samfällighet, delägarlaget för samfälligheten, skall i enlighet med 26 § lagen om samfälligheter på förhand underrättas om att arbetet inleds och på vilket sätt det utförs. Även den regionala miljöcentralen skall underrättas om att arbetet inleds, enligt vad som föreskrivs i 14 §.

Jord som har avlägsnats från en farled och

annat från botten av en farled upphämtat fast ämne (muddermassa) får utan ägarens samtycke placeras på någon annans vattenområde, om placeringen inte förutsätter tillstånd av miljötillståndsverket enligt 3 kap. 2 §.

Utan markägarens tillstånd får muddermassa inte läggas upp på ett markområde, om inte miljötillståndsverket har meddelat tillstånd därtill. I fråga om uppläggning av muddermassa på ett markområde skall dessutom iakttas vad som föreskrivs i avfallslagen (1072/1993).

7 §

Allmänna skyldigheter vid användning av vattentillgångar och vattenområden

Förutom vad som bestäms om tillståndsplikt i 3 kap. 2 och 3 § skall ett vattenhushållningsprojekt genomföras samt vattentillgångar och vattenområden annars användas så, att allmän eller enskild fördel inte kränks på ett sätt som kan undvikas, om projektets syfte kan nås utan oskälig ökning av kostnaderna i förhållande till projektets totala kostnader och den skada som förorsakas.

8 §

Hindrande av vattnets fria lopp i rännilar och diken

Förutom vad som bestäms om tillståndsplikt i 3 kap. 2 § 3 mom. får vattnets fria lopp i en rännil eller ett dike inte hindras eller ändras till skada för den som bor nedanför utan dennes samtycke, om inte ägaren till rännilen, diket eller ett ovanförliggande bäcken har ett bruksbehov som kräver det. Om den som bor nedanför ur rännilen eller diket tar vatten för sin fastighets hushållsbrukning, får de ovanförliggande dock inte utnyttja vattnet för något annat ändamål i sådan omfattning att detta hindrar tillgången till vatten för hushållsbrukning på den underliggande fastigheten.

Miljötillståndsverket kan på ansökan ge tillstånd till åtgärder som är förbjudna enligt 1 mom. Om dikning och åtgärder som har

samband med dikning bestäms i 5 kap.

9 §

Rätt att avlägsna, ändra eller använda en anläggning som tillhör någon annan

Åtgärder som äventyrar att flador eller glon på högst tio hektar eller källor eller någon annanstans än i Lapplands län rännilar eller gölar eller sjöar på högst en hektar bevaras i naturtillstånd är förbjudna.

Miljötillståndsverket kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av den vattennaturtyp som avses i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett projekt för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts skulle få sådana följder som avses i 1 mom., skall frågan om beviljande av undantag prövas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. Beträffande undantag gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om tillstånd av miljötillståndsverket.

10 §

Allmän underhållsskyldighet

Den som äger en anläggning i ett vattendrag är skyldig att underhålla den så att den inte förorsakar fara eller med skadliga eller menliga påföljder som kränker allmän eller enskild fördel.

Anläggningar som inverkar på vattenståndet eller vattnets lopp får inte avlägsnas utan tillstånd av miljötillståndsverket. Tillstånd att avlägsna anläggningen får inte beviljas om detta skulle förorsaka en sådan i 3 kap. 5 § 1 mom. avsedd menlig påföljd som inte kan förebyggas genom att åtgärder vidtas i samband med att anläggningen avlägsnas.

Om avlägsnandet av en anläggning förorsakar fara för allmän eller enskild fördel, skall i det beslut genom vilket tillstånd beviljas att avlägsna anläggningen nämnas vad som skall beaktas för att denna fördel skall tillvaratas. En förlust av förmån som beror på att anläggningen avlägsnas skall ersättas. Den som inte har tagit del i

kostnaderna för projektet har dock inte rätt till ersättning för en förlust av förmån som beror på att anläggningen avlägsnas.

11 §

Beviljande av rätt till ett område som tillhör någon annan

Miljötillståndsverket kan i samband med att tillstånd söks eller annars på ansökan under de förutsättningar som anges närmare i 12 § besluta att den som är ansvarig för ett projekt mot ersättning skall få rätt till ett område som tillhör någon annan samt till byggnaderna eller andra anläggningar på området, om genomförandet av vattenhushållningsprojektet innebär att området behövs

1) för en anordning, byggnad eller annan anläggning samt deras användning och underhåll,

2) som botten för ett vattenområde som avses i 1 kap. 5 §,

3) som uppläggningsområde för jord som avlägsnas,

4) för en anordning eller anläggning som uppförs för skyddande av allmän eller enskild fördel samt användning och underhåll av anordningen eller anläggningen.

Med stöd av en rätt som beviljats med stöd av 1 mom. får området nyttjas endast för det ändamål för vilket rätten beviljats. Nyttjanderätten beviljas som en varaktig rätt, eller av särskilda skäl för viss tid. När tillstånd beviljas med stöd av denna lag, kan utövningen av en rätt som grundar sig på tillståndet begränsas till ett bestämt syfte.

12 §

Förutsättningar för beviljande av rättighet

En sådan rätt till en annans område eller anläggning som avses i 11 § kan beviljas endast om det finns allmänna förutsättningar för vattenhushållningsprojektet enligt vad som bestäms i 3 kap. 4 § och sökanden med stöd av äganderätt eller bestående nyttjanderätt besitter mera än hälften av det område som behövs. Om sökanden äger området tillsammans med någon annan, kan

tillstånd beviljas endast förutsatt att det område som behövs för åtgärden inte är nämnvärt större än det område som motsvarar sökandens andel av det samägda området.

Om de förutsättningar som nämns i 3 kap. 4 § finns, kan sökanden oberoende av de förutsättningar som nämns i 1 mom. beviljas rätt att

1) på någon annans område eller ett samfällt område i ett vattendrag utan avsevärd ändring av vattendraget uppföra en mindre anläggning,

2) på någon annans område tillfälligt dämna upp vatten,

3) på någon annans område utföra rensningsarbete,

4) i mindre omfattning räta ut eller utvidga en bädd, eller

5) på någon annans område lägga upp jord som skall avlägsnas, dock inte på ett område som har tagits i särskilt bruk.

Om allmänt behov kräver att ett vattenhushållningsprojekt genomförs, kan sökanden vid behov för projektet beviljas rätt till ett område som tillhör någon annan eller rätt att lösa in området, även om de förutsättningar som föreskrivs i 1 och 2 mom. inte finns.

13 §

Rätt att avlägsna, ändra eller använda en anläggning som tillhör någon annan

Om byggande hindras av en byggnad, inrättning eller annan anläggning som tillhör någon annan och avlägsnandet av den inte ingår i en rätt som har beviljats med stöd av 11 §, kan miljötillståndsverket under de förutsättningar som föreskrivs i 3 och 4 § bevilja sökanden rätt att avlägsna, ändra eller utnyttja anläggningen. I ett beslut genom vilket sökanden med stöd av bestämmelserna ovan i detta kapitel har fått rätt att avlägsna eller ändra en anläggning som tillhör någon annan skall anläggningens ägare, om han eller hon yrkar det, ges möjlighet att själv inom en viss tid avlägsna eller ändra anläggningen. Sökanden är i så fall skyldig att ersätta de skäligen kostnader som åtgärden förorsakar ägaren.

Om ägaren vill avlägsna en anläggning som någon annan har beviljats rätt att använda och som användaren fortfarande behöver, kan miljötillståndsverket på ansökan bevilja användaren rätt att lösa in anläggningen. Miljötillståndsverket bestämmer inlösningspriset enligt anläggningens dåvarande värde och med beaktande av vad som eventuellt redan har betalats till ägaren för byggkostnaderna samt den olägenhet som förorsakas av att anläggningen kommer att finnas kvar på denna andra persons område.

14 §

Anmälningsplikt

Senast 14 dygn innan en åtgärd påbörjas skall den regionala miljöcentralen skriftligen underrättas om

1) en åtgärd som avses ovan i 6 § 1 mom.,

2) tagning av marksubstanser från bottnen av ett vattendrag, om åtgärden inte förutsätter tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 §, och

3) tagning av ytvatten eller grundvatten, när den mängd som tas överstiger 100 m³/dygn, om tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 § inte behövs för tagningen.

3 kap.

Tillståndspliktiga vattenhushållningsprojekt

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på samtliga vattenhushållningsprojekt, om inte annat särskilt föreskrivs.

2 §

Allmän tillståndsplikt för vattenhushållningsprojekt

För ett vattenhushållningsprojekt behövs tillstånd av miljötillståndsverket, om projektet kan ändra vattenmiljön, vattendragets läge, djup, vattenstånd,

vattenföring eller strand eller grundvattnets kvalitet eller mängd och förändringen

1) medför risk för översvämning eller allmän vattenbrist,

2) medför skadlig förändring av naturen eller dess funktion eller försämrar tillståndet i ett vattendrag eller en grundvattenförekomst,

3) betydligt minskar naturskönheten, trivseln i omgivningen, kulturvärdena eller vattendragets lämplighet för rekreativ ändamål,

4) medför fara för hälsan,

5) medför att en viktig eller annan för vattenanskaffning lämplig grundvattenförekomst blir väsentligt mindre riklig än tidigare eller att möjligheterna att utnyttja den annars försämrats eller på något annat sätt förorsakar skada eller men för tagning av vatten eller användning av vatten som hushållsvatten,

6) förorsakar skada eller olägenhet för fisket eller fiskbeståndet,

7) förorsakar skada eller olägenhet för vattentrafiken eller virkesflottningen, eller

8) på något annat därmed jämförbart sätt kränker allmän fördel.

Ett vattenhushållningsprojekt kräver också tillstånd av miljöförhållningsverket om en ändring som avses i 1 mom. förorsakar skada eller olägenhet för någon annans vattenområde, fiske, vattentillgång, mark, fastighet eller annan egendom. Tillstånd krävs dock inte om skadan eller olägenheten endast berör enskild fördel och den som har rätt att förfoga över den skriftligen har samtyckt till projektet. Den projektsansvarige skall sända samtycket till den regionala miljöcentralen för kännedom.

Miljöförhållningsverkets tillstånd krävs också för en ändring av en rännil eller ett dike eller vattnets lopp i dessa utan vederbörandes samtycke, om ändringen förorsakar skada på någon annans mark, samt för att utan vederbörandes samtycke använda en anläggning som uppförs på ett vattenområde, om detta stör användningen av en annans fastighet.

Tillstånd behövs också för ändring av ett vattenhushållningsprojekt för vilket har beviljats tillstånd, om ändringen kränker allmän eller enskild fördel så som avses i 1-3 mom.

3 §

Vattenhushållningsprojekt som alltid är beroende av tillstånd

Oavsett om följder som avses i 2 § uppstår, behövs miljöförhållningsverkets tillstånd alltid för följande vattenhushållningsprojekt:

1) stängning eller inskränkning av kungsådra eller utplacering av en anordning eller något annat hinder som försvårar användningen av en farled,

2) tagning av vatten för ett vattentjänstverks behov eller någon annans behov som levererar vatten till ett vattentjänstverk eller för bortföring att användas någon annanstans, samt annan tagning av grundvatten, när den vattenmängd som tas är minst 250 kubikmeter om dygnet samt andra åtgärder som medför att grundvattenförekomsten annars än tillfälligt minskar med minst 250 kubikmeter grundvatten om dygnet,

3) indränkning av vatten i jorden för åstadkommande av konstgjort grundvatten eller förbättring av grundvattnets kvalitet,

4) uppförande av en bro eller transportanordning över en allmän farled samt för anläggande av en vatten-, avlopps- eller kraftledning eller annan ledning eller tunnel under en sådan led,

5) ändring av ett markområde permanent till vattenområde genom höjning av vattenståndet,

6) byggande av vattenkraftverk,

7) placering av muddermassa på Finlands territorialvatten, om mängden inte är så liten att den saknar betydelse,

8) upptagning av marksubstanser från botten av ett vattendrag för annat än sedvanligt husbehovsbruk, samt

9) inrättande av ett varaktigt verksamhetsställe för flottning,

Tillstånd behövs också för ändring av en i 1 mom. avsedd inrättning eller anläggning för vilken tillstånd har beviljats samt ändring av inrättningens eller anläggningens användning, om ändringen kränker allmän eller enskild fördel.

4 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av tillstånd

En allmän förutsättning för att tillstånd skall beviljas är att

1) sökanden har rätt till de områden som projektet tar i anspråk, att behövliga rättigheter beviljas i samband med tillståndet eller att ett ärende som gäller beviljandet av behövliga rättigheter är anhängigt i något annat myndighetsförfarande,

2) och projektet dessutom

a) inte nämnvärt kränker allmän eller enskild fördel, eller

b) för allmän eller enskild fördel medför en nytta som är avsevärd i förhållande till de förluster som det medför för allmän eller enskild fördel.

5 §

Hinder för beviljande av tillstånd

Även om villkoren i 4 § uppfylls, får tillstånd för byggande dock inte beviljas för ett projekt som

1) äventyrar det allmänna hälsotillståndet eller den allmänna säkerheten,

2) orsakar avsevärda skadliga förändringar i omgivningens naturförhållanden eller i vattennaturen och dess funktion, eller

3) i hög grad försämrar bosättnings- eller näringsförhållandena på orten.

Statsrådet kan bevilja undantag från de hinder för beviljande av tillstånd som avses i 1 mom. 2 eller 3 punkten, om projektet är viktigt med tanke på allmän fördel.

6 §

Bedömning av allmän nytta eller förlust

Vid bedömningen av förutsättningarna för beviljande av tillstånd enligt 4 § 2 b punkten, skall den nytta och förlust som vattenhushållningsprojektet medför med hänsyn till allmän fördel bedömas från allmän synpunkt. Vid bedömningen kan även penningvärdet användas som mätare, om nyttans eller förlustens storlek kan mätas i

pengar.

Vid bedömningen skall hänsyn tas till de omständigheter som berör vattenstatusen och vattenanvändningen inom projektets influensområde, enligt vad som har angivits i den förvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårdsförvaltning.

7 §

Bedömning av enskild nytta eller förlust

Vid bedömningen av förutsättningarna för beviljande av tillstånd enligt 4 § 2 b punkten skall som enskild nytta av projektet betraktas förbättring av avkastningen av mark eller vattenområde eller annan egendom eller ökning av egendomens bruksvärde samt annan förmån som omedelbart kan vinnas genom att projektet förverkligas. Som enskild förlust av projektet beaktas:

1) de nyttjande- eller inlösningsrättigheter som beviljas sökanden,

2) kostnaderna för sådana skador och nyttjanderätter om vilka sökanden för att kunna genomföra projektet särskilt har avtalat med den som saken gäller, samt anskaffningskostnaderna för områden som i samma syfte frivilligt har överlåtits till sökanden, samt

3) förluster som förorsakas andra som inte är delaktiga i projektet och passiva delägare vid dikning.

8 §

Tillståndets giltighetstid

Ett tillstånd beviljas tills vidare eller av särskilda skäl för viss tid.

I ett tillstånd som beviljas för viss tid skall bestämmas inom vilken tid vattenhushållningsprojektet skall genomföras eller inledas. Tiden för genomförandet får vara högst tio år och tiden för inledandet högst fyra år.

Miljötillståndsverket kan av särskilda skäl före utgången av ett tillståndets giltighetstid på ansökan förlänga den tid som avses i 2 mom. I förlängningsbeslutet kan tillståndsvillkoren vid behov ses över eller kompletteras.

9 §

När tillståndet förfaller

Ett tillstånd som har beviljats för viss tid förfaller när tiden går ut, om inte annat bestäms i tillståndsbeslutet.

Ett tillstånd som gäller tills vidare förfaller om de åtgärder som har förutsatts i tillståndsbeslutet till väsentliga delar inte har genomförts eller inletts inom den tid som har bestämts i tillståndsbeslutet eller den med stöd av 8 § 3 mom. förlängda tiden.

Nyttjanderätter till någon annans egendom som har beviljats i ett tillståndsbeslut förfaller när ett tillstånd som gäller tills vidare förfaller. Detsamma gäller rätt till inlösen, om inte äganderätten redan har övergått på tillståndshavaren.

10 §

Allmänna tillståndsvillkor

I tillståndsbeslutet skall tas in behövliga villkor om:

1) projektet och hur olägenheter som dess genomförande förorsakar skall undvikas, enligt vad som bestäms i 2 kap. 7 §,

2) iståndsättningen av landskapet och hur spåren av arbetet annars skall avlägsnas, samt

3) behövliga åtgärder och anordningar för bevarande av tillståndet i vattendraget och grundvattenförekomsten.

Om projektet påverkar vattenståndet eller vattnets avrinning i vattendraget, skall i tillståndsbeslutet dessutom vid behov bestämmas det läge till vilket vattnet högst får uppdämmas eller sänkas samt hur vattenföringen skall regleras.

11 §

Kontrollskyldighet

I tillståndsbeslutet skall den projektansvarige vid behov åläggas att kontrollera hur projektet genomförs och vilka verkningar det har (kontrollskyldighet). När en sådan plikt åläggs, skall hänsyn tas till det program för vattenövervakning som avses i

lagen om vattenvårdsförvaltning samt andra övervakningsskyldigheter som gäller influensområdet.

I sitt tillstånd kan miljötillståndsverket bestämma att den projektansvarige skall göra en särskild plan för hur verkningarna av projektet kontrolleras (kontrollplan). Miljötillståndsverket kan besluta att kontrollplanen skall godkännas av den regionala miljöcentralen eller arbetskrafts- och näringscentralen, till den del som planen gäller fiskerihushållningen.

Beslutet om att godkänna kontrollplanen skall fattas i enlighet med bestämmelserna i förvaltningslagen. Beslutet ges efter anslag. Beslutet kan ändras på tjänstens vägnar eller på yrkande av den projektansvariga, en tillsynsmyndighet, en myndighet som bevakar allmän fördel, kommunen eller en skadelidande part.

12 §

Undvikande av olägenheter för samfärdseln och ordnande av trafikförbindelser

Om ett projekt inverkar på en kungsådra eller annan farled, skall i tillståndsbeslutet bestämmas att projektet skall genomföras så att samfärdsel utan nämnvärd olägenhet fortfarande kan idkas i vattendraget.

Om projektet genomförs i ett vattendrag som är av betydelse för flottningen, skall den projektansvarige i tillståndsbeslutet åläggas att inrätta anordningar eller anläggningar som behövs för att säkerställa att virket kan framföras samt att skydda projektanläggningarna för flottningsskador.

Om projektet har som följd att en förbindelse som betjänar ett allmänt eller enskilt behov avbryts eller avsevärt försämras i ett vattenområde eller på dess is eller strand, skall den projektansvariga i tillståndsbeslutet förpliktas att bygga väg eller betala kostnaderna för byggandet av en väg, eller vidta andra åtgärder för att en förbindelse som fyller rimliga anspråk skall ordnas för dem som behöver en sådan.

13 §

Fiskevårdsskyldighet och fiskerihushållningsavgift

Om ett vattenhushållningsprojekt orsakar uppenbar skada på fiskfaunan eller fisket, skall den som får tillståndet åläggas att vidta åtgärder som behövs för att förebygga eller minska skadorna på fiskfaunan eller fisket samt att vid behov kontrollera resultatet av åtgärderna i det vattenområde som berörs av åtgärdens skadliga verkningar (fiskevårdsskyldighet). Beroende på projektet och dess verkningar kan dessa åtgärder vara fiskutplantering, fiskväg eller någon annan åtgärd eller kombination av åtgärder. När fiskevårdsskyldighet åläggs, skall hänsyn tas till de planer för nyttjande och vård av ett fiskeområde som avses i lagen om fiske (286/1982) samt andra planer som fiskerihushållningsmyndigheten har godkänt för skydd av fiskfaunan.

Om åtgärder som avses i 1 mom. för den projektansvarige skulle medföra kostnader som vore oskäliga i förhållande till den nytta som kan vinnas genom dem eller om det av någon annan orsak inte skall anses ändamålsenligt att påföra någon fiskevårdsskyldighet, skall den projektansvarige i stället för fiskevårdsskyldigheten eller en del av den förpliktas att betala en avgift (fiskerihushållningsavgift) som motsvarar de skäliga kostnaderna för den på detta sätt ersatta skyldigheten till fiskerihushållningsmyndigheten, som skall använda avgiften för planering och genomförande av åtgärder som avses i 1 mom. inom det vattenområde där ovan nämnda åtgärd har skadliga verkningar. Miljötillståndsverket kan vid behov utfärda föreskrifter om hur mottagaren skall använda avgiften

14 §

Plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet och plan för användning av fiskerihushållningsavgift

Den projektansvarige skall göra upp en

detaljerad plan för hur den fiskevårdsskyldighet fullgörs som föreskrivits i tillståndet (plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet). Arbetskrafts- och näringscentralen skall godkänna planen.

Arbetskrafts- och näringscentralen skall fastställa en plan som individualiserar de åtgärder som kommer att bekostas med fiskerihushållningsavgiften (plan för användning av fiskerihushållningsavgift). Om flera fiskerihushållningsavgifter har påförts för förebyggande av olägenheter på samma vattenområde, kan användningen av avgifterna anges i en enda plan.

Beslut om godkännande av en plan för fullgörande av fiskevårdsskyldigheten och en plan för användning av en fiskerihushållningsavgift skall fattas i enlighet med bestämmelserna i förvaltningslagen. Beslutet ges efter anslag. Beslutet kan ändras på tjänstens vägnar eller på yrkande av den projektansvarige, en tillsynsmyndighet, en myndighet som utövar tillsyn över allmän fördel, kommunen eller en skadelidande part.

15 §

Tillstånd till förberedelser

Miljötillståndsverket kan i sitt tillståndsbeslut ge sökanden rätt att redan innan beslutet vunnit laga kraft vidta förberedande åtgärder för genomförandet av projektet (tillstånd till förberedelser). Ett sådant tillstånd kan beviljas av grundad anledning, om:

1) de förberedande åtgärderna kan vidtas utan att tillfoga användningen av vattnen eller naturen eller dess funktion avsevärd olägenhet, och

2) förhållandena efter att åtgärderna har vidtagits kan återställas, så att de blir likvärdiga med de tidigare om tillståndsbeslutet upphävs eller tillståndsvillkoren ändras.

Åtgärderna skall till behövliga delar individualiseras i tillståndsbeslutet.

16 §

Beslut om tillstånd till förberedelser

En sökande som inte är staten eller en kommun eller samkommun skall förpliktas att före arbetena inleds ställa en godtagbar säkerhet för ersättande av skador, olägenheter och kostnader som kan uppstå om beslutet upphävs eller tillståndsvillkoren ändras.

En annan persons område får utnyttjas för ovan avsedda åtgärder endast om en sådan rätt stiftas när tillståndet beviljas eller under förutsättning att rättsinnehavarna annars samtycker därtill.

Miljö tillståndsverket skall bestämma om de ersättningar som har fastställts i tillståndsbeslutet eller en del av ersättningarna skall betalas innan de åtgärder inleds som tillståndet till förberedelser avser. Ersättningen får lyftas mot att en godtagbar säkerhet ställs. Ett beslut av miljö tillståndsverket som avses i denna paragraf får inte överklagas.

Ett beslut som gäller tillstånd till förberedelser får verkställas även om det överklagas. Besvärsinstansen kan bestämma att arbetena skall avbrytas eller begränsas. Besvär som gäller tillstånd till förberedelser skall behandlas i brådskande ordning.

17 §

Anmälan om slutförande

Den projektansvarige skall underrätta miljö tillståndsverket och tillsynsmyndigheten om att ett vattenhushållningsprojekt har slutförts eller en anläggning som hör till projektet har tagits i bruk (anmälan om slutförande).

18 §

Avbrytande av ett projekt

Ett projekt som syftar till att sänka eller höja medelvattenståndet eller vattenreglering skall slutföras om åtgärder har inletts för genomförandet av projektet. Miljö tillståndsverket kan på ansökan bevilja

tillstånd att avbryta projektet. Miljö tillståndsverket skall då bestämma vilka åtgärder den projektansvariga skall vidta för att hindra att avbrottet förorsakar skador eller olägenheter och vilka ersättningar den projektansvariga skall betala till dem som berörs.

19 §

Översyn av villkoren efter en viss tid

I ett tillståndsbeslut som avser ett tillstånd som gäller tills vidare kan bestämmas att de tillståndsvillkor för ett projekt vilka gäller vattenmiljön eller utnyttjandet av den skall ses över inom en viss tid, om detta behövs för att projektet inte skall förorsaka avsevärda olägenheter.

I tillståndsbeslutet skall då bestämmas före vilken tidpunkt tillståndshavaren skall föra frågan om tillståndsvillkoren är tidsenliga till miljö tillståndsverket för prövning och vilka utredningar som då skall läggas fram.

Miljö tillståndsverket skall i tillämpliga delar behandla ärendet som en tillståndansökan. Om sökanden inte har gjort ansökan inom utsatt tid, kan miljö tillståndsverket på ansökan av vederbörande myndighet eller på ansökan av den som har lidit skada eller olägenhet bestämma att tillståndet förfaller, och i samband därmed utfärda behövliga föreskrifter.

20 §

Annan översyn av tillståndsvillkoren och meddelande av nya villkor

Utöver vad som bestäms i 19 § kan miljö tillståndsverket på ansökan se över tillståndsvillkoren och meddela nya villkor, om

1) ett genomförande av projektet i enlighet med tillståndsvillkoren skulle ha skadliga verkningar som inte har förutsetts när tillståndsvillkoren utfärdades och som inte annars kan minskas i tillräcklig utsträckning,

2) ett genomförande av projektet i enlighet med tillståndsvillkoren till följd av ändrade förhållanden skulle ha skadliga effekter, som

inte annars kan minskas i tillräcklig utsträckning, eller

3) säkerhetsskäl så förutsätter.

Om inte annat har föreskrivits i tillståndsbeslutet, skall en ansökan om att tillståndsvillkoren skall ses över eller nya villkor meddelas med stöd av 1 mom. 1 punkten göras inom tio år från att anmälan om slutförande har gjorts enligt 17 §.

Att tillståndsvillkoren ses över eller att nya villkor meddelas med stöd av 1 mom. 2 eller 3 punkten får inte i nämnvärd utsträckning minska nyttan av projektet. Andra än ringa förluster av förmåner som förorsakas av att villkoren ses över eller att nya villkor meddelas skall sökanden åläggas att ersätta med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 13 kap.

En ansökan om att tillståndsvillkoren skall ses över eller nya villkor meddelas kan göras av en innehavare av enskild fördel som drabbas av de skadliga verkningarna, kommunen samt en tillsynsmyndighet eller annan myndighet som bevakar den allmänna fördel som berörs. Miljötillståndsverket skall i tillämpliga delar behandla ärendet som en tillståndsansökan.

21 §

Översyn av villkor som gäller fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift

Miljötillståndsverket kan på ansökan ändra villkor som gäller fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift, om förhållandena har ändrats väsentligt. En skyldighet som har visat sig fiskeriekonomiskt oändamålsenlig kan dessutom ses över om det fiskeriekonomiska resultatet kan förbättras utan att kostnaderna för fullgörandet av skyldigheten avsevärt ökar.

Om någon har påförts en årlig fiskerihushållningsavgift och den kostnadsnivå som avgiften har baserat sig på har förändrats, skall fiskerihushållningsmyndigheten bära upp avgiften justerad enligt stegringen i kostnadsnivån, även om avgiften inte har ändrats så som avses i 1 mom. Justeringen görs i fulla tio procent och annars enligt de

grunder som miljötillståndsverket bestämmer. Oenighet om justeringen kan på ansökan avgöras av miljötillståndsverket. Fiskerihushållningsmyndigheten skall utan dröjsmål till den betalningsskyldige återbära den del av fiskerihushållningsavgiften som överstiger den avgift som senare har bestämts genom miljötillståndsverkets beslut.

22 §

Ändring av tillståndsvillkor på ansökan av tillståndshavaren

Visar det sig i samband med genomförandet av ett vattenhushållningsprojekt ändamålsenligt att ändra tillståndsvillkoren, kan miljötillståndsverket på tillståndshavarens ansökan ändra villkoren, om ändringen är av ringa betydelse och inte nämnvärt gäller någon annans rättighet eller fördel. Miljötillståndsverket skall i tillämpliga delar behandla ärendet som en tillståndsansökan.

4 kap.

Tagning av vatten

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på tagning av yt- och grundvatten. Med tagning av ytvatten avses i detta kapitel att vatten tas från ett vattendrag samt från en rännil, ett dike eller en källa.

I fråga om tagning av konstgjort grundvatten tillämpas vad som i detta kapitel bestäms om tagning av grundvatten. När ytvatten leds in i marken för att konstgjort grundvatten skall bildas, skall hänsyn dessutom tas till vad som bestäms i 8 och 28 § miljöskyddslagen.

När vatten tas ur ett vattendrag för ett samhälles behov iaktas dessutom vad som föreskrivs i lagen om vattentjänster och med stöd av den.

2 §

Vattenområdets ägares rätt att ta vatten

Ägaren till ett vattenområde får oberoende av vad som bestäms i 3 kap. 2 § 2 mom. utan miljötillståndsverkets tillstånd ta ytvatten för sin fastighets sedvanliga hushållsbrukning.

Om vattnet i ett vattendrag inte förslår för alla i den omfattning som de behöver det för ett ändamål som avses i 1 mom., kan den kommunala miljöförvaldningen på ansökan fatta ett beslut som begränsar vattenförbrukningen från vattenområdet. Om förhållandena ändras, kan beslutet ändras genom ett nytt beslut.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller i tillämpliga delar områdets ägares eller innehavares rätt att ta grundvatten.

Den som är delägare i en fastighet eller ett område som är i gemensam ägo har rätt att med de begränsningar som föreskrivs i denna lag ta grundvatten från området på ett sätt som inte medför olägenhet eller störning för andra delägare eller hindrar dem från att på motsvarande sätt använda grundvatten från området.

3 §

Annan än vattenområdets ägares rätt att ta ytvatten

Ägaren eller innehavaren av en fastighet får ta ytvatten från någon annans vattenområde för sin fastighets sedvanliga hushållsbrukning, om vattnet ändå förslår för vattenområdets ägares och deras behov som med stöd av ett tillstånd av miljötillståndsverket tar vatten från samma förekomst och tagningen inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 §. Att placera anordningar för långvarigt bruk på någon annans fastighet kräver tillstånd av områdets innehavare. De arbeten som tagningen förutsätter skall göras så att de inte medför nämnvärd olägenhet eller störning.

Miljötillståndsverket kan på ansökan bevilja rätt till annan tagning av ytvatten än vad som avses i 1 mom. samt rätt att på någon annans vattenområde hålla

anordningar som behövs för tagningen.

4 §

Annans än ägarens rätt att ta grundvatten

Miljötillståndsverket kan på ansökan bevilja rätt att på någon annans område ta grundvatten och hålla anordningar som behövs för detta, om tagningen inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 § och är nödvändig för

1) sedvanlig hushållsbrukning på en fastighet,

2) att ett samhälles vattentjänster skall ordnas, eller för

3) industriell eller ekonomisk verksamhet för vilken det är särskilt viktigt att få grundvatten,

Ett villkor för att en rätt skall få beviljas för ett behov som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten är att vattnet fortfarande förslår för områdets eget behov och att rätten inte förorsakar rättsinnehavarna på området oskälig olägenhet eller störning.

Rätt att ta vatten ur någon annans brunn eller täkt kan beviljas endast med ägarens samtycke.

5 §

Sammanjämkning av vattentagningsbehov

Förutom att bestämmelserna i 3 kap. om allmänna förutsättningar för beviljande av tillstånd skall tillämpas, skall ärenden som gäller tillstånd till vattentagning som avses i detta kapitel och ansökningar om rätt som avses i 4 § behandlas så, att olika behov att ta vatten sammanjämkas.

Om vattnet inte förslår för alla behov, tillämpas följande företrädesordning:

1) tagning av vatten för sedvanlig hushållsbrukning på fastigheter i närheten av den plats där vattnet tas,

2) tagning av vatten för samhällets vattentjänster på orten,

3) tagning av vatten för industriellt bruk eller för att annars brukas på orten samt tagning av vatten för andra vattentjänster än samhällets vattentjänster på orten,

4) tagning av vatten för att ledas eller transporteras för att brukas någon annanstans och för annat syfte än ett samhälles vattentjänster.

6 §

Tillståndsbeslut som gäller tagning av vatten

I ett tillståndsbeslut som gäller tagning av vatten skall individualiseras i vilket syfte vattnet tas, platsen där det tas samt vilken mängd vatten som högst får tas.

Förutom att bestämmelserna i 3 kap. om tillståndsvillkor skall tillämpas, skall i tillståndsbeslutet meddelas behövliga bestämmelser om placeringen av vattenledningen eller vattentäkten, uppföljningen och registreringen av den mängd vatten som tas samt vid behov om de åtgärder som under undantagsförhållanden är tillåtna för att trygga vattentjänsterna.

7 §

Giltighetstiden för ett tillstånd att ta vatten

I syfte att se till att ett samhälles vattentjänster inte störs kan ett tillstånd helt eller delvis beviljas utan att någon sådan tid bestäms som avses i 3 kap. 8 § 2 mom.

8 §

Placering av vattenledningar och anordningar

I ett beslut som gäller tillstånd att ta vatten kan beviljas rätt att placera en vattenledning på någon annans område för sådan tagning av vatten som avses i tillståndet.

Om placering av en vattenledning för annan tagning av vatten än sådan som är beroende av tillstånd samt om placering av en vattenledning som avses i 1 mom. på någon annans område efter att tillståndsbeslutet har givits beslutar den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, om det inte är frågan om placering av en ledning på ett markområde som hör till ett vattentjänstverks verksamhetsområde eller något annat detaljplaneområde än ett

stranddetaljplaneområde som avses i 10 kap. markanvändnings- och bygglagen. Om placering av en vattenledning som sträcker sig in på flera kommuners områden beslutar dock miljöförvaltningsverket på ansökan.

När en vattenledning placeras på någon annans område skall detta ske så att placeringen medför så liten olägenhet som möjligt.

9 §

Undantag från tillstånd att ta vatten

Den som enligt detta kapitel har tillstånd att ta vatten har rätt att i specialsituationer som gäller vattenanskaffning utan tillstånd av miljöförvaltningsverket tillfälligt förse sådana områden med vatten som inte nämns i tillståndet, om detta är nödvändigt för att säkerställa att ett samhälles vattentjänster fungerar ostört eller av något därmed jämförbart vägande skäl.

Den regionala miljöcentralen skall underrättas om en åtgärd som avses i 1 mom.

10 §

Exceptionell orsak att begränsa tagning av vatten

Vallar långvarig torka eller annan därmed jämförbar orsak avsevärd minskning av tillgången till vatten, kan miljöförvaltningsverket på ansökan ålägga ägaren av en vattentäkt att för viss tid begränsa den vattenmängd som tas ur vattentäkten, för att på detta sätt säkerställa att vatten kan tas till sedvanlig hushållsförbrukning på en fastighet eller för ett samhälles vattentjänster.

Om begränsningen förorsakar vattentäktens ägare eller tillståndshavaren oskälig förlust av förmån, kan miljöförvaltningsverket på ansökan bestämma att förlusten skall ersättas av den som har ansökt om begränsningen och andra som får avsevärd nytta av den.

11 §

Inrättande av skyddsområde för vattentäkt

På ansökan av den projektansvarige, en tillsynsmyndighet eller en part kan i ett tillståndsbeslut eller annars på särskild ansökan bestämmas att ett område kring en vattentäkt skall vara vattentäktens skyddsområde, om det är behövt att begränsa områdets användning för att trygga vattenkvaliteten eller grundvattenförekomstens avkastningsförmåga. Skyddsområdet får inte göras större än vad det oundgängliga behovet förutsätter.

Under de förutsättningar som föreskrivs i denna paragraf kan också bestämmas att ett område kring en ytvattenstäkt skall vara dess skyddsområde.

12 §

Skyddsområdesföreskrifter

I ett beslut om inrättandet av ett skyddsområde skall bestämmas om skyddsåtgärder och andra inskränkningar i fråga om användning av skyddsområdet som behövs för att säkerställa vattentagningen samt om övervakningen av att dessa skyddsområdesföreskrifter iakttas (skyddsområdesföreskrifter).

Skyddsområdesföreskrifterna får inte göras strängare än vad det oundgängliga behovet förutsätter. Vattentäktens ägare eller innehavare skall ersätta förluster av förmåner som skyddsområdesföreskrifterna tillfogar någon annan.

Ett beslut som inrättande av ett skyddsområde skall iakttas oavsett att ändring kan sökas i beslutet.

Miljötillståndsverket kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från skyddsområdesföreskrifterna. Om beviljande av undantag i samband med ett miljötillståndsärende bestäms i 39 § 4 mom. miljöskyddslagen.

Bestämmelserna i 3 kap. 20 § om översyn av tillståndsvillkor gäller i tillämpliga delar skyddsområdesbestämmelserna.

13 §

Nyttjande- och inlösningsrätt på skyddsområde

Miljötillståndsverket kan på ansökan ge ägaren eller innehavaren av en vattentäkt rätt att på ett skyddsområde nyttja eller lösa in ett område som behövs för anordningar eller anläggningar som betjänar vattentäkten.

5 kap.

Dikning

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på dikning och användning av dike. Med dikning avses att någon i avsikt att dränera mark eller annars avleda vatten som hindrar användningen av ett område

- 1) anlägger ett dike,
- 2) utvidgar eller rätar ut ett dike, en rännil eller bäck, eller
rensar en rännil eller en bäck på vilken inte tillämpas bestämmelserna i 6 kap.

2 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

- 1) dräneringsområde marker för vilka samfällad dikning medför nytta,
- 2) nytta av dikning ökningen av markens bruksvärde för det ändamål för vilket marken används eller för vilket den med beaktande av omständigheterna närmast kan användas,
- 3) nyttotagare ägaren eller ägarna av en fastighet som får nytta av dikningen,
- 4) samfällad dikning att dräneringsområdet vid dikning består av fastigheter som tillhör olika markägare,
- 5) aktiv delägare en nyttotagare som har yrkat på dikning eller förenat sig med ett sådant yrkande eller som i syfte att få ytterligare nytta har yrkat att en dikningsplan skall ändras, samt med

6) passiv delägare en nyttotagare som inte är aktiv delägare.

Om i ett vattentjänstverks avlopp vars syfte är att leda dag- eller dräneringsvatten leds vatten från vattentjänstverkets avloppsnät, skall det område som avloppsnätet täcker eller en del därav behandlas som ett särskilt avsnitt av dräneringsområdet. Nyttotagaren anses då vara vattentjänstverket.

3 §

Tillståndsplikt för dikning

Dikning och användning av dike kräver tillstånd av miljötillståndsverket enligt denna lag om den kan förorsaka:

- 1) förorening som avses i 3 § 1 mom. miljöskyddslagen på vattenområdet, eller
- 2) följder som avses i 3 kap. 2 § denna lag, dock inte när en dikning som utförs endast ovanför en bäck medför att vattenföringen i bäcken ändras.

4 §

Behov av dikningsförrättning

Till den del som en dikning enligt 3 § inte förutsätter tillstånd av miljöskyddsverket, skall dikningsärendet behandlas vid en dikningsförrättning, om

- 1) i dikningen ingår avlägsnande eller minskande av översvåmningsområde eller till följd av dikningen vattenföringen avsevärt ändras,
- 2) dikningen kräver att en skyddsvall eller pumpstation anläggs på någon annans mark,
- 3) diket måste läggas under allmän väg, järnväg, kabel eller gasrör eller om en bädd genom en sådan väg måste utvidgas och väghållaren eller kabelns, gasrörets eller järnvägens ägare inte har samtyckt till åtgärden, eller om
- 4) ingen överenskommelse om samfällad dikning nås och det finns minst tre nyttotagare.

5 §

Behandling av ett dikningsärende hos kommunens miljöförvaltningsmyndighet

Kommunens miljöförvaltningsmyndighet behandlar sådana meningsskiljaktigheter i dikningsärenden som beror på att ett dike på vilket bestämmelserna i denna lag tillämpas anläggs på någon annans mark eller genom någon annans enskilda väg, ett dikes sträckning ändras, vatten leds in i ett dike eller en bäck på någon annans mark eller som beror på någon annan motsvarande orsak, om det inte är frågan om ett ärende som enligt 3 § skall behandlas av miljöförvaltningsverket eller med stöd av 4 § skall behandlas vid dikningsförrättning. Vid behandlingen av ärendet iakttas i tillämpliga delar vad som bestäms i 11 kap.

Har någon vid dikning eller användning av dike förfarit i strid med bestämmelserna i denna lag eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem, eller försummas underhållet av ett dike, kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i enlighet med 14 kap. 4 och 5 § utfärda ett förbud eller föreläggande med de hot som är förknippade med ett sådant. Om det i samband med ett beslut om ett sådant förbud eller föreläggande blir nödvändigt att avgöra om tillstånd av miljöförvaltningsverket behövs eller om ett tillstånd av miljöförvaltningsverket har iakttagits, skall dock miljöförvaltningsverket utfärda förbudet eller förelägandet.

6 §

Dikningsanmälan

Den projektansvarige skall skriftligen underrätta den regionala miljöcentralen om annan än obetydlig dikningen senast 60 dagar innan dikningen inleds. Om underrättelsens innehåll föreskrivs genom förordning.

Den regionala miljöcentralen skall vid behov uppmana den projektansvarige att ansöka om miljöförvaltningsverkets tillstånd enligt 3 § eller om dikningsförrättning enligt 4 §.

7 §

Genomförande av dikning

En fastighets ägare eller innehavare har rätt att anlägga diken för ändamålsenlig dränering av marken.

Dikningen skall genomföras enligt bestämmelserna i 2 kap. 7 § samt så att inte någon annans område blir vattendränkt på ett skadligt sätt eller annars tillfogas förlust av förmån.

Är den skada som tillfogas någon annan genom att marken blir vattendränkt eller annars genom dikning dock avsevärt mindre än vad det skulle kosta den projektansvariga att förebygga en sådan följd, får den projektansvarige ersätta skadan med pengar.

Oavsett vad som bestäms i 1 och 2 mom. kan parterna sinsemellan avtala om att bilda eller utvidga ett våtmarksområde som minskar dikningskostnaderna eller främjar miljövården eller skyddet mot översvämningar samt om eventuell ersättning för följderna av dessa åtgärder. Ett område som tillhör en samfällighets icke konstituerade delägarlag eller en del av ett sådant område kan genom beslut vid en dikningsförrättning bildas till våtmarksområde eller till en del av ett sådant område, om åtgärden inte medför nämnvärd olägenhet för användningen av området.

8 §

Underhåll och användning av dike

Nyttotagaren eller nyttotagarna skall underhålla ett dike enligt vad som föreskrivs i 7 §. När en dikningssammanslutning har bildats för att sköta de angelägenheter som följer av dikningen, skall dikningssammanslutningen se till att diket underhålls.

Ett dike på någon annans mark får inte utan grund täppas till eller vattnets lopp i diket hindras.

Om ett dike i sin helhet kan anses ha återgått till naturtillståndet, tillämpas på dess underhåll och användning vad som föreskrivs om rensning av en bäck, oavsett vad som bestäms i 1 mom.

9 §

Rätt att anlägga dike på någon annans mark

Om inget avtal finns om saken, kan någon i ett tillståndsbeslut eller vid en dikningsförrättning meddelas tillstånd att för dränering av mark leda in vatten i en annans dike eller vattendrag, på en annans område anlägga ett dike eller en skyddsvall eller pumpstation som behövs för dikningen samt att rensa en bäck eller rännil på någon annans mark. Till diket räknas då på vardera sidan om bädden en dikesren av en meters bredd, om det inte har föreskrivits att den skall vara bredare eller markens beskaffenhet förutsätter en bredare dikesren.

Kommunens miljöförvaltningsmyndighet beslutar om en rätt som avse i 1 mom., om dikningen inte förutsätter miljötillståndsverkets tillstånd eller dikningsförrättning. Inom ett vattentjänstverks verksamhetsområde eller ett annat detaljplaneområde än ett stranddetaljplaneområde som avses i 10 kap. markanvändnings- och bygglagen tillämpas dock vad som i markanvändnings- och bygglagen föreskrivs om ändring av det naturliga vattenflödet och placering av samhällstekniska anordningar, utom när dikningen betjänar dräneringen av jord- och skogsbruksområden som anvisas i en detaljplan eller till största delen sker utanför ett vattentjänstverks verksamhetsområde eller ett detaljplaneområde.

En ovan i 1 mom. avsett rätt kan beviljas om detta behövs för ändamålsenlig dränering av mark eller förebyggande av en påföljd som avses i 7 § 2 mom. Rätt att leda in vatten i någon annans rördike kan beviljas endast om det inte annars är möjligt att leda bort vattnet utan oskäligen kostnader.

Ett dike som läggs på någon annans mark skall läggas på rån mellan fastigheterna eller annars så att det förorsakar fastighetsägaren så liten skada som möjligt. Ett öppet dike som inte läggs på rån får inte utan ägarens samtycke läggas på någon annans område som är avsett för särskilt bruk, inte heller på någon annans täckdikade område, om det inte är nödvändigt.

10 §

En dikningsrättighets bestånd

En rätt att anlägga ett dike på någon annans mark och att leda in vatten i någon annans dike som grundar sig på ett skriftligt avtal mellan parterna eller på ett beslut som avses i 9 § gäller oberoende av senare ändringar i fastigheternas ägandeförhållanden.

Om ett dike som tidigare har funnits på en fastighetsområde till följd av ändring i fastighetsindelningen kommer att ligga på flera fastigheters områden och inget annat har överenskommit eller bestämts, anses diket ha anlagts på någon annans mark med stöd av avtal. Om ett sådant dike gäller vad som bestäms i 1 mom.

I ett nytt beslut om dikning kan med stöd av bestämmelserna i detta kapitel göras ändringar i tidigare beslut eller annars i rättsförhållanden som gäller dikning.

När ett dike har anlagts på någon annans mark, kan markägaren beviljas rätt att på egen bekostnad ändra diket läge och sträckning, om ändringen inte minskar nyttan av diket eller nämnvärt ökar kostnaderna för den som får nytta av dikningen.

11 §

Ersättning för förlust av förmån och nyttjanderätt

En förlust av förmån som beror på dikning eller på en rätt som avses i 9 § skall ersättas enligt vad som bestäms i 13 kap.

Om vatten leds in i en bäck på någon annans område, har markägaren rätt att få ersättning endast för det område som tagits i bruk för ny bädd eller avsevärd utvidgning av bädden för bäcken.

Den som leder in vatten i någon annans dike eller en bäck som någon annan har rensat, är skyldig att betala ersättning för anläggningen av diket, enligt de grunder som nedan föreskrivs i fråga om samfälld dikning och enligt diketets skick vid tidpunkten i fråga, den ersättning inberäknad om vilken föreskrivs i 2 mom., till den del som han eller hon inte redan tidigare har betalt en

motsvarande andel av kostnaderna. Detsamma gäller deltagande i en behövlig utvidgning av ett dike och framtida underhåll.

Måste ett rördike utvidgas för att vatten skall ledas in i diket med stöd av en rätt som avses i 9 §, skall utvidgningen samt eventuella tilläggsarbeten utföras av den som leder in vatten i diket.

12 §

Kostnader som beror på att ett dike dras vid väg, järnväg, kabel eller gasrör

Är det för dränering av mark nödvändigt att lägga ett nytt dike under en allmän väg, järnväg, kabel eller ett gasrör, att flytta en kabel eller ett gasrör eller att vidga en bäck eller ett dike genom en sådan väg, har den projektansvariga rätt att yrka att åtgärden skall utföras så, att marken ovanom vägen, kabeln eller gasröret kan dräneras till det djup som har fastställts i enlighet med 16 § 3 mom. i detta kapitel.

Den projektansvarige skall på sin bekostnad anlägga diket eller vidga bädden enligt 1 mom. En bro och trumma jämte grund skall dock byggas och underhållas eller kabeln eller gasröret flyttas av väghållaren eller järnvägens, kabelns eller gasrörets ägare på hans eller hennes bekostnad.

Om de kostnader som avses i 2 mom. blir oskäligt höga i jämförelse med nyttan av dikningen, är väghållaren eller järnvägens, kabelns eller gasrörets ägare inte skyldig att bygga bron eller trumman. Väghållaren eller ägaren skall dock ersätta skada som beror på att nödvändig dränering av marken inte kan utföras, om inte ersättning i samband med expropriation eller annars redan har betalats.

Skall ett nytt dike läggas under en enskild väg eller en bäck eller ett dike genom en sådan väg vidgas och behövs därför en ny bro eller trumma eller en ändring av en tidigare bro eller trumma, skall bron eller trumman på den projektansvarigas bekostnad försättas i ett skick som är minst likvärdigt med det tidigare. Väghållaren svarar för bron eller trummans underhåll.

13 §

Användning av någon annans dike för annat än dränering av mark

Om inget avtal om saken finns, kan kommunens miljöförvaldighet på ansökan bevilja rätt att leda in vatten i någon annans dike även för något annat syfte än vad som avses i 9 § 1 mom. Ansluter sig saken till ett miljötillståndsärende, beviljas rätten av den myndighet som avses i 31 § miljöskyddslagen.

Rätt kan beviljas för en åtgärd som uppfyller villkoren i denna lag, om åtgärden inte medför oskälig olägenhet. Dock kan rätt inte beviljas att leda in vatten i ett dike som sträcker sig genom ett område som tillhör någon annan och som har tagits i särskilt bruk.

Den som leder in avloppsvatten i någon annans dike, är skyldig att utföra sådana arbeten för vidgning, istandsättning och underhåll av bädden som orsakas av avloppsvattnets inledande samt att även annars se till att inledandet av avloppsvatten inte medför skada som kan undvikas med skäliga kostnader.

Medför en åtgärd som avses i 3 mom. nytta för någon annan, skall i fråga om en sådan persons skyldighet att delta i kostnaderna för åtgärderna samt om det förfarande genom vilket det bestäms om deltagandet på motsvarande sätt tillämpas vad som föreskrivs om dikning.

14 §

Dikningsplan

För dikning skall göras upp en dikningsplan, om det är fråga om dikning som avses i 3 eller 4 § samt även annars, om sakens karaktär eller omfattning skall anses kräva det.

Om dikningsplanen jämte kostnadsförslag och en förteckning över fördelningen av kostnaderna fattas beslut vid en dikningsförrättning eller i ett tillståndsbeslut, med beaktande av vad som nedan i detta kapitel föreskrivs om samfällad dikning.

Dikning får utföras enligt fastställd dikningsplan. När dikningen utförs får vid behov mindre avvikelser göras från den fastställda dikningsplanen utan att dikningsplanen ändras, om avvikelserna inte i avsevärd mån inverkar på kostnaderna och den nytta som dikningen medför.

Angående den tid inom vilken dikning skall genomföras enligt en dikningsplan som fastställts vid en dikningsförrättning gäller vad som i 3 kap. 8 § 2 och 3 mom. bestäms om utsatt tid för ett projekt som genomförs med tillstånd av miljötillståndsverket. På förrättningen tillämpas vad som i nämnda lagrum föreskrivs om miljötillståndsverket.

15 §

Deltagande i samfällad dikning

På yrkande av en nyttotagare är de övriga nyttotagarna skyldiga att delta i samfällad dikning. Samtliga nyttotagare har rätt att delta i samfällad dikning och yrka att dikningen skall genomföras så, att den medför största möjliga nytta också för deras mark, utan att det ursprungliga syftet med dikningen ändras eller kostnaderna oskäligt ökar.

16 §

Dikningsplanens omfattning vid samfällad dikning

För samfällad dikning beslutas om en i 14 § avsedd dikningsplan, i den omfattning som behövs för att det skall vara möjligt att genomföra dikningen för de aktiva delägarnas vidkommande.

Efter dikningsförrättningens slutsammanträde har de aktiva delägarna inte rätt att avstå från projektet. Om alla aktiva delägare avstår från att yrka på dikning, fattas dock inget beslut om dikningsplan.

När dräneringsdjupet fastställs i en dikningsplan, skall hänsyn tas till markens beskaffenhet, lutningsförhållandena och dräneringsbehovet. Genom förordning kan meddelas närmare bestämmelser om hur dräneringsdjupet skall bestämmas och dräneringsområdet delas i avsnitt.

17 §

*Fördelning av kostnaderna mellan
nyttotagarna*

Till dikningskostnaderna hänförs utgifterna för uppgörandet av en plan för projektet, ärendets handläggning och anskaffande av medel, skötseln av dikningssammanslutningens angelägenheter tills projektet har genomförts, ersättande av skada som förorsakas av att projektet genomförs, samt övriga med ovan nämnda kostnader jämförbara kostnader som beror på projektet.

För dikningskostnader som förorsakas av att dräneringsområdet eller ett avsnitt av ett dräneringsområde torrläggs till det djup som avses i 16 § 3 mom. svarar nyttotagarna i förhållande till den nytta som de får av den samfällda dikningen, om inte annat föreskrivs nedan eller nyttotagarna kommer överens om något annat.

För underhållskostnaderna svarar nyttotagarna i förhållande till 2 mom., om inte särskilda skäl kräver en annan fördelning av kostnaderna. Den som till följd av ett nytt dike eller en ändring av förhållandena inte längre har nytta av ett samfällt dike skall befrias från att delta i underhållskostnaderna.

Om dräneringsområdet har indelats i avsnitt och ett visst avsnitt är beläget så att ett samfällt dike inte behöver anläggas på det för dränering av ett annat avsnitt, skall vid fördelningen av dikningskostnaderna fastställas till vilka delar och i vilket förhållande de som drar nytta av avsnittet skall svara för de kostnader som hänför sig till dräneringsområdet.

18 §

Försummelse att betala dikningskostnader

Om en nyttotagares andel av kostnaderna inte kan drivas in, är de övriga nyttotagarna skyldiga att betala andelen i det inbördes förhållande enligt vilket de är skyldiga att betala dikningskostnaderna. Kan andelen senare drivas in hos den som har försummat att betala sin andel, skall medlen enligt samma grunder fördelas mellan dem som har

betalt andelen.

19 §

Kostnader som högst får påföras en nyttotagare

Om det vid fördelning av dikningskostnaderna mellan nyttotagarna visar sig att någon av dem skulle komma att påföras ett större belopp av kostnaderna än vad de beräknade kostnaderna för dräneringen av hans eller hennes mark särskilt för sig skulle medföra, skall denna nyttotagares andel av dikningskostnaderna sättas ned så, att deltagandet i den samfällda dikningen inte för nyttotagaren blir dyrare än dräneringen av hans eller hennes mark särskilt för sig skulle ha blivit.

En passiv delägare är skyldig att delta i dikningskostnaderna högst med ett belopp som motsvarar den nytta som den samfällda dikningen medför för hans eller hennes mark. Vid en dikningsförrättning kan en passiv delägare ges rätt att betala sin kostnadsandel under högst tio års tid, men är då skyldig att på det obetalda beloppet betala den ränta som föreskrivs i räntelagen (633/1982).

20 §

Dikningssammanslutning

För genomförandet av samfällad dikning skall bildas en dikningssammanslutning, om

- 1) en samfällad dikning medför nytta för minst fem nyttotagare,
- 2) nyttotagarna är minst tre och dikningen enligt 2 kap. 9 § eller 3 § i detta kapitel kräver tillstånd av miljötillståndsverket eller avtal om samfällad dikning inte nås,
- 3) någon av nyttotagarna yrkar att en dikningssammanslutning skall bildas och en sådan sammanslutning skall anses behövlig för genomförandet av dikningen, underhållet av dikena eller skötsel av andra angelägenheter som beror på dikningen.

Tillsynsmyndigheten kan under de förutsättningar som bestäms i 1 mom. yrka att en dikningssammanslutning skall bildas, om nyttotagarna inte har vidtagit åtgärder för att bilda en dikningssammanslutning och en

sådan fortfarande skall anses behövas för skötseln av angelägenheter som har samband med dikningen.

21 §

En dikningssammanslutnings medlemmar

Medlemmar i en dikningssammanslutning är dess nyttotagare.

Den som senare vill leda in vatten i ett samfällt dike som har anlagts av dikningssammanslutningen och som kan anses få nytta av dikningen skall av dikningssammanslutningens stämma antas som medlem i dikningssammanslutningen. Stämman skall då också bestämma nyttotagarens andel av dikningskostnaderna.

Om fastighetsindelningen ändras på dräneringsområdet för samfällad dikning, är ägaren av en ny fastighet medlem i dikningssammanslutningen till den del som fastighetens område hör till dräneringsområdet.

22 §

Bildande av en dikningssammanslutning och dess stadgar

En dikningssammanslutning skall bildas vid en dikningsförrättning, om inte nyttotagarna avtalar något annat om bildandet. Vid dikningsförrättningen skall fastställas stadgar för sammanslutningen och de första ombudsmännen skall väljas. Om inte annat har beslutats om dikningsplanen, skall också deltagarnas andelar av dikningskostnaderna och deras rösträtt bestämmas vid förrättningen.

Innan projektet inleds skall dikningssammanslutningens stadgar samt ett skriftligt meddelande om ombudsmännen delges respektive miljötillståndsverk för registrering samt den regionala miljöcentralen och kommunens miljöförvaltningsmyndighet.

23 §

Beslutsfattande i en dikningssammanslutning

I en dikningssammanslutning har varje

medlem en rösträtt som motsvarar förhållandet mellan den andel som medlemmen i dikningsplanen har ålagts att betala och dikningskostnaderna.

Ett beslut om att ett projekt skall förfalla kan fattas av dikningssammanslutningens stämma endast om det i kallelsen till stämman har meddelats att ett sådant ärende kommer till behandling och alla de närvarande aktiva delägarna stöder beslutet.

24 §

Upplösning av en dikningssammanslutning

Ett ärende som gäller upplösning av en dikningssammanslutning skall behandlas vid dikningsförrättning och kommunens miljöförmyndighet skall underrättas om upplösningen med iakttagande i tillämpliga delar vad som bestäms om upplösning av sammanslutning i 12 kap. 15 §.

Vid dikningsförrättningen skall konstateras att dikena har återgått till naturtillstånd så som avses i 8 § 3 mom. eller meddelas behövliga bestämmelser om hur de skall återbördas till naturtillstånd. En dikningssammanslutning kan upplösas först efter att de åtgärder har vidtagits om vilka bestämts vid dikningsförrättningen.

25 §

Avgifter som medlemmarna skall betala

Delägarna i en dikningssammanslutning skall för täckandet av dikningskostnaderna betala avgifter enligt vad dikningssammanslutningens stämma bestämmer. När dikningen har verkställts, skall ombudsmännen göra upp eller av vederbörande myndighet skaffa en kontrollerad kalkyl över kostnadsfördelningen, som dikningssammanslutningens stämma skall fatta beslut om.

Dikningssammanslutningens stämma kan besluta bära upp förskott på avgiften av sina medlemmar. För förskott som inte har betalats inom utsatt tid skall betalas ränta enligt räntelagen (633/1982), om inte dikningssammanslutningens stämma beslutar

om en lägre ränta. En passiv delägare får dock inte åläggas att betala förskott. Visar det sig att den nytta som medlemmarna får av dikningen avsevärt avviker från vad som uppskattades när deras andel av dikningssammanslutningen bestämdes, skall kostnadsfördelningen rättas på motsvarande sätt. Detsamma gäller om dikningssammanslutningen antar en ny medlem.

Ägaren av en ny fastighet som avses i 21 § 3 mom. är betalningsskyldig endast om ägarens delägarskap i dikningssammanslutningen har konstaterats senast vid den stämma som beslutar om fördelningen av kostnaderna i fråga och ägaren särskilt har underrättats om stämman. I fråga om panträtt till säkerhet för betalningen av kostnader som har förfallit till betalning före ändringen av fastighetsindelningen gäller dock vad som föreskrivs i 27 §.

Avgifter som medlemmarna i en dikningssammanslutning skall betala till dikningssammanslutningen får bäras upp hos medlemmarna med stöd av den kostnadsfördelningslängd som ombudsmännen gör upp i enlighet med den godkända fördelningen av kostnaderna. Om avgiften inte kan drivas in hos en medlem, skall bestämmelserna i 18 § iaktas.

26 §

Indrivning av kostnader hos andra än dikningssammanslutningens medlemmar

Om en genomförd dikning medför någon annan än i 2 § avsedd, på användning av en fastighet baserad nytta för någon annan än en medlem i dikningssammanslutningen, kan en sådan nyttotagare på yrkande av dikningssammanslutningen förpliktas att delta i dikningskostnaderna. När någon annan än en medlem i dikningssammanslutningen åläggs att betala kostnader, iaktas i tillämpliga delar vad som i detta kapitel föreskrivs om indrivning av kostnader hos en passiv delägare.

27 §

Fastighetspant

Nyttotagarens fastighet utgör pant för en sådan på 17 § baserad andel av kostnaderna som bestämts i en dikningsplan som har fastställts vid en dikningsförrättning eller i beslut av sammanslutningens stämma, en sådan andel av kostnaderna som med stöd av 26 § påförs vid en dikningsförrättning samt för de andelar av underhållskostnaderna och övriga kostnadsandelar som uppstår efter att dikningsförrättningen har avslutats och som beror på dikningen, jämte ränta, enligt vad som föreskrivs i 20 kap. jordabalken.

Efter avslutad dikningsförrättning skall förrättningsmannen utan dröjsmål för anteckning i lagfarts- och in-teckningsregistret anmäla de kostnadsandelar som bestämts i den dikningsplan som har fastställts vid dikningsförrättningen samt de kostnadsandelar som med stöd av 26 § har påförts vid dikningsförrättningen, jämte ränta. Sammanslutningens ombudsmän skall utan dröjsmål till inskrivningsmyndigheten anmäla kostnadsandelarna som sammanslutningens stämma har fastställt, jämte ränta, samt andelar i kostnadsandelarna som till följd av dikningen har uppstått efter att dikningsplanen fastställdes, jämte ränta. Dikningssammanslutningens ombudsmän skall dessutom anmäla ändringar i kostnadsandelarna, om sammanslutningens stämma med stöd av 25 § 2 mom. har ändrat eller rättat fördelningen av kostnaderna eller om fördelningen av kostnaderna har ändrats med anledning av klander som anförts med stöd av 12 kap. 13 §.

Söks ändring i ett beslut som har fattats vid en dikningsförrättning som avses i 1 eller 2 mom., skall den behöriga regionala miljöcentralen utan dröjsmål anmäla detta till inskrivningsmyndigheten. Den regionala miljöcentralen skall också underrätta inskrivningsmyndigheten om besvärdomstolens avgörande, när detta har vunnit laga kraft.

28 §

Ansökan om dikningsförrättning och förordnande att verkställa förrättningen

Dikningsförrättning skall sökas skriftligt hos den regionala miljöcentralen.

Den regionala miljöcentralen skall förordna en inom miljöförvaltningen anställd tjänsteman med tillräcklig sakkunskap (förrättningsman) att verkställa förrättningen, enligt vad som föreskrivs genom förordning.

Förrättningsmannen skall till gode män vid förrättningen kalla två av de gode män som har valts för fastighetsförrättningar från den eller de kommuner till vilkas områden projektets verkningar huvudsakligen sträcker sig. På förordnande av den regionala miljöcentralen kan förrättningsmannen verkställa dikningsförrättningen utan gode män, om användning av gode män till följd av ärendets natur är uppenbart överflödigt och ingen av parterna yrkar att gode män skall anlitas.

Vid samma dikningsförrättning kan behandlas dikningsärenden från flera dräneringsområden, om ärendena utan olägenhet kan behandlas i ett sammanhang.

29 §

Anhängiggörande av ärenden hos miljötillståndsverket

En förrättningsman vid en dikningsförrättning skall uppmana den som har ansökt om förrättningen att ansöka om tillstånd av miljötillståndsverket, om dikningen eller en åtgärd som skall vidtas i anslutning till den förutsätter tillstånd av miljötillståndsverket enligt 2 kap. 9 § eller 3 § i detta kapitel.

Till tillståndsansökan skall fogas det förslag till plan som har gjorts upp vid förrättningen eller lagts fram vid den, till den del som ärendet förs till miljötillståndsverket för avgörande.

Innan en ovan nämnd ansökan har avgjorts av miljötillståndsverket, får ett beslut som avses i 34 § inte meddelas vid dikningsförrättningen.

30 §

Förrättnings-sammanträde

Vid en dikningsförrättning skall hållas förrättnings-sammanträde.

Förrättningsmannen skall till förrättnings-sammanträdet kalla dem vars rätt eller fördel dikningsärendet kan gälla. Förrättningsmannen skall ge den regionala arbetskrafts- och näringscentralen i egenskap av fiskerihushållningsmyndighet och kommunens miljövärdmyndighet möjlighet att ge ett utlåtande som skall behandlas vid sammanträdet eller att framföra sin åsikt. Förrättningen skall hållas i närheten av det område som skall dikas och det kan fortsättas på skilda platser och olika dagar.

Innan beslut fattas om dikningsplanen skall förrättningsmannen göra sådana ändringar i och tillägg till planen som med beaktande av bestämmelserna i denna lag är nödvändiga. Vid förrättnings-sammanträdet behandlas dessutom ändring av en plan om vilken tidigare har fattats beslut vid en sådan förrättning samt ärenden som gäller bildande av en diknings-sammanslutning samt medlemmarnas rättigheter och skyldigheter i sammanslutningen.

31 §

Uppgörande av en dikningsplan vid dikningsförrättning

Om en dikningsplan skall fastställas vid dikningsförrättningen och sökanden inte har lagt fram någon sådan i sin ansökan eller vid förrättnings-sammanträdet och sökanden eller någon annan nyttotagare inte heller utnyttjar möjligheten att ge in en dikningsplan inom en skälig tid som utsatts vid förrättnings-sammanträdet, skall förrättningsmannen sörja för att en dikningsplan görs upp.

32 §

Slutsammanträde

Vid en dikningsförrättning skall utöver förrättnings-sammanträdet hållas ett separat slutsammanträde, om

1) det vid förrättningen finns behov att besluta om en dikningsplan, och

2) i förrättningsansökan inte finns en sakenlig plan eller det är frågan om dikning som avses i 4 § 1 mom. 1 punkten.

Slutsammanträdet skall hållas när förrättningsmännens förslag till dikningsplan är klart. Annars gäller om slutsammanträde vad som ovan föreskrivs i fråga om förrättnings-sammanträde.

33 §

Tillkännagivande om sammanträdet

Förrättnings- och slutsammanträdet vid en dikningsförrättning skall kungöras offentligt minst fjorton dagar före sammanträdet i de kommuner till vilkas område dikningens verkningar sträcker sig. Dessutom skall ett exemplar av planen inom samma tid tillställas de myndigheter som avses i 30 § 3 mom. Ett exemplar av planen skall även sändas till kommunen för att hållas allmänt tillgängligt. De markägare som dikningsärendet gäller skall dessutom i brev under känd postadress underrättas om förrättnings- eller slutsammanträdet samt, då dikningen berör en sådan bäck på någon annans mark i vilken det finns ett kraftverk eller någon annan anläggning, kraftverkets eller anläggningens ägare.

Gäller en dikningsförrättning ett icke konstituerat delägarlag för ett samfällt område, skall delägarlaget med iakttagande i tillämpliga delar av 11 kap. 11 § 2 mom. underrättas om förrättnings- eller slutsammanträdet.

I fall som avses i 11 kap. 11 § 3 mom. kan i stället för tillkännagivande som avses i 1 mom. förfaras på motsvarande sätt som föreskrivs i nämnda paragraf.

34 §

Beslut vid dikningsförrättning

Sedan förrättningssammanträdet eller slutsammanträdet har hållits, skall vid en dikningsförrättning meddelas ett beslut, som skall innehålla

1) den dikningsplan som har behandlats vid förrättningen,

2) ett avgörande med anledning av de anmärkningar eller yrkanden som har framställts,

3) föreskrifter om hur dikningen skall verkställas och diket underhållas,

4) en uppskattning av dikningskostnadernas belopp, samt

5) en fördelning av utgifterna.

I beslutet skall också bestämmas om hur skadorna skall ersättas, även om inga ersättningsyrkanden har framställts.

35 §

Tillkännagivande om beslutet

Beslutet skall meddelas inom 30 dagar efter förrättningssammanträdet eller slutsammanträdet, om inte den regionala miljöcentralen av särskilda skäl förlänger tiden. Till beslutet skall fogas besvärundervisning, beslutet skall ges den dag som nämns i en kungörelse som skall anslås på den regionala miljöcentralens anslagstavla och det anses ha kommit till parternas kännedom nämnda dag.

De som saken gäller skall dessutom under känd postadress underrättas om beslutet. Beslutet skall tillställas sökanden och en kopia av beslutet andra parter som begärt det. En kopia av beslutet skall också sändas till de berörda kommunernas miljövärdmyndigheter, den regionala miljöcentralen samt arbetskrafts- och näringscentralen

36 §

Ägoreglering i samband med dikning

Behövs i samband med dikning en ägoreglering som avses i lagen om

ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt (451/1988), skall förrättningsmannen till lantmäteribrån sända det beslut som avses i 34 §, när det har vunnit laga kraft. När det projekt som avses i beslutet har slutförts skall lantmäteribrån bestämma att ägoregleringen skall genomföras.

37 §

Dikningsförrättningens kostnader

Sökanden skall åläggas att betala kostnaderna för en dikningsförrättning. Till dikningsförrättningens kostnader hänförs kostnaderna för hållande av sammanträden samt arvoden till gode män och biträdande personal. Dagtraktamente och resekostnadsersättning till förrättningsmannen betalas dock av statens medel. Om sökanden har överlåtit åt förrättningsmannen att göra dikningsplanen eller om sökandens eller någon annan nyttotagares plan måste kompletteras betydligt, skall sökanden även betala de kostnader som detta förorsakar staten, i enlighet med vad jord- och skogsbruksministeriet närmare föreskriver genom förordning, med iakttagande av principerna i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Till beslutet från dikningsförrättningen skall förrättningsmannen foga en kalkyl över kostnaderna och om ersättning av kostnaderna till staten.

6 kap.

Bestående sänkning eller höjning av medelvattenstånd

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på bestående ändring av medelvattenståndet i en sjö eller göl så, att medelvattenståndet sänks (sänkning av medelvattenstånd) eller höjs (höjning av medelvattenstånd). Som höjning av medelvattenstånd betraktas inte bildande av ett nytt vattenområde, såsom byggande av

en konstgjord bassäng eller damm eller anläggning av en ny bädd. Om dränering av mark genom dikning bestäms i 5 kap., om vattenreglering i 7 kap. och om ändring av medelvattenstånd för utnyttjande av vattenkraft i 8 kap.

Bestämmelserna i 7, 10 och 11 § tillämpas även på invallning av stränder och rensning av älvar, även om medelvattenståndet inte därvid ändras.

2 §

Enskild fördel av sänkning eller höjning av medelvattenstånd

Som enskild fördel av att medelvattenståndet sänks eller höjs betraktas i detta kapitel att ett vattenområdes eller en strandfastighets bruksvärde stiger med tanke på syfte för vilket området eller fastigheten nyttjas eller med hänsyn till förhållandena närmast kan nyttjas.

3 §

Sökande av tillstånd

Tillstånd att sänka eller höja medelvattenståndet kan sökas av en fastighetsägare eller ett samfällt vattenområdes delägare som får sådan enskild fördel av projektet som avses i 2 §, delägarlaget eller den sammanslutning som nyttotagarna har bildat med stöd av denna lag eller av vederbörande statliga myndighet eller kommun.

4 §

Samtycke av områdets ägare

Om avsikten med ett projekt är att sänka medelvattenståndet i en sjö eller damm, kan tillstånd meddelas om så många av vattenområdets ägare eller ett samfällt vattenområdes delägarlag lämnar sitt skriftliga samtycke till åtgärden att deras andelar av vattendragets yta utgör minst tre fjärdedelar.

Om avsikten med projektet är att höja medelvattenståndet i en sjö eller damm kan tillstånd meddelas om så många av ägarna till

de fastigheter eller samfällda områden som försätts under vatten lämnar sitt skriftliga samtycke till åtgärden att deras andelar av denna markareal utgör minst tre fjärdedelar, eller att tillståndssökanden med stöd av en varaktig nyttjanderätt förfogar över mera än hälften av området.

Samtycke av områdets ägare förutsätts dock inte om sänkningen eller höjningen av medelvattenståndet dikteras av allmänt behov eller vidtas för ett syfte som är viktigt från allmänt synpunkt, såsom samhällets vattenförsörjning, skydd mot översvämningar eller vattendragets särskilda värde för rekreation eller naturskydd.

5 §

Nyttjanderätt till någon annans område

Miljötillståndsverkets beslut att tillåta höjning av medelvattenståndet ger tillståndstagaren nyttjanderätt till det markområde som för genomförandet av projektet måste försättas under vatten. Om beviljande av rätt till någon annans område gäller i övrigt vad som bestäms i 2 kap. 11 §.

6 §

Särskilda förutsättningar för sänkning och höjning av medelvattenstånd

Förutom att bestämmelserna i 3 kap. 4 och 5 § om de allmänna förutsättningarna för beviljande av tillstånd skall iakttas, får ett projekt som syftar till att sänka eller höja medelvattenståndet för annat än allmänt behov inte förorsaka

1) sådan väsentlig försämring av möjligheterna att nyttja en strandfastighet som medför oskäligen olägenhet eller skada för områdets ägare eller innehavare, om inte han eller hon har samtyckt till projektet, eller

2) avsevärd försämring av ett särskilt naturskyddsvärde.

7 §

Deltagande i kostnaderna för sänkning av medelvattenstånd

När ett projekt som syftar till att sänka medelvattenståndet stöds av nyttotagare som får en nytta som motsvarar mera än hälften av värdet av den enskilda nytta som projektet medför, är var och en som får nytta av projektet skyldig att delta i kostnaderna för projektet.

Vid fördelningen av kostnaderna mellan nyttotagarna iaktas i tillämpliga delar vad som bestäms om dikning i 5 kap. 17 och 18 §. Om panträtt för kostnaderna gäller på motsvarande sätt vad som bestäms i 5 kap. 27 §.

Om sänkningen av medelvattenståndet i ett fall som avses i 1 mom. förutom enskild nytta även medför annan betydande förmån, kan miljötillsättsverket på ansökan förplikta den som får en sådan fördel att delta i kostnaderna med ett skäligt belopp som högst får motsvarar den nytta som han eller hon får.

8 §

Deltagande i kostnaderna för höjning av medelvattenstånd

Miljötillsättsverket kan på ansökan i sitt tillståndsbeslut förplikta den som får enskild nytta av ett projekt som syftar till att höja medelvattenståndet att delta i kostnader för projektet med ett belopp som motsvarar nyttotagarens andel av den totala nyttan av projektet, men dock inte överstiger den enskilda nytta som han eller hon får. Vid bedömningen av den enskilda nyttan skall som en nedsättande faktor beaktas den förlust av förmån som projektet eventuellt medför för nyttotagaren.

9 §

Sammanslutning som bildas för höjning av medelvattenstånd

När tillstånd att höja medelvattenståndet söks av flera än en person, skall för genomförandet av höjningen bildas en

sammanslutning så som föreskrivs i 12 kap. Miljötillsättsverket fastställer i enlighet med 12 kap. 5 § i sitt tillståndsbeslut sammanslutningens stadgar.

Medlemmar av sammanslutningen kan alla de bli som får nytta av projektet. Om fastighetsindelningen ändras, är ägaren av den nya fastigheten medlem av sammanslutningen i den mån som fastighetens område hör till det område som får nytta av projektet.

Innan projektet inleds skall sammanslutningens stadgar och en skriftlig anmälan om dess ombudsmän lämnas till miljöförvaltningsmyndigheterna i de kommuner på vilkas verksamhetsområden höjningen av medelvattenståndet genomförs.

10 §

Sammanslutning som bildas för sänkning av medelvattenstånd

När tillstånd att sänka medelvattenståndet söks av flera än en person, skall för genomförandet av sänkningen bildas en sammanslutning så som föreskrivs i 12 kap.

I fråga om sammanslutningen gäller vad som i 9 § föreskrivs om bildande av en sammanslutning för höjning av medelvattenståndet. Alla de som får enskild fördel av projektet är dock skyldiga att som medlemmar ta del i det, om projektet stöds av nyttotagare som får en nytta som motsvarar mera än hälften av värdet av den enskilda nytta som projektet medför.

11 §

Beslutsfattande i en sammanslutning som har bildats för sänkning av medelvattenstånd

I en sammanslutning som har bildats för sänkning av medelvattenståndet har varje medlem en rösträtt som motsvarar förhållandet mellan den andel som medlemmen i projektplanen har ålagts att betala och de totala kostnaderna för projektet.

I fråga om indrivning av avgifter av sammanslutningens medlemmar skall på motsvarande sätt iaktas vad som bestäms om

dikningsammanslutningar i 5 kap. 25 §.

7 kap.

Vattenreglering

1 §

Tillämpning inom område

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas när någon för ett nyttigt syfte som utnyttjande av vattenkraft, samfärdsel i vatten, vattenförsörjning, vattenskydd, skydd mot översvämning eller rekreation i annan än ringa utsträckning fortlöpande reglerar vattenföringen och vattenståndet eller fortlöpande reglerar avrinningen av vatten från ett vattendrag eller från en del av ett vattendrag till en annan (vattenreglering).

2 §

Villkor i regleringstillstånd

Förutom att bestämmelserna i 3 kap. 10-13 § skall iakttas, skall i ett beslut som gäller tillstånd till vattenreglering bestämmas på vilket sätt vattnets avrinning skall skötas.

Har föreskrifter som avses i 1 mom. eller 3 kap. 10 § 2 mom. meddelats för projekt som tidigare har genomförts i det vattendrag eller del av det vattendrag som regleringen gäller, kan dessa ändras. I fråga om ersättning gäller på motsvarande sätt vad som bestäms i 3 kap. 20 § 3 mom.

3 §

Översyn av villkor i regleringstillstånd och fastställande av nya villkor

Miljötillståndsverket kan på ansökan se över tillståndsvillkoren i ett regleringstillstånd eller fastställa nya villkor också annars än i de fall som avses i 3 kap. 20 §, om detta behövs för att minska avsevärda menliga verkningar på vattenmiljön och dess användning.

En ansökan om att tillståndsvillkoren skall ses över eller nya villkor fastställas kan göras av den regionala miljöcentralen,

fiskerihushållningsmyndigheten eller kommunen, om de verkningar som avses i 1 mom. inte annars i tillräcklig utsträckning kan minskas. Innan

ansökan görs skall den regionala miljöcentralen i tillräckligt samarbete med sökanden, dem som drar nytta av projektet, kommunerna inom verkningsområdet och andra berörda myndigheter klarlägga möjligheterna att minska de menliga verkningarna. Den regionala miljöcentralen skall vid behov höra också andra parter.

För att tillståndsvillkoren skall få ses över eller nya villkor fastställas, skall nyttan av en sådan åtgärd med hänsyn till förhållandena vara betydande med tanke på allmän fördel. Översynen får inte heller avsevärt minska den totala nyttan av vattenregleringen eller väsentligt ändra det ursprungliga syftet med regleringen, utom när syftet inte längre har någon betydelse. Sökanden skall åläggas att med iakttagande i tillämpliga delar av 13 kap. ersätta förluster av förmåner som översynen eller de nya villkoren medför, om dessa inte är ringa.

Finns det uppenbart förutsättningar för en översyn, kan miljötillståndsverket, om utredningen i ansökningshandlingarna inte är tillräcklig, ålägga också tillståndshavaren att ge in behövlig tilläggsutredning till miljötillståndsverket. I ett sådant beslut av miljötillståndsverket får ändring inte sökas särskilt. Om tillståndshavaren inte inom utsatt tid ger in tilläggsutredningen till miljötillståndsverket, kan den tas fram på tillståndshavarens bekostnad.

4 §

Skyldighet att använda en anläggning

Förutom att bestämmelserna i 2 kap. 12 § om rätt att avlägsna, ändra eller använda någon annans anläggning skall tillämpas, kan ägaren till en anläggning i ett regleringstillstånd förpliktas att mot ersättning använda anläggningen så som regleringen förutsätter, om regleringen genomförs genom användning av en anläggning som tillhör någon annan och som lämpar sig för reglering. Ägaren har rätt att i stället för ersättning yrka att anläggningen

skall lösas in.

5 §

Deltagande i ett regleringsprojekt

Medför en reglering uppenbart nytta även för andra, skall den som ansöker om tillstånd till regleringen inbjuda övriga nyttotagare att ta del i regleringen genom att till miljötillståndsverket göra en ansökan om utfärdande av kungörelse. När tillståndet söks av den statliga myndighet som saken gäller finns ingen skyldighet att göra en sådan ansökan.

Till ansökan om kungörelse skall fogas en projektplan, en allmän redogörelse för vem som drar nytta av projektet och hur stor denna nytta blir för dem samt en kostnads kalkyl för projektet. Miljötillståndsverket skall genom offentlig kungörelse uppmana nyttotagarna att hos miljötillståndsverket anmäla sitt deltagande i projektet. Miljötillståndsverket skall dock förkasta ansökan om kungörelse om det på basis av den plan som har fogats till ansökan är uppenbart att tillstånd inte kan beviljas för ett projekt som motsvarar planen.

En nyttotagare som får betydande nytta av regleringen skall inom den tid som har angivits i kungörelsen till miljötillståndsverket skriftligen anmäla sitt intresse att delta i ett regleringsprojekt som någon annan har anhängiggjort. Med stöd av denna anmälan skall miljötillståndsverket efter att tillståndsansökan har blivit anhängig anvisa sökanden att enligt 12 kap. 3 § vidta åtgärder för bildande av en regleringssammanslutning, om förutsättningarna för deltagande uppfylls.

Har en ansökan om kungörelse gjorts annars än i samband med en tillståndsansökan, skall en ansökan om tillstånd för projektet göras inom ett år från kungörelsetidens utgång, om inte miljötillståndsverket på ansökan har förlängt tiden.

6 §

En utomstående nyttotagares deltagande i regleringskostnaderna

Miljötillståndsverket kan på ansökan förplikta en nyttotagare som inte har velat delta i regleringen att delta i kostnaderna för projektet med ett belopp som skäligen skall motsvara nyttotagarens andel av den totala nytta som projektet medför, men som dock inte får överstiga den nytta som nyttotagaren får.

Staten skall inte anses vara en sådan nyttotagare som avses i 1 mom., om inte regleringen omedelbart medför nytta för statens egendom eller ett statligt regleringsprojekt.

Efter att en kungörelse som avses i 5 § har utfärdats, skall tillståndstagaren bevisligen tillställa de andra nyttotagarna sitt yrkande om att de skall förpliktas att delta i kostnaderna samt en kopia av kungörelsen.

7 §

Bestämmande av en utomstående nyttotagares kostnadsandel

När en utomstående nyttotagares kostnadsandel bestäms med stöd av 6 § 1 mom., skall hänsyn tas till

- 1) kostnaderna för oundgängliga arbeten, anordningar och anläggningar för regleringen,
- 2) kostnaderna för ersättning av förlust av förmåner, samt
- 3) ett tjugofaldigt belopp av de beräknade årliga utgifterna för anordningarnas och anläggningarnas underhåll och regleringens genomförande.

En utomstående nyttotagares andel kan bestämmas att betalas som ett engångsbelopp eller som högst tjugo årliga, lika stora belopp.

Miljötillståndsverket kan på ansökan förplikta den projektansvarige att till den regionala miljöcentralen lämna en redogörelse för hur det betalda beloppet har använts och redogörelsen skall hållas tillgänglig för sökanden hos centralen.

8 §

Regleringssammanslutning

För ett regleringsprojekt skall bildas en regleringssammanslutning, enligt vad som föreskrivs i 12 kap., om tillstånd till projektet söks av flera än en eller en nyttotagare i enlighet med 5 § 3 mom. meddelar sig delta i ett projekt som har anhängiggjorts av någon annan. Miljötillståndsverket fastställer i enlighet med 12 kap. 5 § sammanslutningen stadgar i sitt tillståndsbeslut.

Miljötillståndsverket kan på ansökan av nyttotagaren bestämma att för genomförandet av regleringen samt underhållet av anordningar och anläggningar skall bildas en regleringssammanslutning även i andra fall än de som avses i 1 mom. I så fall är de som får betydande nytta av regleringen skyldiga att delta i regleringssammanslutningen, om inte miljötillståndsverket av särskilda skäl beviljar dem befrielse.

9 §

Regleringssammanslutningens medlemmar

Medlemmar i regleringssammanslutningen är tillståndssökandena samt de som i enlighet med 5 § har meddelat sig delta i regleringen samt de nyttotagare som sammanslutningen med stöd av 2 mom. senare har antagit som medlemmar. Även en dikningssammanslutning eller annan vattenrättslig sammanslutning kan vara medlem i en regleringssammanslutning, om miljötillståndsverket prövar att det är motiverat.

En nyttotagare har rätt att ansluta sig till en redan bildad regleringssammanslutning, om det skall anses att nyttotagaren har grundad anledning att få bli medlem.

En medlem i en dikningssammanslutning har rätt att utträda ur en sammanslutning om den nytta som nyttotagaren får är avsevärt mindre än den som ansågs tillfalla honom eller henne när sammanslutningen bildades och sammanslutningen trots nyttotagarens utträde förmår svara för sina förpliktelser.

Om antagning av nya medlemmar och

medlemmars utträde beslutar
sammanslutningens stämma.
10 §

Beslutsfattande i regleringssammanslutning

En regleringssammanslutnings medlems andel i sammanslutningen, rätt att utöva rösträtt samt skyldighet att delta i kostnaderna för regleringen bestäms i proportion till den fördel som regleringen medför för medlemmen i fråga.

Angående regleringskostnader samt avgifter som medlemmarna skall betala gäller på motsvarande sätt vad som bestäms om dikning i 5 kap. 17 och 25 §.

8 kap.

Utnyttjande av vattenkraft

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på utnyttjande av vattenkraft och byggande av vattenkraftverk.

Som byggande av vattenkraftverk betraktas också rensning av vattendrag och inrättande av en ny bädd för ett kraftverk samt andra åtgärder som syftar till att vattenkraft skall tas i drift.

2 §

Förutsättningar för beviljande av tillstånd

Förutom att bestämmelserna i 3 kap. 4 § om de allmänna förutsättningarna för beviljande av tillstånd skall iakttas, skall sökanden som ägare eller nyttjanderättshavare ha rätt till den vattenkraft som används i projektet eller skall i samband med att tillståndet beviljas rätt att använda den vattenkraft som avses i 5 §.

Förutom vad som bestäms i 3 kap. 6 och 7 § om bedömning av nytta och förlust skall som nytta av att vattenkraft utnyttjas beaktas vattenkraftens produktionsvärde, som är minst det tjugofaldiga beloppet av priset på

den årliga medelproduktionen av elektricitet. För att bestämma produktionsvärdet kan hänsyn dessutom tas till den regleringsfördel som kraftverket ger samt annan nytta som kan individualiseras.

3 §

Överlåtelse av nyttjanderätt till vattenkraft

Rätten att använda den vattenkraft som kan utvinnas från ett bestämt vattenområde eller en del av vattenområdet (nyttjanderätt till vattenkraft) kan upplåtas åt någon annan för viss tid eller varaktigt. För att upplåtelseavtalet skall ha de verkningar som avses i denna lag måste det göras skriftligt i den form som föreskrivs för överlåtelse av fast egendom.

Nyttjanderätt till vattenkraften på en fastighet som varaktigt eller för viss tid har upplåtits åt någon annan kan skrivas in enligt 14 kap. jordabalken (540/1995).

4 §

Rätt för en sökande av kraftverkstillstånd att lösa in ett område som tillhör någon annan

Förutom vad som föreskrivs i 2 kap. 10 och 11 § om att ge någon rätt till någon annans område, kan en sökande under samma förutsättningar beviljas rätt att lösa in ett område som tillhör någon annan för ett vattenkraftverk eller driften av ett sådant.

5 §

Rätt att ta initiativ till användning av gemensam vattenkraft

Ett initiativ till att bygga ett kraftverk för idrifttagning av vattenkraft kan väckas av den som på grund av äganderätt, överlåtelse av andel i vattenområde eller en i 3 § avsedd eller annan varaktig nyttjanderätt har minst hälften av sådan vattenkraft i en del av vattendrag som ändamålsenligt kan utnyttjas i samma kraftverk. Initiativet kan också väckas gemensamt av delägare som har minst hälften av den vattenkraft som avses tas i drift.

Kan avtal inte nås om vattenkraftens idrifttagning, skall initiativtagaren så som bestäms i 7 § till deltagare i projektet inbjuda dem som har minst en tiondedel av den vattenkraft som tas i drift.

Initiativtagaren samt de som har rätt att och vill delta i projektet kan beviljas tillstånd att bygga kraftverket och i samband därmed en varaktig rätt att mot ersättning använda de andelar som tillhör andra delägare i vattenkraften, om det annars finns förutsättningar att bevilja tillståndet.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller oberoende av om det område från vilket vattenkraften till kraftverket skall tas hör till skilda byar eller skilda lägenheter eller omfattar en eller flere lägenheter eller delar av dem.

6 §

Bildande av aktiebolag för användning av gemensam vattenkraft

För användning av gemensam vattenkraft som avses i 5 § skall bildas ett aktiebolag, om inte annat avtalas.

De som deltar i projektet överlåter mot aktier till bolaget nyttjanderätten till sina andelar i vattenkraften. Varje delägare skall få aktier i ett förhållande som motsvarar förhållandet mellan delägarans andel i vattenkraften och den sammanlagda vattenkraft som de har som deltar i bolaget. I samma förhållande skall de som deltar i bolaget också teckna aktier mot den andel av aktiekapitalet som betalas i pengar.

Om oenighet uppstår om aktiebolagets bolagsavtal eller upprättandet av bolagsordningen, har de som deltar i projektet rätt att hos tingsrätten anhålla om att två skiljemän och en ordförande för dem skall utses för att avgöra meningsskiljaktigheten, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i lagen om skiljeförfarande (967/1992).

7 §

Offentlig kungörelse om byggande av vattenkraftverk

I avsikt att inbjuda andra som enligt 5 § har

rätt att delta i byggandet av ett kraftverk att delta i det skall initiativtagaren ansöka att miljö tillståndsverket skall utfärda en offentlig kungörelse. Till ansökan om kungörelse skall fogas en projektplan, en redogörelse av vilken framgår vem den vattenkraft tillhör som avses tas i drift samt en kostnadskalkyl för projektet, med uppgift om vilken del av kostnaderna som är avsedd att finansieras av dem som deltar i projektet. Dessa handlingar skall under kungörelsetiden vara tillgängliga för vederbörande i miljö tillståndsverkets tjänsterum eller på något annat i kungörelsen angivet ställe. Initiativtagaren skall också utan dröjsmål efter att kungörelsen har utfärdats i rekommenderat brev eller på annat sätt bevisligen tillstålla övriga delägare i den vattenkraft som skall tas i drift en kopia av kungörelsen, dock inte de delägare vilkas andelar är mindre än en tiondedel av vattenkraften.

Miljö tillståndsverket skall genom den offentliga kungörelsen uppmana dem som har rätt att och vill delta i projektet att senast den dag som anges i kungörelsen skriftligen anmäla till miljö tillståndsverket om sitt deltagande i projektet samt att framlägga behövlig utredning om sin rätt att delta i det. Miljö tillståndsverket skall dock förkasta ansökan om kungörelse om det enligt den utredning som fogats till ansökan är uppenbart att tillstånd inte kan beviljas för projektet.

En delägare i vattenkraften som inte inom utsatt tid enligt 2 mom. underrättar miljö tillståndsverket om sitt deltagande har förlorat sin rätt att delta i projektet. Detsamma gäller den som har anmält sitt deltagande i projektet, men som inte inom sextio dagar efter enbevisligen mottagen uppmaning har undertecknat bolagsavtalet och därtill fogad bolagsordning eller framställer en begäran som avses i 6 § 3 mom.

Tillstånd till projektet skall, om inte miljö tillståndsverket på ansökan har beviljat längre tid, sökas inom ett år efter utgången av den tid som har satts ut i kungörelsen, annars anses initiativet ha förfallit. Ansökan skall göras i det aktiebolags namn som skall bildas enligt 6 § i detta kapitel, om ingen

överenskommelse om något annat har gjorts. Sökanden skall i samband med tillståndsansökan lägga fram utredning om att inbjudan till deltagande har delgivits på ovan nämnt sätt.

9 kap.

Virkesflottning

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på flottning som idkas med stöd av den rätt för alla att använda vattendrag så som föreskrivs i 2 kap. 4 § samt på verksamhetsställen som behövs för genomförandet av flottningen.

2 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

- 1) flottning att virke förs fram i vatten genom att bogseras i knippen eller inom ringbommar,
- 2) verksamhetsställe för flottning en för genomförandet av flottning nödvändig plats för avtippning, upplagring, sortering eller knippling av virke eller en skyddshamn,
- 3) flottaren den som svarar för genomförandet av flottningen,
- 4) enskild flottning en flottning som en enda virkesägare utför för egen räkning,
- 5) samfällad flottning en flottning som flera virkesägare utför för gemensam räkning.

3 §

Helhet av verksamhetsställen för flottning

Att verksamhetsställena för flottningen bildar en ändamålsenlig helhet på flottningens verksamhetsområde skall beaktas som en nytta som avses i 3 kap. 6 § 1 mom. vid prövningen av förutsättningarna för att bevilja tillstånd för ett verksamhetsställe för flottning.

4 §

Ändring av användningsändamålet för ett verksamhetsställe för flottning

Miljötillståndsverket kan på ansökan av flottaren tillåta att ett verksamhetsställe för flottning får användas även för annan befordran av virke vattenvägen. Till tillståndsbeslutet för verksamhetsstället skall då fogas behövliga bestämmelserna om hur de olägenheter skall undvikas som sådan användning medför, enligt vad som bestäms i 2 kap. 7 §.

detaljerna för användningen och till honom eller henne betala en sådan andel av de årliga kapital- och underhållskostnaderna som kan anses skälig.

5 §

Flottarens rättigheter

Flottaren har rätt att

1) ur en kungsådra, allmän farled eller någon annan plats i ett vattendrag till ett lätt skönjbart ställe i vattendraget eller på stranden flytta fångstredskap och andra lösa föremål som försvårar flottningen,

2) ta till vara ett ovan nämnt föremål för att utan dröjsmål vidarebefordra det till ägaren, och

3) för flottning tillfälligt lagra virke på isen, dock inte utan samtycke av ägaren till vattenområdet eller en strand som har tagits i särskilt bruk, om inte miljötillståndsverket har beviljat tillstånd för lagringen,

En förlust av förmån till följd av ovan nämnda åtgärder skall ersättas enligt vad som bestäms i 13 kap.

6 §

Användning av områden och anläggningar

Var och en som idkar flottning i ett vattendrag har rätt att använda

1) ett område för vilket med stöd av denna lag har beviljats nyttjanderätt för flottning,

2) de anläggningar på området som har bestämts att anläggas för flottningen,

3) anordningar som anlagts på området för att virke skall kunna tippas av i vattnet eller lyftas upp ur vattnet,

Användaren skall komma överens med anläggningens eller anordningens ägare om

7 §

Samfällad flottning

Flottning för virkesägares gemensamma räkning skall utföras som samfällad flottning. Den samfällda flottningen utförs av en för ändamålet bildad eller tidigare verksam flottningssammanslutning.

Miljöförhållanden kan dock på ansökan ge tillstånd till enskild flottning på ett bestämt område, om enskild flottning med hänsyn till kostnaderna för befordran av det virke som skall flottas i vattendraget är förmånligare än samfällad flottning och flottning av virket som enskild flottning inte medför olägenhet för de allmänna ordnandet av flottningen eller annan användning av vattendraget.

En virkesägare har alltid rätt att enskilt flotta virke som transporteras för husbehov.

8 §

Flottningsskada

Med flottningsskada förstås skada, olägenhet eller annan förlust av förmån som till följd av flottning har uppstått på ett verksamhetsställe för flottning eller någon annanstans och som inte har kunnat förutses och för vilket följaktligen inte har bestämts att betalas någon ersättning i det tillstånd som har beviljats för verksamhetsstället.

En flottningsskada som har förorsakats av flottning som utförts på flottningssammanslutningens verksamhetsområde skall ersättas av flottningssammanslutningen. Skada som har förorsakats av flottning som har utförts någon annanstans än på flottningssammanslutningens verksamhetsområde skall ersättas av flottaren.

Ett yrkande om att ersättning av flottningsskada skall framställas till flottaren skriftligen senast under det kalenderår som följer på det år under vilket skadan uppstod. Om parterna inte kommer överens om hur flottningsskadan skall ersättas, skall skadeståndsyrkandet behandlas av miljöförhållandenverket som ett

ansökningsärende, med iakttagande av bestämmelserna i 13 kap. om skada som inte har kunnat förutses.

9 §

Flottningsvirke som har blivit kvar på stranden eller i vattendraget

Efter flottningen skall flottaren samla upp flottningsvirke som har blivit kvar på stranden eller i vattendraget. Virke som i samband med flottningen har blivit kvar på stranden eller i vattendraget får tas till vara av strandens eller vattendragets ägare, delägare eller innehavare. Detsamma gäller var och en som lider men av sjunket eller sjunkande flottningsvirke i ett vattendrag. Den som har tagit till vara samma kalenderårs flottningsvirke är dock skyldig att inom en månad efter att han eller hon har tagit vara på virket meddela flottaren om saken.

Har den som har tagit till vara flottningsvirke inte anmälningsplikt enligt 1 mom. eller tar flottaren inte virket i sin besittning inom tre månader efter att ett ovan nämnt meddelande har avsänts, får den som har tagit vara på virket behålla det som sitt. En flottare som tar virket i sin besittning, skall ersätta den som har tagit vara på virket för vad tillvaratagandet och underrättelsen har kostat.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller inte virke som förvaras på en plats för upplagring, sortering eller knippning av virke.

10 §

Avlägsnande av sjunkvirke som medför olägenheter

Har vid flottning i vattendraget blivit kvar sjunket eller sjunkande virke eller flottningsförnödenheter som medför olägenhet för användningen av vattendraget, kan miljöförhållandenverket på ansökan av en myndighet eller den som lider olägenhet förplikta flottaren eller, om ingen flottare finns, den som senast har bedrivit flottning i vattendraget att inom utsatt tid rensa vattendraget från virket, vid hot om att

rensningen annars utförs på flottarens bekostnad.

Har flottningen upphört och finns det ingen fungerande flottningssammanslutning, kan den regionala miljöcentralen oberoende av bestämmelserna i 1 mom. rensa vattendraget från sjunkvirke som medför fara eller olägenhet och från andra flottningsrester, om åtgärden inte medför ändring eller följd som avses i 3 kap. 2 §.

Virke som har rensats ur ett vattendrag på flottarens bekostnad, enligt ett beslut som miljötillståndsverket har fattat med stöd av 1 mom., eller med stöd av 2 mom. på åtgärd av den regionala miljöcentralen, tillfaller staten utan särskild anmälningsskyldighet.

11 §

Flottningssammanslutning

För utförandet av flottning skall en sammanslutning som skall bildas i enlighet med bestämmelserna i 12 kap. (flottningssammanslutning) genomföra samfällad flottning på det verksamhetsområde som bestäms i sammanslutningens stadgar, vårda egendom som erhållits för flottningen och sammanslutningens övriga egendom samt även sköta de övriga uppgifter som sammanslutningen har enligt denna lag.

En flottningssammanslutning kan även åta sig att utföra andra uppgifter som hör samman med flottningen. Sammanslutningen kan också i förtjänstsyfte använda egendom som anskaffats för flottningen, om sammanslutningens egentliga uppgifter inte blir lidande genom sådan verksamhet. Någon annan verksamhet får sammanslutningen inte bedriva.

12 §

Flottningssammanslutningens medlemmar

Medlemmar i en flottningssammanslutning är de virkesägare vilkas virke flottas samfällt. Virkesägarna utser sina företrädare i flottningssammanslutningen.

Dessutom har skogsägarna rätt att utse en gemensam företrädare till flottningssammanslutningen. De

skogscentraler inom vars område virke flottas på åtgärd av flottningssammanslutningen skall på sammanslutningens uppmaning nominera en person som skogscentralen önskar att skall företräda skogsägarna.

Utgående från skogscentralernas kandidatanmälningar förordnar miljötillståndsverket den av kandidaterna att företräda skogsägarna som miljötillståndsverket anser mest lämplig att företräda skogsägarna på området.

Skogsägarens företrädare i en flottningssammanslutning har rätt att av den som har nominerat honom eller henne till kandidat få en skälig ersättning för uppdraget. Är flera skogscentraler verksamma på ett område som avses i 2 mom. och har kandidaten nominerats av någon av dem, skall de övriga skogscentralerna delta i ersättningen i det förhållande som det skogsområde från vilket virket på åtgärd av föreningen flottas fördelar sig mellan dessa skogscentralers verksamhetsområden. Meningskiljaktigheter om ersättningen eller deltagandet i betalningen av den avgörs av miljötillståndsverket.

13 §

Flottningssammanslutningens stadgar

Förutom vad som bestäms i 12 kap. 5 §, skall i en flottningssammanslutning stadgar nämnas

- 1) sammanslutningens verksamhetsområde,
- 2) hur flottningsschefen anställs, samt
- 3) när och hur en virkesägare skall anmäla virke till flottning.

14 §

Flottningssammanslutningens stämma

När angelägenheter som gäller ett bestämt års flottning behandlas av flottningssammanslutningens stämma, får endast de medlemmar av flottningssammanslutningen delta i behandlingen som det året har anmält virke

till flottning eller vars virke det året har flottats av flottningssammanslutningen, samt dessutom skogsägarnas företrädare.

Vid flottningssammanslutningens stämma, med undantag av dess konstituerande stämma, har skogsägarnas företrädare ett röstetal som utgör en femtedel av det sammanlagda röstetalet för de medlemmar som deltar i omröstningen.

15 §

Flottningssammanslutningens styrelse och flottningsschef

Flottningssammanslutningen skall ha en styrelse, till vilken hör de medlemmar som sammanslutningens stämma har valt till styrelsen, samt dessutom skogsägarnas företrädare. Om förordnade av skogsägarnas företrädare, företrädarens mandattid samt arvode gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 12 §.

Flottningssammanslutningen skall dessutom ha en flottningsschef. Om styrelsen och flottningsschefen gäller vad som i 12 kap. 8 § bestäms om styrelse och ombudsmän.

16 §

Överlåtelse av fast egendom

Fast egendom som enligt denna lag tillhör eller har förvärvats av en flottningssammanslutning får sammanslutningen överlåta eller låta inteckna för gäld endast om miljötillståndsverket på ansökan har givit tillstånd till åtgärden eller det inte för fortsatt bedrivande av flottningen är nödvändigt att egendomen förblir i flottningssammanslutningens besittning. Ovan nämnda egendom och därtill hörande anordningar och anläggningar får inte mätas ut för något annat än en fordran som är intecknad i fastigheten.

17 §

Fonder

En flottningssammanslutning kan ha från dess övriga medel avskilda, enligt fastställda

stadgar förvaltade fonder för utjämning av kostnaderna för anskaffning och underhåll av egendom, för betalning av pensioner, för annan omsorg om ombudsmän och arbetstagare, eftervård av flottningen och avlägsnande av sjunkvirke samt för betalning av skatter, ersättningar och andra utbetalningar som förfaller till betalning först efter flottningsårets utgång.

Flottningsammanslutningens beslut att inrätta en fond och anta stadgar för fonden skall underställas miljötillståndsverket för fastställelse. Miljötillståndsverket får göra sådana ändringar i stadgarna som är nödvändiga för att sammanslutningens medlemmars fördel skall tryggas.

Fondmedel som avses i 1 mom. får mätas ut endast för sådana skulder för vars betalning de enligt stadgarna är avsedda att användas.

18 §

Avgifter som bärs upp hos flottningsammanslutningens medlemmar

Flottningsammanslutningen täcker de årliga kostnaderna för samfällad flottning med avgifter som sammanslutningen bär upp hos sammanslutningens medlemmar. Avgifterna skall vara rättvisa, skäliga och stå i förhållande till den mängd av sammanslutningens tjänster som varje medlem anlitar.

19 §

Flottningsammanslutningens likvidatorer

När fem år har förflutit sedan den samfällda flottningen i ett vattendrag eller en del av det har upphört, skall miljötillståndsverket på ansökan av flottningsammanslutningens fungerande eller senast fungerande styrelse eller den regionala miljöcentralen förelägga flottningsammanslutningens styrelse eller en eller flera likvidatorer att i stället för styrelsen och med styrelsens befogenheter sköta sammanslutningens angelägenheter samt vid behov de likvidationsåtgärder som behövs för upplösning av sammanslutningen. Stämmans beslutanderätt utövas i så fall, om det är frågan om ett ärende som gäller flottningen ett visst år, av dem som nämnda år var medlemmar i sammanslutningen samt i annat fall av flottningsammanslutningens styrelse eller likvidatorer.

20 §

Likvidationsåtgärder

Flottningsammanslutningens styrelse eller likvidatorer skall realisera all sammanslutningens lösa och fasta egendom som det inte med tanke på fortsatt flottning i vattendraget skall anses nödvändigt att hålla kvar på ifrågavarande område i vattendraget. Miljötillståndsverket skall på ansökan av flottningsammanslutningens styrelse eller likvidatorerna bestämma vilken fast egendom som skall realiseras. Övrig fast egendom överförs till staten genom miljötillståndsverkets beslut.

De medel som har influtit genom försäljningen skall, sedan sammanslutningens ännu inte fullgjorda förpliktelser först har uppfyllts, användas till eftervården av flottningen på ifrågavarande område i vattendraget.

På ansökan av flottningsammanslutningens styrelse, likvidatorer eller den regionala miljöcentralen kan medlen överföras till den regionala miljöcentralen, om denna åtar sig att sköta den eftervård som avses i 21 §.

Likvidatoreernas uppdrag upphör när alla flottningsammanslutningens tillgångar och skulder har utretts eller tillgångarna har överförts till den regionala miljöcentralen, så som bestäms i 3 mom.

21 §

Eftervård

När flottningen i ett vattendrag eller en del av ett vattendrag har upphört och någon fungerande flottningsammanslutning inte längre finns på området, kan den regionala miljöcentralen hos miljötillståndsverket ansöka om att de gällande tillstånden för flottningens verksamhetsställen skall upphävas.

Den regionala miljöcentralen kan också vidta åtgärder för att avlägsna eller ändra anordningar eller anläggningar som har anlagts för flottning som tidigare har bedrivits och som kan vålla fara eller olägenhet vid användningen av vattendraget samt åtgärder för att återställa rensningen av

en bädd. Om åtgärderna har följder som avses i 3 kap. 2 §, skall saken behandlas av miljötillståndsverket i samband med att tillstånd upphävs enligt 1 mom. eller på särskild ansökan.

10 kap.

Farleder och andra områden för samfärdse i vatten

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på allmänna farleder och övriga områden för samfärdse i vatten. Allmänna farleder är offentliga lokala farleder och allmänna lokala farleder. Övriga farleder är enskilda farleder.

Om inrättande av en allmän farled samt om byggande och underhåll av farleden gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om vattenhushållningsprojekt och tillstånd för ett sådant projekt, om inte annat föreskrivs i detta kapitel.

2 §

Inrättande av allmän farled

Miljötillståndsverket kan på ansökan av sjöfartsverket bestämma att en sådan del av ett vattendrag som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik skall vara offentlig farled.

Miljötillståndsverket kan på ansökan bestämma att en del av ett vattendrag som inte hör till en offentlig farled, men som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik skall vara allmän lokal farled. Till allmän samfärdse i vatten hänförs också trafik med fritidsbåtar.

En offentlig farled eller allmän lokal farled kan inrättas även i ett vattendrag som har kungsådra.

3 §

Förutsättningar för inrättande av allmän farled

Den del av ett vattendrag som förklaras vara allmän farled skall skäligen uppfylla de krav som med beaktande av samfärdseln i vattendraget kan ställas på en allmän farled. I miljötillståndsverkets beslut skall den allmänna farledens läge anges. Om läget i något avseende bestäms så att det avviker från ansökan, skall sökanden ges tillfälle till bemötande innan beslutet fattas.

I ett beslut genom vilket farleden bestäms skall också ingå föreskrifter om placering av muddringsmassa i vattendraget, om sådana föreskrifter med beaktande av 1 mom. behövs för byggandet av farleden. Miljötillståndsverket kan dock med beaktande av ärendets omfattning eller av någon annan orsak meddela ett särskilt beslut om farleden innan den beslutar om ovan nämnda åtgärder.

Miljötillståndsverket bestämmer när en allmän lokal farled efter att nödvändiga arbeten har utförts får tas i bruk. Sjöfartsverket beslutar om ibruktagning av en offentlig farled.

4 §

Ändring av beslut om allmän farled

Ett lagakraftvunnet beslut om en allmän farled kan på ansökan av sjöfartsverket ändras eller också kan farleden dras in med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om inrättande av farled. Om den som håller farleden motsätter sig ett yrkande om att farleden skall ändras eller dras in, förutsätts dessutom att farleden eller dess användning förorsakar sådan skada som inte förutsågs när vattenområdet bestämdes att vara farled, eller att förhållandena senare väsentligt har förändrats.

Sjöfartsverket kan tillfälligt ändra en offentlig farled, om det är nödvändigt för att upprätthålla sjösäkerheten eller av någon annan viktig orsak.

5 §

Placering av säkerhetsanordningar

Den som håller en allmän farled får på någon annans vattenområde placera ut rand- och radarmärken, flytande säkerhetsanordningar, såsom bojar och remmare och andra jämförbara anordningar som till sina verkningar är obetydliga. På samma sätt får den som håller farleden i ett vattendrag eller på dess strand fästa hjälpanordningar till säkerhetsanordningar för sjöfarten, såsom ortlinjemärken för prickar, bultar, störar och andra smärre anordningar. Anordningar enligt detta moment skall placeras så att de inte förorsakar områdets ägare eller någon annan rättsinnehavare nämnvärd olägenhet.

Miljöförhållningsverket kan ge den som håller en allmän farled rätt att i ett vattendrag eller på dess strand placera andra säkerhetsanordningar för sjöfarten än sådana som avses i 1 mom. samt att avlägsna hinder som skymmer säkerhetsanordningarna, om överenskommelse om placeringen inte har träffats med ägaren till området. På ett område som har tagits i särskilt bruk får tillstånd inte beviljas utan tvingande behov.

Sjöfartsverket har rätt att med iakttagande i tillämpliga delar vad som bestäms ovan i denna paragraf utanför en farled placera ut säkerhetsanordningar som är nödvändiga för att märka ut grund eller skär eller med anledning av någon därmed jämförbar annan orsak.

Om byggande av säkerhetsanordningar i en allmän farled eller på stranden av en allmän farled gäller vad som bestäms i detta kapitel samt vad som särskilt föreskrivs om säkerhetsanordningar för sjöfarten.

6 §

Rätt till någon annans vattenområde i vissa fall

Förutom vad som bestäms i 2 kap. 11 och 12 § om att beviljas rätt till någon annans område, kan miljöförhållningsverket på ansökan bevilja rätt att använda eller lösa in ett vattenområde för en allmän lastnings- eller

ankringsplats eller allmän hamn i anslutning till farled.

Förutom vad som bestäms i 1 mom. kan miljöförhållningsverket på ansökan bevilja rätt att använda någon annans vattenområde för enskild lastnings- eller ankringsplats i anslutning till farled. På ansökan av en strandägare kan miljöförhållningsverket också bevilja rätt att använda någon annans vattenområde för enskild hamn, om det är frågan om samfärdsel som skall anses viktig. En nyttjanderätt som avses i detta moment kan beviljas under samma förutsättningar som tillstånd för vattenhushållningsprojekt enligt 3 kap. 4 §.

7 §

Vissa rättigheter som försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets åligganden förutsätter

Försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet har rätt att för sina tjänsteåligganden varaktigt på någon annans område placera ut säkerhetsanordningar som avses i 5 §, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i nämnda paragraf föreskrivs om dens rättigheter som håller en allmän farled. Detsamma gäller i tillämpliga delar bultar och med dem jämförbara anordningar som behövs för tillfällig ankring eller fastgöring av en farkost. Om anordningen är obetydlig, gäller i fråga om den vad som i 5 § 1 mom. föreskrivs om hjälpanordningar till en säkerhetsanordning, om det inte är fråga om ett område som har tagits i särskilt bruk. På säkerhetsanordningar tillämpas 5 § 4 mom.

Försvarsministeriet och gränsbevakningsväsendet kan också annars än i de fall som avses i 6 § 1 mom. beviljas rätt att nyttja eller lösa in områden för lastningsplatser, ankringsplatser eller hamnar som behövs för att de skall kunna utföra sina åligganden.

Sökanden skall ge miljöförhållningsverket en tillräcklig utredning om behovet av den rättighet eller åtgärd som ansökan gäller.

8 §

Ersättning av förlust av förmån

Ersättning skall betalas för den förlust av förmån som förorsakas av en åtgärd som med stöd av bestämmelserna i detta kapitel vidtas på någon annans mark eller vattenområde eller en rätt att använda eller lösa in ett område som tillhör någon annan.

Den som håller en farled är skyldig att reparera eller ersätta en skada som förorsakas av att ett vattenområde förklaras vara farled eller av sedvanlig användning av en farled, om det inte skall anses skäligt att skadan skall tålas. Om reparation eller ersättning av skador som kan värderas på förhand skall bestämmas i beslutet om att inrätta farleden.

Miljötilståndsverket kan också bestämma att föreskrifterna om reparation eller betalning av ersättning separat skall ses över vid en tidpunkt som bestäms i beslutet. Om ingen sådan förlust av förmån som kan värderas har förorsakats, kan miljötilståndsverket ålägga sökanden att inom en viss tid anhängiggöra ett ansökningsärende om bestämmande av ersättningen.

Miljötilståndsverkets åläggande hindrar inte den skadelidande att separat ansöka om ersättning av den som håller farleden, enligt vad som bestäms i 13 kap. 5 §.

9 §

Avgift för användning av farled

För användning av en farled i ett vattendrag får inte uppbäras ersättning. Den som håller en enskild farled kan av miljötilståndsverket och den som håller en allmän lokal farled av kommunikationsministeriet beviljas rätt att av hos som använder farleden bära upp en avgift för täckande av byggkostnaderna, om dessa är mycket höga. I det beslut genom vilket rätten beviljas skall bestämmas avgiftens storlek, avgiftsgrunderna och den tid som rätten gäller.

Oavsett bestämmelsen i 1 mom. har ägaren av en sluss eller annan anordning som hör till en enskild farled rätt att bära upp en skälig avgift för tjänster i samband med att

anordningens nyttjas. Ägaren eller den vars rätt eller fördel frågan kan gälla får dock ansöka om att miljötilståndsverket skall fastställa avgiftens storlek och avgiftsgrunderna.

Om uppbärande av avgifter för nyttjande av allmänna kanaler och hamnar samt om farledsavgifter enligt lagen om farledsavgift (708/2002) gäller oavsett bestämmelserna i 1 mom. vad som föreskrivs särskilt.

10 §

Statens inlösnings skyldighet

Vid ändring av en enskild farled eller allmän lokal farled till offentlig farled löser staten in de anordningar som hör till farleden till deras dåvarande värde, om de är behövliga med tanke på användningen av den allmänna farleden. Staten skall betala ersättning åt den som håller farleden endast till den del som denne inte har fått ersättning för sina kostnader för byggande eller förbättring av farleden genom att bära upp avgifter enligt 9 §.

11 §

Underhållsskyldighet

Den som enligt ett beslut om inrättande av farled har rätt att bygga eller förbättra en farled är skyldig att underhålla farleden och anordningarna i den, med iakttagande av tillämpliga delar av vad som bestäms om allmän underhållsskyldighet i 2 kap. 10 §.

11 kap.

Ansökningsförfarandet

1 §

Tillämpningsområde

Ansökningsärenden i miljötilståndsverket och i tillämpliga delar hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten behandlas i enlighet

med förvaltningslagen (434/2003) och förordning.
bestämmelserna i detta kapitel.

2 §

Inledande av ett ansökningsärende

Ansökningsärenden inleds genom skriftlig ansökan hos miljötillståndsverket eller den kommunala miljövårdsmyndigheten.

3 §

Innehållet i tillståndsansökan

Tillståndsansökan skall innehålla för avgörande behövlig utredning om projektets ändamål, de verkningar projektet kommer att ha på allmänt eller enskilt intresse och på miljön samt en plan i vilken det redogörs för de åtgärder som behövs för projektet. I tillståndsansökan skall dessutom presenteras en beräkning av den nytta och förluster av förmåner som projektet medför för varje lägenhet, varje ägare till ett vattenområde och varje person som lider skada. Utredningen kan upprättas i form av en särskild plandokument.

Om ansökan gäller beviljande av tillstånd för ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/94), skall till ansökningshandlingarna fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak. Till ansökan skall vid behov fogas en sådan bedömning som avses i 65 § naturvårdslagen.

4 §

Kompetensen hos den som upprättar ansökan

Ansökan skall upprättas av en person som med hänsyn till projektets natur, omfattning och verkningar har tillräcklig kompetens att upprätta ansökan.

Om uppgifter som skall fogas till ansökan och den sakkunskap som krävs av den som upprättar ansökan föreskrivs närmare genom

5 §

Kompletterande av ansökan

Om ansökan är bristfällig eller om en särskild tilläggsutredning anses nödvändig för att ärendet kan avgöras, skall sökanden ges tillfälle att en inom en viss tid som fastställs av den behöriga myndigheten komplettera ansökan vid äventyr att ärendet annars kan avskrivas.

Behövs utredningen eller kompletteringen för att avgörandet har påföljder för allmänt intresse eller om det finns andra vägande skäl, kan sökanden förpliktas att komplettera ansökan eller skaffa den för avgörande behövliga utredningen vid äventyr att den annars skaffas på sökandens bekostnad.

6 §

Utlåtanden

Utlåtande om ansökan skall begäras av den regionala miljöcentral inom vars verksamhetsområde verksamhetens verkningar kan framträda och av behöriga myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet.

Miljötillståndsverket skall dessutom begära utlåtande av den kommunala miljövårdsmyndigheten i sådana kommuner där den i ansökan avsedda verksamhetens verkningar kan framträda samt av den kommun där den i ansökan avsedda verksamheten skall placeras samt vid behov av kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten.

Då ersättning fastställs för överlåtelse av fast egendom eller del därav eller nyttjanderätt till fast egendom, skall om värdet av den egendom eller den nyttjanderätt som skall överlätas vid behov begäras utlåtande av lantmäteribrå, om inte den egendom som skall överlätas eller nyttjanderätten är av ringa värde.

Myndigheten kan även inhämta andra behövliga utlåtanden och utredningar i saken.

7 §

Anmärkningar och åsikter

Miljötillståndsverket skall innan den avgör ett ärende ge dem vilkas rätt eller fördel saken kan beröra (*parterna*) tillfälle att framställa anmärkningar med anledning av ärendet.

Andra än *parterna* skall innan ärendet avgörs ges tillfälle att framföra sin åsikt.

8 §

Sökandens förklaring

Sökanden och andra parter skall efter behov ges tillfälle att avge förklaring med anledning av utlåtanden, anmärkningar, åsikter och yrkanden som gäller ansökan. Med anledning av förklaringen kan en part ges tillfälle att bemöta förklaringen.

9 §

Myndigheternas talan

I ansökningsärenden tillkommer parts talan på statsmyndigheter som inom sina respektive verksamhetsområden bevakar allmänt intresse samt på den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, om den i ansökan avsedda verksamhetens verkningar kan framträda i kommunen.

10 §

Information om ansökan

Om en ansökan skall informeras genom att kungöra den på miljötillståndsverkets anslagstavla och på de berörda kommunernas anslagstavlor. Av kungörelsen skall framgå vad som skall iaktas när påminnelser görs och yrkanden framställs samt de omständigheter som närmare anges i förordning.

Kungörelsen skall vara framlagd till påseende under 30 dagar från den dag som miljötillståndsverket bestämmer, om inte miljötillståndsverket till följd av ärendets art bestämmer en längre tid om högst 45 dagar. I syfte att tillkännage ansökan skall ett exemplar av ansökan och bilagorna tillställas kommunen i fråga för att hållas tillgängliga

på den plats som anges i kungörelsen.

Om offentliggörandet av kungörelsen skall annonseras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller annonsering annars är uppenbart onödig.

11 §

Särskild delgivning

Kungörelsen skall särskilt för sig delges de parter som saken speciellt berör.

Utan hinder av 26 § i lagen om samfälligheter kan ett icke konstituerat delägarlag för en samfällighet delges ansökan genom offentlig kungörelse på kommunens anslagstavla, enligt vad som föreskrivs särskilt. Gäller ansökan delägarnas rätt i annat än ringa utsträckning, iaktas till nämnda delar dock 26 i § lagen om samfälligheter.

I ansökningsärenden av mindre betydelse samt i ansökningsärenden i vilka delgivning enligt 10 § eller i 1 mom. i denna paragraf inte behövs med hänsyn till sakens natur, kan ansökningsärendet delges på något annat sätt. Om ärendet inte inverkar på någon annan än den sökandes rätt eller fördel, behöver det inte delges.

12 §

Gemensam behandling av ansökan

Om ett projekt omfattar åtgärder som kräver tillstånd såväl enligt denna lag som miljöskyddslagen, behandlas tillståndsärendena tillsammans så som föreskrivs i denna paragraf och 39 § i miljöskyddslagen.

En tillståndsansökan enligt denna lag och en ansökan enligt miljöskyddslagen som gäller förening av vatten till följd av samma verksamhet skall behandlas tillsammans och avgöras genom samma beslut, om detta inte av något särskilt skäl skall anses onödigt. Ansökningarna behöver emellertid inte behandlas samtidigt om verksamheten utöver miljöförvaltningsmyndigheten förutsätter tillstånd enligt 4 kap. till tagande

av vatten och det inte finns något direkt vattenhushållningssamband mellan tagandet av vattnet och återutsläppandet av det i vattendraget.

Om det vid behandlingen av ett ansökningsärende enligt denna lag visar sig att projektet enligt 1 mom. även kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen, skall miljötillståndsverket förordna sökanden att lämna in en miljötillståndsansökan inom en rimlig tid vid äventyr att tillståndsansökan annars avvisas utan prövning.

13 §

Gemensam handläggning

Ansluter sig två eller flera ansökningar nära till varandra, kan miljötillståndsverket bestämma att ansökningarna skall handläggas gemensamt, om detta skall anses ändamålsenligt och gemensam handläggning inte vållar oskäligt dröjsmål i handläggningen av ärendet eller annat men.

14 §

Inspektion

Miljötillståndsverket, dess ordförande, ledamot eller tjänsteman kan förrätta inspektion enligt 39 § i förvaltningslagen. Inspektionsberättelsen skall fogas till handlingarna.

15 §

Muntlig bevisning

Miljötillståndsverket kan i samband med förrättning av syn enligt 38 § i förvaltningslagen eller annars om det är behövligt höra ett vittne under ed eller försäkran och en part under sanningsförsäkran.

Vid muntlig bevisning skall parter som berörs av förhören ges tillfälle att vara närvarande när vittnet eller parten hörs.

16 §

Inhämtande av särskild utredning

Efter delgivning kan miljötillståndsverket besluta att för avgörande viktig utredning skall inhämtas, om utredningen inte annars kan fås utan svårighet.

Utredningen inhämtas av en person som är anställd inom miljöförvaltningen och som har tillräcklig sakkunskap. Denna person förordnas till en sådan extra föredragande vid miljötillståndsverket som avses i 3 § 3 mom. i lagen om miljötillståndsverken (87/2000). Vid inhämtandet av utredningen skall parterna vid behov ges tillfälle att bli hörda.

Om utredningen upprättas ett utlåtande. Utlåtandet och övriga handlingar skall tillställas senast den sextionde dagen efter att en miljötillståndsverket har anmält att ett utredningsförfarande har påbörjats.

17 §

Återkallande av ansökan

En sökande kan återkalla sin ansökan genom att skriftligen anmäla detta till miljötillståndsverket innan beslutet meddelas.

18 §

Beslutsprövning

Miljöskyddsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten skall utreda de utlåtanden och anmärkningar som framställts med anledning av ärendet samt i tillståndsärenden pröva om det finns förutsättningar för tillståndet.

I tillståndsärenden beviljas tillstånd om projektet uppfyller förutsättningarna för beviljande av tillstånd enligt denna lag och de förordningar som utfärdats med stöd av denna lag.

19 §

Avgörande angående en viss del av ärendet

Miljötillståndsverket kan av särskilda skäl i ett ansökningsärende meddela ett beslut angående en viss sakfråga, innan ärendet till övriga delar avgörs. I fråga om ersättning gäller i dessa fall vad som föreskrivs i 13

kap.

Om en detaljerad utredning av de förluster av förmåner som projektet orsakar oskäligt skulle fördröja avgörandet av ärendet och om det är uppenbart att det finns förutsättningar för förverkligandet av ett projekt, kan ärendet avgöras till den del det inte gäller ersättningar för förluster av förmåner som orsakats av projektet. Ersättning för inlösen av egendom eller upplåtande av nyttjanderätt skall dock fastställas i samband med att tillståndet beviljas.

Miljötillståndsverket kan av särskilda skäl bestämma att frågan om ersättning av en skada som orsakas av en viss ansökan avsedd åtgärd skall avgöras senare. Miljötillståndsverket skall när den avgör ärendet ålägga den som svarar för projektet att inhämta för avgörande behövlig utredning och att inom en utsatt tid inleda ansökan om komplettering av ersättningsbeslutet. Beslut om att ersättningsfrågan skall avgöras särskilt hindrar inte den skadelidande att göra en separat ansökan om ersättning enligt 13 kap. 5 § 1 mom.

När miljötillståndsverket senare meddelar sitt beslut i ersättningsfrågan eller annars i den del av ärendet som ännu inte har avgjorts, kan verket ändra sitt tidigare beslut endast i den mån det är nödvändigt för att avlägsna motstridiga eller uppenbart oändamålsenliga bestämmelser. Har miljötillståndsverket fått ny utredning om grunderna för fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift som påförts genom ett beslut enligt 2 mom., kan det dock samtidigt på tjänstens vägnar ta upp till behandling ett ärende som gäller justering och komplettering av skyldigheten eller avgiften. Tillståndsbeslutet kan härvid justeras enligt 3 kap. 13 §, utan hinder av vad som i övrigt gäller i fråga om justering av bestämmelserna.

20 §

Handläggning av statsrådets tillstånd till undantag

Om ett tillstånd annars enligt denna lag kan beviljas, men tillståndsansökan med stöd av 3 kap. 5 § 1 mom. 2 eller 3 punkten bör

avslås, skall miljötillståndsverket i tillståndet föreskriva att de åtgärder som avses i tillståndet inte får vidtas innan statsrådet med stöd av 3 kap. 5 § 2 mom. har beviljat tillstånd till undantag.

Ansökan om statsrådets tillstånd till undantag kan göras efter att tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Att en ersättningsfråga enligt 19 § 3 mom. i detta kapitel har framskjutits till att avgöras senare hindrar inte att ansökan om tillstånd till undantag görs. Om fullföljdsdomstolen i strid med miljötillståndsverkets beslut beslutar att 3 kap. 5 § 1 mom. borde ha tillämpats på ärendet, skall den återförvisa ärendet att i sin helhet behandlas på nytt.

I ansökan om tillstånd till undantag skall framläggas de orsaker på grund av vilka projektet är viktigt för allmänt intresse. Om de omständigheter som skall framläggas i ansökan om tillstånd till undantag samt utredningar som skall fogas till ansökan föreskrivs genom statsrådets förordning. Ärenden som gäller tillstånd till undantag föredras i statsrådet av justitieministeriet. På handläggning av ansökan om tillstånd till undantag iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna om handläggning av tillståndsansökan i denna lag. Statsrådets beslut skall tillkännages och delges på motsvarande sätt som ett tillståndsbeslut. Ändring i statsrådets beslut söks enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

De åtgärder som avses i miljötillståndsverkets beslut får vidtas efter att statsrådets beslut har vunnit laga kraft. Om tillstånd till undantag inte beviljas förfaller tillståndsbeslutet samt ersättningsfrågorna som gäller men och förluster av förmåner efter att ärendet har vunnit laga kraft. Innehavaren av det förfallna tillståndet skall för att återkalla inlösen av äganderätt inleda inlösningsförrättning enligt vad som föreskrivs i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. På samma sätt skall förfaras för att återbetala ersättningar som betalats för upplåtande av nyttjanderätt till fast egendom, om inte annat överenskoms om detta. Ersättningar som gäller men och förluster av förmåner skall återställas till innehavaren av det förfallna

tillståndet. Miljötillståndsverket skall göra övriga behövliga anmälningar om att tillståndet har förfallit.

21 §

Ställande av säkerhet

Som innehavare av ett tillstånd enligt 19 § 2 mom. i detta kapitel skall varje annan sökande än staten, en kommun eller samkommun åläggas att ställa en godtagbar säkerhet för de förluster av förmåner som verksamheten förorsakar. För ställande av säkerhet gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 3 kap. 15 §.

Säkerheten ställs hos länsstyrelsen, som skall bevaka ersättningstagarnas intressen vid ställandet av säkerheten samt vid behov handla i frågor där det gäller att realisera säkerheten eller fördela medlen.

22 §

Beslutets innehåll

I beslutet skall meddelas angående projektet behövliga föreskrifter enligt 3 kap. 10-13 § samt övriga föreskrifter om på vilket sätt projektet skall förverkligas.

I beslutet skall redogöras för ansökningens ändamål eller ansökningen skall för behövliga delar fogas till beslutet. I beslutet skall svaras på de detaljerade yrkanden som framställts i utlåtanden och anmärkningar. Om projektet orsakar förluster av förmåner, skall det i beslutet ingå föreskrifter om ersättningar enligt vad som föreskrivs i kap. 13.

Om ansökan gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, skall av miljötillståndsverkets beslut framgå på vilket sätt bedömningen har beaktats. Av tillståndsbeslutet skall dessutom framgå på vilket sätt vattenförvaltningsplanen enligt lagen om vattenförvaltningens organisation har beaktats.

23 §

Meddelande av beslut och information om beslutet

Beslut i ett ansökningsärende ges den dag som meddelas i en kungörelse som sätts upp på miljötillståndsverkets anslagstavla (*anslag*) och anses då ha kommit till kännedom för dem som har rätt att överklaga.

Beslutet tillställs sökanden och till de parter som skilt begärt det, till tillsynsmyndigheterna och till myndigheterna som bevakar allmänt intresse i ärendet.

En kopia av beslutet skall sändas till berörda kommuner för att där hållas offentligt framlagt. Miljötillståndsverket skall genom offentlig kungörelse i dessa kommuner tillkännage att beslutet har lagts fram. I kungörelsen skall meddelas när besvärstiden går ut. En kopia av kungörelsen skall under känd postadress tillställas de parter som avses i 7 § i detta kapitel och de myndigheter som avses i 9 § samt dem som framställt anmärkning.

Meddelande om beslutet skall dessutom offentliggöras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller offentliggörandet annars är uppenbart onödigt.

24 §

Ersättning för intressebevakningskostnader

I ärenden som behandlas av miljötilståndsverket står parterna själva för sina kostnader.

En part har rätt att få ersättning för sina kostnader, om han har blivit tvungen att vidta särskilda åtgärder för att bevisa att han vållas förlust av förmån eller om det annars finns särskilda skäl att ersätta kostnaderna.

Om miljötilståndsverket på ansökan av den som lidit skada förpliktar den som vållat skadan att betala ersättning eller vidta någon annan åtgärd, kan miljötilståndsverket förplikta den som vållat skadan att betala ersättning till den skadelidande för kostnader som orsakats av utredandet av ärendet. Om en part har beviljats rättshjälp enligt rättshjälpslagen (275/2002), skall miljötilståndsverket när det avgör ersättningsärendet fastställa biträdets arvode och rättshjälpsstagarens självriskandel samt ålägga rättshjälpsstagaren att betala denna självriskandel till sitt biträde enligt vad som närmare föreskrivs i nämnda lag.

12 kap.

Vattenrättsliga sammanslutningar

1 §

En vattenrättslig sammanslutning

En vattenrättslig sammanslutning enligt detta kapitel kan bildas för följande gemensamma vattehushållningsprojekt:

- 1) dikning enligt kap. 5,
- 2) bestående sänkning eller höjning av medelvattenståndet enligt kap. 6,
- 3) vattenreglering enligt kap. 7,
- 4) virkesflottning enligt kap. 9 och
- 5) projekt för iståndsättande av vattendraget eller för att annat motsvarande ändamål som förutsätter åtgärder enligt denna lag.

För en vattenrättslig sammanslutning som bildats för ett visst projekt gäller dessutom vad som föreskrivs annanstans i denna lag.

En vattenrättslig sammanslutning kärar och svarar i ärenden som gäller det gemensamma projektet och kan i sitt namn förvärva rättigheter och ingå förbindelser för fullgörande av sina uppgifter enligt denna lag. När det gäller projekt, för vilkas förverkligande en sammanslutning har bildats, beviljas tillståndet eller rätten enligt denna lag sammanslutningen.

2 §

Medlemmar

Medlemmar i en vattenrättslig sammanslutning är ägare av fastigheterna som drar nytta av det gemensamma projektet enligt 1 §, användare av anläggningar som ansluter sig till projektet och andra nyttotagare. Medlemmar i sammanslutningen är också andra parter enligt vad som föreskrivs i ifrågavarande kapitlet. Förslag till bildande av en vattenrättslig sammanslutning kan framställas av vem som helst av de potentiella medlemmarna i sammanslutningen, om inte annat föreskrivs i ifrågavarande kapitel.

3 §

Konstituerande stämma

För att bilda en vattenrättslig sammanslutning skall förslagsställaren kalla alla kända nyttotagare och andra potentiella medlemmar till en stämma, som utan tillställande av ny kallelse kan fortsättas på den tidpunkt, som vid stämman fastställs. Vid den konstituerande stämman skall för sammanslutningen antas stadgar och utses en eller flera ombudsmän eller styrelse. Omröstning vid den konstituerande stämman verkställs efter huvudtalet.

Kallelse till den konstituerande stämman tillkännages så att stämman kungörs i en eller flera på orten allmänt spridda tidningar samt genom att skriftligen underrätta alla kända medlemmar. Kallelsen har delgivits riktigt när ovan avsedda brev har postats och kungörelsen annonserats minst 14 dagar före stämman.

4 §

Stadgar

I stadgarna för en sammanslutning skall nämnas:

- 1) sammanslutningens namn och den kommun, som är sammanslutningens hemort,
- 2) sammanslutningens ändamål,
- 3) grunderna för beräkning av medlemmarnas röstetal vid sammanslutningens stämmor,
- 4) antalet ombudsmän eller styrelsemedlemmar som utses i sammanslutningens årliga ordinarie stämma, antalet eventuella ersättare, på vilket sätt ordförande och vice ordförande väljs till styrelsen och tiden för deras uppdrag samt på vilket sätt deras arvoden fastställs,
- 5) på vilket sätt befogenhet i vissa ärenden tilldelas en eller flera ombudsmän eller styrelsemedlemmar,
- 6) på vilket sätt ombudsmännen eller styrelsen sammankallas och beslut vid deras stämmor fattas,
- 7) vem som har rätt att teckna sammanslutningens namn,
- 8) räkenskapsperioden samt inom vilken tid bokslutet skall fastställas och sättet för redovisningens granskning,
- 9) när sammanslutningens ordinarie stämma skall hållas
- 10) när och hur ordinarie och extra stämma skall sammankallas och övriga meddelanden tillställas medlemmarna,
- 11) grunderna för fördelningen av de kostnader som medlemmarna skall betala, samt
- 12) på vilket sätt verksamhetens finansiering har ordnats.

5 §

Fastställelse och registrering av stadgarna

En vattenrättslig sammanslutning skall för sina stadgar söka fastställelse av miljötillståndsverket. Miljötillståndsverket skall fastställa stadgarna om de överensstämmer med lag och inte medför skada för någon medlem. Sammanslutningens angelägenheter skall

handhas enligt de antagna stadgarna redan innan de har fastställts. Stadgarna som fastställts av miljötillståndsverket skall följas även om fastställelsebeslutet inte har vunnit laga kraft.

Också om stadgarna ändras skall det förfaras enligt vad som föreskrivs i 1 mom.

Miljötillståndsverket skall föra ett register i vilket införs alla sammanslutningar som är verksamma inom verkets verksamhetsområde och uppgift om fastställelse eller ändring av en sammanslutnings stadgar.

6 §

Sammanslutningens stämma

En vattenrättslig sammanslutnings beslutanderätt utövas av sammanslutningens stämma. Beslut vid sammanslutningens stämma fattas enligt stadgarna med enkel röstövertikt.

Den vattenrättsliga sammanslutningens ordinarie stämma skall hållas på de tider som bestäms i stadgarna. Om stämma inte har sammankallats, har varje medlem rätt att yrka att stämma skall hållas.

Extra stämma skall hållas om medlemmar som tillsammans företräder minst en tiondel av det samtliga röstetalet skriftligen kräver det för behandling av ett angivet ärende.

7 §

Ärenden som skall avgöras vid sammanslutningens stämma

Vid sammanslutningens stämma skall beslutas om:

- 1) förvärv, överlåtelse eller inteckning av fastighet eller överlåtelse av annan egendom som är betydande med hänsyn till sammanslutningens verksamhet,
- 2) fastställande av avgifter som medlemmarna skall betala,
- 3) val eller avsättning av en ombudsman, styrelsen, en styrelsemedlem eller en revisor,
- 4) fastställande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet,
- 5) ändring av sammanslutningens stadgar och

6) upplösning av sammanslutningen.

I stadgarna kan bestämmas att styrelsen eller ombudsmännen kan besluta om försäljning, byte och inteckning av sammanslutningens egendom.

8 §

Styrelsen och ombudsmännen

Sammanslutningen skall antingen ha en styrelse eller en eller flera ombudsmän. Styrelsen skall dessutom ha en ordförande.

Sammanslutningens styrelse och ombudsmän skall omsorgsfullt och så att den på ett jämlikt sätt beaktar sammanslutningens medlemmars intressen sköta sammanslutningens förvaltning enligt lag och för sammanslutningen fastställda stadgar samt sammanslutningens stämmas anvisningar.

Styrelsen och ombudsmännen skall föra sammanslutningens talan vid domstolar samt i övrigt företräda sammanslutningen. Stämning eller annat tillkännagivande anses ha kommit till sammanslutningens kännedom, då de i laga ordning delgivits någon medlem av styrelsen eller någon av ombudsmännen.

Har sammanslutningen upphört med sin verksamhet, kan en medlem till sammanslutningen eller tillsynsmyndigheten kalla till stämma för att besluta om tillsättande av styrelse eller en eller flera ombudsmän för att ombesörja de åtgärder som ankommer på sammanslutningen.

9 §

Styrelsemedlem

Den som är omyndig eller försatt i konkurs får inte vara styrelsemedlem.

Sammanslutningen kan vid stämma besluta om avsättning av en medlem till styrelsen från uppdraget, även om tiden för dennes uppdrag inte ännu har gått ut.

10 §

Styrelsens beslutförhet

Om inte något annat föreskrivs i sammanslutningens stadgar, är styrelsen beslutför då mer än hälften av hela antalet medlemmar är närvarande.

Som styrelsens beslut gäller, om inte det i sammanslutningens stadgar föreskrivs att beslutet skall fattas med viss röstövertikt eller enhälligt, den åsikt, som de flesta efter huvudtalet omfattat, eller vid lika röstetal den åsikt, som ordföranden biträtt, samt vid val den åsikt, för vilken lotten utfallit.

11 §

Bokföring

Är sammanslutningen inte bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1336/1997) och kommer inte alla medlemmar enhälligt överens om något annat, skall handlingarna som gäller sammanslutningens inkomster och utgifter, verifikationerna och korrespondensen om affärshändelserna bevaras minst sex år från utgången av det år under vilket räkenskapsperioden har gått till ända, ordnade på så sätt att sambandet mellan verifikationerna och noteringarna i bokföringen kan konstateras utan svårighet.

Angående en sammanslutning som driver sådan rörelse eller yrke att de är bokföringsskyldiga enligt bokföringslagen gäller vad som bestäms i bokföringslagen.

En medlem har rätt att ta del av sammanslutningens bokföring och andra handlingar som hänför sig till sammanslutningens verksamhet. Medlemmen har rätt att anlita medhjälpare samt att få kopior av bokföringen och andra handlingar. Sammanslutningen har härvid rätt att av medlemmen få ersättning för sådana kostnader för kopiering och avsändande av handlingar som åsamkats sammanslutningen.

12 §

Skadeståndsskyldighet

En medlem av styrelsen, en ombudsman och en revisor vid sammanslutningen är skyldig att ersätta skador som han i sin

verksamhet uppsåtligen eller av vållande har orsakat sammanslutningen. Detsamma gäller skada som orsakats en medlem i sammanslutningen genom överträdelse av denna lag eller av sammanslutningens stadgar.

Angående jämkning av skadestånd samt fördelning av skadeståndsansvaret mellan två eller flera skadeståndsskyldiga gäller vad som föreskrivs i 2 och 6 kap. I skadeståndslagen.

Talan angående ersättande av skada som orsakats sammanslutningen skall väckas vid tingsrätten.

13 §

Klanderbara beslut

En medlem som anser att ett beslut av sammanslutningens stämma eller styrelsen inte har tillkommit i laglig ordning eller att ett sådant beslut på något annat sätt strider mot lag eller sammanslutningens stadgar har rätt att klandra beslutet genom att vid miljötillståndsverket väcka talan mot sammanslutningen inom 60 dagar från det att beslutet fattades. Om rättelseyrkande enligt 14 § har framställts med anledning av beslutet, har medlemmen dock rätt att väcka talan till dess 30 dagar har förflutit från delfåendet av det beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkandet.

Har sammanslutningens stämmas eller styrelsens beslut klandrats, kan miljötillståndsverket, innan saken avgörs slutligt, samtycka till att beslutet verkställs genast, om det finns särskilda skäl och om ändringssökande inte genom verkställigheten blir onyttigt.

14 §

Rättelseyrkande

En medlem vars rätt ett beslut, som har fattats av sammanslutningens stämma eller styrelse gäller, kan utan hinder av 13 § hos sammanslutningens stämma eller styrelsen, förutsatt att beslutet inte skall underställas miljötillståndsverket, yrka att beslutet rättas på den grund att det inte har tillkommit i

laglig ordning eller att beslutet strider mot lag, förordning eller sammanslutningens stadgar eller att beslutet kränker hans rätt.

Rättelseyrkande skall framställas inom 21 dagar från det att beslutet fattades. En sammanslutnings styrelse eller ombudsman skall inom 30 dagar från det att rättelseyrkandet framställdes sammankalla sammanslutningens stämma för att behandla rättelseyrkandet eller inom samma tid besluta att rättelseyrkandet inte förs till sammanslutningens stämma. Styrelsen eller ombudsmannen har också rätt att själv inom samma tid avgöra ett rättelseyrkande som gäller ett beslut av styrelsen.

Om rättelse inte sker, kan den som yrkat rättelse klandra beslutet genom att väcka talan mot sammanslutningen vid miljötillståndsverket inom 30 dagar från delfåendet av det beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkandet.

15 §

Upplösning av sammanslutningen

Sammanslutningen får inte avbryta ett projekt som den påbörjat enligt denna lag utan miljötillståndsverkets tillstånd. För tillstånd till upplösning av ett projekt gäller vad som föreskrivs i 3 kap. 18 §. Sammanslutningens styrelse eller ombudsmän skall vidta de likvidationsåtgärder som upplösningen föranleder, om inte sammanslutningen har utsett en eller flera andra likvidatorer. En sammanslutning som har fattat beslut om att upplösa sig får fortsätta med ekonomisk verksamhet endast i den utsträckning som en ändamålsenlig likvidation kräver.

En sammanslutning skall anses ha upplösts när dess skulder har betalats och övriga skyldigheter som miljötillståndsverket ålagt har fullgjorts. Har sammanslutningen inte kännedom om alla sina borgenärer, skall sammanslutningen låta utfärda en offentlig stämning på de okända borgenärerna. Är sammanslutningens tillgångar större än skulderna, skall överskottet, om inte något annat följer av rättsförhållandena mellan medlemmarna i sammanslutningen, fördelas mellan medlemmarna i förhållande till

röstetalen.

Styrelsen eller ombudsmannen, eller om sådana inte finns någon av medlemmarna, skall meddela miljö tillståndsverket om att sammanslutningen har upplösts inom 45 dagar från det att sammanslutningen enligt 2 mom. har betalt sina skulder och fullgjort sina övriga skyldigheter.

13 kap.

Ersättningar

1 §

Ersättningskyldighet

Förlust av förmån till följd av en åtgärd som vidtagits eller kommer att vidtas med stöd av denna lag eller ett tillstånd som beviljats med stöd av denna lag skall ersättas, om förlusten av förmånen orsakas av:

1) ett vattehushållningsprojekt som förverkligas enligt tillstånd,

2) en rätt att nyttja eller inlösa egendom som tillhör någon annan,

3) en åtgärd, som enligt 3 kap. 2 § kräver tillstånd, men vartill tillstånd inte har sökts av den anledningen att åtgärden inte har kunnat antas ha sådana verkningar som avses i nämnda lagrum,

4) åtgärder som avses ovan i 2 kap. 5 och 6 §, 5 kap. 11 §, 9 kap. 5 §, 10 kap. 8 § och 18 kap. 5 § samt flottningsskada enligt 9 kap. 18 §,

5) befarande av ett vattendrag och

6) verksamhet som strider mot denna lag eller de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Förlust av förmån till följd av funktionsstörning hos vattenledning, avlopp eller annan sådan ledning eller en i denna lag avsedd anordning eller anläggning som har uppförts eller är under uppförande i dike, vattendrag eller på dess strand, och som beror på något annat än yttre orsak av undantagsnatur, skall ersättas på det sätt som avses i 1 mom. Ägaren och innehavaren svarar solidariskt för ersättningen, även om skadan inte har berott på oaktsamhet hos dem. Annan förlust av förmån än skada som omedelbart har drabbat någon annans egendom ersätts dock enbart om den förorsakats uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Sådan förlust av förmån som avses i 1 mom. 5 punkten skall ersättas av farkostens ägare med beaktande av vad som skilt föreskrivs om begränsning av redarens ansvar och sjöpanträtt, även om förlusten av förmånen inte föranleds av oaktsamhet. Förlust av förmån som förorsakas ett föremål

som olagligen utlagts i kungsådra eller allmän farled ersätts dock inte. Detsamma gäller i fråga om fångstredskap i en farled, om inte förlusten av förmånen har förorsakats uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

2 §

Tillämpliga bestämmelser

Vid fastställande och betalning av ersättningar iakttas bestämmelserna i detta kapitel, om inte annat föreskrivs i 2-4 mom.

När det gäller ersättning för förlust av förmån till följd av åtgärder som strider mot denna lag eller de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den tillämpas skadeståndslagen (412/1974). Då det gäller ersättning för miljöskador enligt lagen om ersättning för miljöskador (737/1994) tillämpas emellertid lagen om ersättning för miljöskador.

När det gäller ersättning för personskada som vållas av en åtgärd enligt denna lag tillämpas skadeståndslagen. I fråga om personskada som vållas av förorening av vatten enligt lagen om ersättning för miljöskador tillämpas emellertid lagen om ersättning för miljöskador.

Om en miljöskada som avses i lagen om ersättning för miljöskador orsakas av en sådan funktionsstörning som avses i 1 § 2 mom., skall i fråga om ersättning för miljöskadan tillämpas lagen om ersättning för miljöskador. Angående ägaren och innehavaren gäller därvid vad som i lagen om ersättning för miljöskador föreskrivs om verksamhetsutövare.

3 §

Myndigheterna som behandlar ersättningsärenden

Miljötillståndsverket behandlar andra än i 2 och 3 mom. avsedda ärenden.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten behandlar ersättningsärenden som hänför sig till ett tillstånd den beviljat samt ersättningsfrågor i anslutning till dikning, om inte ärendet skall handläggas vid

dikningsförrättning.

Tingsrätten behandlar ärenden som hänför sig till ersättning för personskada, ärenden som avses i 2 § 4 mom., om inte ärendet enligt 72 § i miljöskyddslagen skall handläggas av miljötillståndsverket samt, om inte något annat följer av 4 § eller 14 kap. 4 §, ärenden som gäller ersättande av skada som har vållats genom en otillåten åtgärd.

4 §

Ersättningar i anslutning till ansökningsärenden

När tillståndsmyndigheten beviljar ett tillstånd eller en rätt enligt denna lag, skall den, om inte något annat följer av 11 kap. 19 §, på tjänstens vägnar bestämma att förluster av förmåner till följd av projektet skall ersättas.

I samband med ett tillståndsärende kan miljötillståndsverket också behandla ett yrkande om ersättning för skada som den verksamhet som ansökan gäller har vållat innan tillståndsärendet avgjordes, om inte detta medför betydande dröjsmål. Om miljötillståndsverket inte behandlar yrkandet i anslutning till tillståndsärendet, behandlas det som ett separat ärende. I ett avgörande som gäller separat behandling av ett ersättningsyrkande får ändring inte sökas genom besvär.

5 §

Separata ersättningsärenden

Ersättning för förlust av förmån som inte förutsågs när tillståndet beviljades kan utan hinder av ett tidigare avgörande yrkas genom ansökan hos miljötillståndsverket, eller om det är fråga om tillstånd som beviljats av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, hos ifrågavarande myndighet.

Ersättning för förlust av förmån som avses i 1 § 2 mom. skall yrkas i anslutning till tillståndsärendet eller, om detta inte är möjligt, sökas särskilt.

Ersättning skall yrkas genom ansökan hos miljötillståndsverket, om det är frågan om förlust av förmån med anledning av en åtgärd

som grundar sig på denna lag och för vilken tillstånd inte krävs, eller förlust av förmån som avses i 1 § 2 mom., om det inte är fråga om ett ärende som skall behandlas av tingsrätten.

Ersättning för förlust av förmån till följd av dikning enligt vad som avses i 3 § 2 mom. söks hos den kommunala miljöovärdsmyndigheten.

6 §

Förlust av förmån som skall ersättas

Om inte annat har stadgats om ersättning till följd av en viss åtgärd, skall såsom sådan förlust av förmån som avses i 1 § ersättas:

1) förlust av förmån, som följer av nyttjanderätt eller rätt att inlösa fast eller lös egendom som har beviljats med stöd av denna lag,

2) förlust, skadande eller försämrande av fast eller lös egendom eller del därav av annan än i 1 punkten nämnd orsak, hindrande eller försvårande av egendomens nyttjande, minskning av dess avkastning, sänkning av dess värde med anledning av ovan nämnda omständigheter samt förlust av annan förmån med förmögenhetsvärde, vilken har sin grund i äganderätten, vartill även ingår kostnader för flyttande av egendom och dess ändrande,

3) sådan minskning av bruksvärdet eller sänkning av värdet i fråga om fast eller lös egendom som hör till samma ägare, som följer av en i 1 eller 2 punkten nämnd förlust av förmån, eller kostnader, som föranleds av flyttning eller uppförande ånyo av byggnad eller annan egendom,

4) förlust av servituts- eller nyttjanderätt, nyttjanderätt till vattenkraft, fiskerätt samt därmed jämförlig annan särskild rätt, hindrande eller försvårande av dess nyttjande samt förlust av annan förmån med förmögenhetsvärde som grundar sig på sådan rätt, i fråga om legorätt dock endast till den del legotagaren inte har rätt till sådan nedsättning av legovederlaget som avses i 19 §,

5) att byggnad eller annan anläggning, anordning eller materiel blivit delvis eller helt onyttig på grund av förlust av förmån enligt 4 punkten,

6) hindrande eller avsevärt försvårande av för vederbörande behövlig möjlighet att ha tillgång till vatten eller av annat viktigt nyttjande av vattenområde eller dess strand, vilken grundar sig på annan rätt än äganderätt eller i 4 punkten avsedd särskild rätt,

7) hindrande eller försvårande av renskötsel eller yrkesmässigt fiske även i andra än ovan nämnda fall, samt

8) avbrott i idkande av rörelse på fastighet, som åtgärden gäller, samt kostnader för flyttning från sådan fastighet.

Om förlust av förmån som skall ersättas med stöd av 1 mom. orsakas genom buller, skakning, strålning, ljus, värme, lukt eller någon annan motsvarande störning, tillämpas 12 § i lagen om ersättning för miljöskador.

Områdets ägare är inte berättigad till ersättning för vatten som tas från området. Försämrad tillgång till vatten, som föranleds av vattentagning och som drabbar ägaren eller den, som med stöd av annan särskild rätt nyttjar grundvattnet, betraktas dock som förlust av förmån som skall ersättas, om inte den är ringa. Vid fastställande av ersättning för nyttjanderätt bör även markens värdestegring till följd av möjligheten att ta grundvatten beaktas.

7 §

Hindrande eller försvårande av allmän rätt att använda vattendrag

Hindrande eller försvårande av befarande av ett vattendrag eller flottning enligt bestämmelserna om allmän rätt att använda vattendrag i denna lag betraktas inte som en sådan förlust av förmån som skall ersättas enligt 6 §, om inte annat följer av 6 § 1 mom. 6 och 7 punkten.

8 §

Ersättningens belopp

En sådan förlust av förmån som avses i 6 § punkterna 1-5 skall ersättas till fullt belopp, om inte annat följer av 4 mom. i denna paragraf eller 9 §. Då ersättning fastställs för överlåtelse av fast egendom eller del därav

eller för upplåtande av nyttjanderätt till fast egendom skall, om inte annat föreskrivs i denna lag, vid ersättningens fastställande tillämpas vad som föreskrivs i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977).

Om åtgärden, som förorsakat förlust av förmån, medför omedelbar nytta för den till ersättning berättigades egendom och är han inte på den grund pliktig att ta del i kostnaderna för projektet, skall den nytta han erhållit skäligen jämningsvis beaktas vid fastställande av ersättningen.

För skada, om vilken bestäms i 6 § punkterna 6-8 i detta kapitel, skall ersättning fastställas efter omständigheterna med beaktande även av den nytta, som projektet omedelbart medför för den till ersättning berättigade, om han inte skall ta del i kostnaderna för projektet.

När rätt att inlösa, ta i varaktigt bruk eller till vattenområde ändra ett jordområde som tillhör någon annan beviljas med stöd av denna lag, skall förlust av förmån som avser marken samt på den befintliga byggnader, anläggningar och anordningar ersättas till halvannan gång dess värde. Förlust av vattenkraft skall på samma sätt ersättas till halvannan gång dess värde. Förlust av förmån till följd av rätt att nyttja eller inlösa område, som behövs för dike, vattenledning, vattentäkt eller avlopp ersätts emellertid enligt vad som föreskrivs i 1-2 mom.

9 §

Inlösningsskyldighet

Då mark som tillhör någon annan genom en åtgärd, som grundar sig på denna lag, försätts varaktigt under vatten eller förorsakas annat omedelbart avsevärt varaktigt men för nyttjande av någon annans fastighet eller därtill hörande område, kan på ägarens yrkande föreskrivas, att fastigheten, samfälligheten eller en del av dem skall inlösas. Om en del av ett dylikt område inlöses av ägaren eller denne förlorar möjligheten att nyttja området och detta förorsakar avsevärt varaktigt men för nyttjande av den återstående delen, skall på ägarens yrkande föreskrivas, att hela området

inlöses.

På samma sätt kan det föreskrivas, att fast eller lös egendom, som blir onyttig och för vilken ägaren med stöd av 6 § 1 mom. 3 eller 5 punkten har rätt att kräva ersättning, skall inlösas, om ägaren så yrkar och det inte kan anses rimligt, att han bör nöja sig med ersättning för förlusten av förmånen.

Ersättningen, som betalas med stöd av denna paragraf, utgår till halvannan gång värdet när det gäller ett sådant område, som avses i 8 § 4 mom.

10 §

Överenskommelse om ersättning

Parterna kan träffa överenskommelse om ersättningens betalning och belopp samt om övriga omständigheter angående ersättningen. Gäller överenskommelsen fast egendom som är in-tecknad, eller egendom i vilken har fastställts företagsin-teckning, måste överenskommelsen godkännas av den som innehar ifrågavarande rätt.

11 §

Förebyggande eller minskning av förlust av förmån genom särskilda åtgärder

Den ersättningsskyldiga skall, då detta anses skäligt, åläggas att i stället för att betala ersättning på sin bekostnad utföra de åtgärder som är nödvändiga för att förebygga eller minska den förlust av förmån som enligt denna lag skall ersättas, om kostnaderna för dessa åtgärder inte oskäligt överstiger beloppet av den penningersättning, som borde utgå för ifrågavarande förlust av förmån.

12 §

Säkerställande av tillgången till vatten

Medför ett tillståndspliktigt vattenhushållningsprojekt att vattentagningen förhindras eller försvåras avsevärt, skall miljö-tillståndsverket på yrkande av den som har rätt till ersättning bestämma att den ersättningsskyldiga i stället för att betala

ersättning skall utföra nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillgången till vatten.

För underhållet av anordningarna och anläggningarna som anlagts med stöd av 1 mom. svarar den som har rätt till ersättning, om inte miljötillståndsverket med beaktande av förhållandena föreskriver något annat.

Förorsakar anläggning eller nyttjande av vattentäkt förlust av förmån som avses i 1 mom., kan miljötillståndsverket till den som har rätt till ersättning i stället för ersättning i pengar bevilja rätt att från vattentäkten få en vattenmängd som högst motsvarar hans tidigare förbrukning. Detta förutsätter att rätten kan beviljas utan oskäligen kostnader och utan att vattentäktens användningsändamål äventyras. Rätten gäller så länge vattentäkten används. Innehavaren av rätten är skyldig att för vattnet han får betala ett pris som motsvarar vattnets andel i vattentäktens driftskostnader. Den ersättningsskyldiga svarar för anläggandet och underhållet av den vattenledning som i detta syfte behövs.

Om åtgärden som avses i denna paragraf för den till ersättning berättigade medför större nytta än den förlust av förmån som avses i 1 mom., kan miljötillståndsverket då det bestämmer om åtgärden ålägga den som har rätt till ersättning att efter vad som anses skäligt ta del i kostnaderna som föranleds av åtgärden, högst med en andel som motsvarar den nytta som åtgärden medför för honom.

13 §

Betalning av ersättningen

I ett beslut om ersättningsskyldighet skall samtidigt bestämmas när och hur ersättningen skall betalas.

Fastställd ersättning skall bestämmas att utbetalas i ett för allt, om inte särskilda skäl kräver att ersättningen betalas på bestämda tider. För ersättning som skall betalas på bestämda tider kan på yrkande av ersättningstagaren föreskrivas att en säkerhet som miljötillståndsverket godkänner skall ställas.

I beslutet skall på tjänstens vägnar föreskrivas att ränta skall betalas för tiden efter förfallodagen, enligt vad räntelagen

stadgar om dröjsmålsränta.

Det skall föreskrivas att ersättning för sådan förlust av förmån som avses i 4 § 1 mom. och 5 § 2 och 3 mom. betalas inom trettio dagar från den dag då beslutet vann laga kraft. I beslutet skall det föreskrivas att sex procents årlig ränta skall betalas från den dag då ersättningsyrkandet framställdes eller handläggningen av ersättningsfrågan annars blev anhängig fram till förfallodagen. I fråga om ersättningar som skall betalas på bestämda tider tillämpas denna paragraf dock endast på de betalningsposter som hänför sig till tiden före ersättningsbeslutet.

14 §

Inledande av en åtgärd som medför ersättningsskyldighet

I ett tillståndsbeslut skall föreskrivas när sådana tillståndsenliga åtgärder som medför ersättningsskyldighet får vidtas.

En ersättning i ett för allt skall föreskrivas bli betald eller behörigen deponerad inom tid som miljötillståndsverket bestämmer och innan den åtgärd som medför ersättningsskyldighet vidtas, om parterna inte avtalar något annat eller något annat följer av 3 kap. 15 § eller 11 kap. 19 § 2 mom. Ersättningen skall dock betalas senast ett år efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Om en åtgärd som avses i 2 mom. får vidtas innan ersättningen fastställs, betalas eller deponeras eller om den redan har vidtagits så som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten, skall det föreskrivas att på ett ersättningsbelopp skall betalas en sex procents årlig ränta räknat från den dag då åtgärden vidtogs fram till förfallodagen. I de fall som avses i 11 kap. 19 § 2 mom. skall det föreskrivas att ersättningen betalas inom trettio dagar efter att ersättningsbeslutet gavs, om den verksamhet som avses i tillståndsbeslutet har inletts. I fråga om ersättningar som skall betalas på bestämda tider tillämpas denna paragraf dock endast på de betalningsposter som hänför sig till tiden före ersättningsbeslutet.

15 §

Återbetalning av ersättningen

Om ersättning har betalats utan grund eller till ett för stort belopp, har betalaren rätt att genom ansökan hos miljötillståndsverket yrka på återbetalning. Miljötillståndsverket eller besvärsinstansen kan med beaktande av beloppets storlek och omständigheterna bestämma att beloppet inte behöver återbetalas.

16 §

Ersättning som betalats för intecknad egendom

Om det bestäms att ersättning i ett för allt skall betalas för överlåtelse av en fastighet eller ett därtill hörande område, för upplåten nyttjanderätt till fast egendom eller för någon åtgärd som annars med stöd av denna lag hänförs till fast egendom och in-teckning fastställts för egendomen, skall miljötillståndsverket samtidigt bestämma att ersättningen, sedan beslutet vunnit laga kraft, skall deponeras hos länsstyrelsen och fördelas så som föreskrivs om köpesumman för utmätt egendom. Panträttens innehavare har lika rätt till det deponerade ersättningsbeloppet som han hade till egendomen som omfattades av panträtt.

Ersättningen skall inte föreskrivas att deponeras, om panträttens innehavarens samtycke till att ersättningen inte skall deponeras företes eller om den förmån som skall ersättas är obetydlig eller om förlusten av förmånen av annan dylik orsak inte kan anses ha nämnvärt minskat säkerhetens värde.

Vållas in-tecknad fast egendom skada av en sådan i denna lag avsedd åtgärd som kommer samma ägare tillhörig annan fastighet eller ett till sin natur självständigt projekt till godo, skall i samband med att tillstånd till åtgärden beviljas fastställas en ersättning som motsvarar förlusten av förmånen och föreskrivas att ersättningen skall deponeras enligt 1 och 2 mom.

17 §

Solidariskt ansvar och regressrätt

Om flera gemensamt har inlett ett projekt enligt denna lag, med anledning av vilket förverkligande ersättning skall betalas, ansvarar de solidariskt för ersättningsbetaling.

18 §

Rätt till ersättning som en med egendomen förenad förmån

Om en på bestämda tider utgående ersättning har fastställts för förlust av förmån, som åsamkats fast egendom eller inrättning, i vilken in-teckning kan beviljas, är rätten till ersättning en med egendomen förenad förmån, som inte kan skiljas från den.

19 §

Nedsättning av legovederlaget

Om någon innehar ett område på grund av legorätt och legotagaren med anledning av en åtgärd som avses i denna lag förlorar besittningen till eller möjligheten att nyttja en del av området, är han berättigad att till den del, som motsvarar den honom åsamkade förlusten, erhålla nedsättning av legovederlaget. Ärenden som gäller nedsättning av legovederlaget behandlas vid tingsrätten.

20 §

Upphävande av ersättningskyldighet

Om tillståndshavaren enligt 14 § 2 mom. skall betala ersättning eller en del av ersättningen innan åtgärden vidtas och tillståndshavaren sedan meddelar sig avstå från ett projekt som inte har påbörjats, kan miljö-tillståndsverket på ansökan av tillståndshavaren konstatera att tillståndet har förfallit och upphäva den ersättningskyldighet som ålagts i tillståndet.

21 §

Tillämpning av ersättningsbestämmelserna på dikning

I fråga om dikning gäller för tillämpliga delar 1 § 2 mom., 4, 5, 10, 11 och 13-19 § i detta kapitel. På dikning som kräver tillstånd tillämpas dock även övriga bestämmelser i

detta kapitel.

14 kap.

Tillsyn och förvaltningstvång

1 §

Tillsynsmyndigheterna

Den regionala miljöcentralen och den kommunala miljö-vårdsmyndigheten utövar tillsyn över att denna lag samt bestämmelser och föreskrifter som meddelats med stöd av den iakttas. Miljöministeriet kan genom förordning utfärda närmare bestämmelser om tillsynen över att denna lag iakttas och om anordnande av tillsyn.

2 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelser och i samband med brottmål

Har inte denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller föreskrifter iakttagits, skall tillsynsmyndigheten med hänsyn till sakens natur

1) uppmana den som bryter mot bestämmelser eller föreskrifter att upphöra med förfarandet,

2) vid miljö-tillståndsverket väcka ett förvaltningstvångsärende enligt 4 § i detta kapitel, eller

3) anmäla saken till polisen för förundersökning, om inte gärningen med beaktande av förhållandena skall anses vara ringa.

Den kommunala miljö-vårdsmyndigheten eller en av den förordnad tjänsteman eller tjänsteinnehavare kan på det sätt han anser lämpligt tillfälligt avbryta en sådan uppenbart lagstridig åtgärd som avses i 2 kap. 14 §. Den kommunala miljö-vårdsmyndigheten skall efter avbrottet utan dröjsmål till miljö-tillståndsverket göra en sådan ansökan om förvaltningstvång som avses i 4 § 1 mom., om inte detta är onödigt.

3 §

Rätt att få upplysningar och göra inspektioner

Tillsynsmyndigheten eller en av denna förordnad tjänsteman eller tjänsteinnehavare har rätt att i tillsynssyfte inom sitt verksamhetsområde

1) utan hinder av tystnadsplikten enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet få behövliga upplysningar av myndigheter och verksamhetsutövare,

2) röra sig på annans område,

3) göra inspektioner och undersökningar, utföra mätningar och ta prover,

4) få tillträde till platser där verksamhet bedrivs och

5) kontrollera en verksamhets verkningar.

Sådan i 1 mom. avsedd rätt som inte är förenad med utövning av offentlig makt har också andra personer som myndigheten har förordnat.

I 1 mom. avsedda åtgärder får inte vidtas i hemfridskyddade utrymmen, om inte åtgärderna är nödvändiga för att skydda liv, hälsa, egendom, allmän säkerhet eller miljön.

4 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelser

Miljötillståndsverket kan på ansökan av en myndighet eller den berörda parten förbjuda den som bryter mot denna lag eller en med stöd av den utfärdad bestämmelse eller föreskrift att fortsätta eller upprepa överträdelser, eller ålägga honom att fullgöra sin skyldighet eller att rätta till det som i strid med en bestämmelse eller föreskrift har gjorts. Förbudet eller föreläggandet kan meddelas även den nya ägaren eller innehavaren av fastigheten, även om denne inte själv skulle vara ansvarig för att den lagstridiga situationen uppkommit. Tillsynsmyndigheten kan bemyndigas att utföra den behövliga åtgärden.

Innan ett sådant förbud eller föreläggande meddelas skall den som förbudet eller föreläggandet gäller ges tillfälle att bli hörd i

saken i enlighet med förvaltningslagen. Vid behov skall också andra parter, tillsynsmyndigheter och myndigheter som bevakar allmänt intresse höras.

Vid handläggningen av sådana förvaltningstvångsärenden som avses i 1 mom. iakttas i tillämpliga delar vad denna lag föreskriver om handläggning av ansökningsärenden. Beslutet delges som bevislig delgivning enligt förvaltningslagen. Om ersättning för de kostnader som handläggningen av ett förvaltningstvångsärende har vållat parten iakttas i tillämpliga delar förvaltningsprocesslagen.

5 §

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

Miljötillståndsverket skall, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 § med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumligen bekostnad eller om att verksamheten avbryts.

Om inte något annat följer av denna lag skall i ett ärende som gäller vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande i övrigt tillämpas viteslagen (1113/1990).

6 §

Åtgärder för undanröjande av men eller fara

Försummas en skyldighet enligt 2 kap. 10 § 1 mom. att underhålla en anläggning och kan det inte utan svårighet redas ut vem som är anläggningens ägare eller vem som annars har ansvaret för den, får miljötillståndsverket på ansökan berättiga en tillsynsmyndighet att på statens bekostnad vidta nödvändiga åtgärder för undanröjande av men eller fara. För ärendets handläggning gäller härvid i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 11 kap.

Kan en åtgärd eller försummelse i strid med denna lag eller med stöd av den meddelade bestämmelser eller föreskrifter förorsaka omedelbar men eller fara för säkerhet, hälsa, ett viktigt allmänt intresse

eller annans egendom får tillsynsmyndigheten vidta behövliga åtgärder för att avhjälpa menet eller faran.

Tillsynsmyndigheten skall efter en sådan åtgärd som avses i 2 mom. utan dröjsmål till miljötillståndsverket göra en sådan ansökan om förvaltningstvång som avses i 4 § 1 mom., om inte detta är onödigt. Miljötillståndsverket skall behandla ärendet i brådskande ordning.

7 §

Kostnaderna för tvångsutförande

I fråga om betalning och indrivning av kostnader som åsamkats den myndighet som med stöd av 4 § fått rätt till tvångsutförande gäller 17 § viteslagen. Har rätten till tvångsutförande givits den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, tillämpas den nämnda paragrafen dock på samma sätt som i ett ärende där beslut om tvångsutförande fattats av en kommunal myndighet.

I fall som avses i 6 § 1 mom. i detta kapitel kan miljöförvaltningsverket på ansökan av en tillsynsmyndighet förordna att de kostnader som staten åsamkats av åtgärderna helt eller delvis skall indrivas hos den som försummat underhållet, om det senare har framgått vem denne är.

8 §

Åtgärder med anledning av anmälan om slutförande

Den regionala miljöcentralen skall kungöra en anmälan om slutförande den fått genom offentlig kungörelse på de berörda kommunernas anslagstavlor, om inte ärendet är av ringa betydelse. Om offentliggörandet av kungörelsen skall annonseras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av projektet.

Tillsynsmyndigheten kan med anledning av anmälan förrätta en inspektion enligt 39 § i förvaltningslagen eller vidta andra åtgärder som avses i 3 § för att utreda huruvida projektet har förverkligats enligt tillståndsbestämmelserna.

9 §

Rätt att anhängiggöra ärenden

Om ett ärende som avses i 4 § inte har anhängiggjorts på tillsynsmyndighetens eget initiativ, kan ärendet skriftligen anhängiggöras hos miljöförvaltningsverket av

- 1) en part,
- 2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivselsn i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna framträder,
- 3) den kommun där verksamheten är placerad eller av en annan kommun inom vars område verksamhetens miljökonsekvenser framträder,
- 4) en myndighet som bevakar allmänt intresse i ärendet.

15 kap.

Sökande av ändring och verkställande av beslut

1 §

Sökande av ändring

I ett beslut som miljöförvaltningsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har meddelat med stöd av denna lag och i beslut som har meddelats vid en dikningsförrättning söks ändring hos Vasa förvaltningsdomstol så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat följer av denna lag. Besvär över den avgift som tas ut för handläggningen av ärendet anförs i samma ordning som besvär över huvudsaken. Besvärsskriften och dess bilagor skall inom 30 dagar från beslutets delfående tillställas myndigheten som fattat beslutet.

Vasa förvaltningsdomstols beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Besvärsskriften och dess bilagor skall inom 30 dagar från beslutets delfående tillställas Vasa förvaltningsdomstol.

Angående ett beslut som den regionala

miljöcentralen har meddelat enligt 3 kap. 11 § 3 mom. samt ett beslut som arbetskrafts- och näringscentralen har meddelat enligt 3 kap. 11 § 3 mom. och 3 kap. 14 § 3 mom. kan ett skriftligt rättelseyrkande framställas hos miljötillståndsverket inom 30 dagar räknat från dagen för anslaget. I beslut som miljötillståndsverket fattat med anledning av rättelseyrkande söks ändring såsom föreskrivs i 1 mom.

2 §

Besvärsrätt

Besvärsrätt i beslut som meddelats med stöd av denna lag har

- 1) en part,
- 2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna framträder,
- 3) den kommun där verksamheten är placerad eller en annan kommun inom vars område verksamhetens miljökonsekvenser framträder,
- 4) den regionala miljöcentralen samt den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten,
- 5) en annan myndighet som avses i 11 kap. 9 § som bevakar allmänt intresse i ärendet.

3 §

Hörande med anledning av besvär

Den myndighet som har fattat beslutet skall tillkännage beslutet genom att kungöra den på sin anslagstavla och på de berörda kommunernas anslagstavlur under minst 14 dagar. Besvärshandlingarna skall finnas framlagda till påseende i de berörda kommunerna under hela kungörelsetiden. Myndigheten skall dessutom ge den som söker tillstånd, de parter som ärendet särskilt gäller, samt myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet tillfälle att avge bemötande, om detta inte är uppenbart onödigt. Besvären delges för avgivande av

bemötande så som föreskrivs i förvaltningslagen. Samtidigt skall myndigheten meddela var besvärshandlingarna är framlagda samt vart bemötandena kan lämnas inom den tid som satts ut för avgivande av bemötande.

Den myndighet som har fattat beslutet skall utan dröjsmål, dock senast inom 30 dagar från den tid som satts ut för avgivande av bemötande, tillställa Vasa förvaltningsdomstol besvärshandlingarna, bemötandena och övriga handlingar som gäller beslutet samt vid behov sitt utlåtande om dem.

Miljötillståndsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten skall höras angående besvären enbart om fullföljdsdomstolen anser att detta är nödvändigt.

När ett beslut som har fattats vid en dikningsförrättning har överklagats, skall Vasa förvaltningsdomstol för handläggningen av besvärsärendet beställa de handlingar som har uppstått vid dikningsförrättningen. Besvären skall av Vasa förvaltningsdomstol för bemötande delges de myndigheter som besvären gäller, om detta inte är uppenbart onödigt.

4 §

Förfarandet i fullföljdsdomstolen

Utöver vad som i förvaltningsprocesslagen bestäms om syn kan på fullföljdsdomstolens förordnande domstolens ordförande, en ledamot eller föredragande förrätta inspektion på platsen.

I fråga om besvär vid dikningsförrättningar tillämpas inte andra meningarna i 74 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen.

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett ansökningsärende enligt denna lag skall ges efter anslag. Beslutet anses ha kommit till parternas kännedom när det givits. Meddelande om beslutet skall dessutom utan dröjsmål anslås på den kommuns anslagstavla i vilken projektet är beläget samt anslagstavlan i de kommuner till vilka projektets verkningar sträcker sig.

Sitt beslut i vattenhushållningsärenden skall Vasa förvaltningsdomstol tillställa ändringssökanden samt dessutom tillställa de

parter som begärt det en kopia av beslutet samt i ett tillståndsärende verksamhetsutövaren, om denne inte anført besvär. Om hur kopior ställs till myndigheterna föreskrivs närmare genom förordning.

5 §

Besvär över Vasa förvaltningsdomstols beslut

Om hörande av parter samt hur handlingarna hålls tillgängliga med anledning av besvär över Vasa förvaltningsdomstols beslut gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 3 §.

Sitt beslut i vattenhushållningsärenden skall högsta förvaltningsdomstolen tillställa ändringssökanden samt dessutom de parter som begärt det en kopia av beslutet. Om hur kopior ställs till myndigheterna föreskrivs närmare genom förordning.

6 §

Verkställande av beslut trots att ändring har sökts

Om inte något annat följer av denna lag, tillämpas i fråga om ändringssökande inte vad som i 6 kap. förvaltningsprocesslagen bestäms om verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft.

Vasa förvaltningsdomstol kan, av grundad anledning och under förutsättning att verkställigheten inte gör ändringssökandet onödigt, på sökandens begäran i sitt beslut föreskriva att verksamheten trots att besvär anförts helt eller delvis får inledas enligt tillståndsbeslutet, om sökanden ställer godtagbar säkerhet för ersättning av de förluster av förmån och kostnader som upphävande av tillståndsbeslutet eller ändring av tillståndsvillkoren kan medföra. Säkerheten ställs hos länsstyrelsen. Kravet på ställande av säkerhet gäller inte staten och dess inrättningar och inte heller kommuner och samkommuner. Vid behov kan Vasa förvaltningsdomstol föreskriva att verksamheten skall verkställas i mera begränsad omfattning än vad

tillståndsbeslutet avser eller bestämma tidpunkten för verkställigheten.

Högsta förvaltningsdomstolen kan besluta att bestämmelsen som meddelats med stöd av 1 mom. skall upphöra att gälla.

Miljötillståndsverket kan föreskriva att ett förbud eller en bestämmelse som avses i 14 kap 4 mom. skall iaktas trots att ändring har sökts. Vasa förvaltningsdomstol kan utfärda en motsvarande föreskrift vid besvär över miljötillståndsverkets beslut samt föreskriva att bestämmelsen som meddelats skall upphöra att gälla.

16 kap.

Straffbestämmelser

1 §

Miljöbrott och vållande av allmän fara

Bestämmelser om straff för miljöförstöring som har begåtts i strid med denna lag ingår i 48 kap. 1 - 4 § i strafflagen.

Om straff för sabotage, grovt sabotage, vållande av allmän fara eller grovt vållande av allmän fara genom åstadkommande av översvämning stadgas i 34 kap. 1, 3, 7 och 8 § i strafflagen.

2 §

Tillståndsförseelse enligt vattenlagen

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

- 1) utan sådant miljötillståndsverkets tillstånd som avses i denna lag eller sådant tillstånd till undantag som avses i 2 kap. 9 § 2 mom. vidtar en åtgärd,
- 2) förverkligar ett projekt i strid med tillståndsvillkoren eller på ett annat sätt underlåter att iaktta tillståndsbeslutets bestämmelser,
- 3) försummar att slutföra ett sådant tillståndspliktigt projekt som, om det inställs, kan orsaka fara för någon annan eller någon annans egendom,
- 4) försummar sin skyldighet enligt denna lag eller tillstånd att underhålla en damm, någon annan anläggning eller en vall i ett vattendrag eller utanför vattendraget eller

5) försummar sin skyldighet enligt denna lag eller tillstånd att underhålla en farled skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för *tillståndsförseelse enligt vattenlagen* dömas till böter.

För tillståndsförseelse enligt vattenlagen döms även den som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar att anmäla en åtgärd till den regionala miljöcentralen enligt vad som föreskrivs i 2 kap. 14 § eller 5 kap. 6 § eller förverkligar ett projekt i strid med ett beslut vid dikningsförrättning.

3 §

Överträdelse av vattenlagen

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) i strid med 2 kap. 8 § hindrar vattnets fria lopp i rännil eller dike, om inte kränkningsen av det enskilda intresset är ringa,

2) utan laglig rätt hindrar någon från att befara ett vattendrag, flotta virke eller att använda ett vatten- eller jordområde på något annat sätt som har sin grund i denna lag eller tillstånd,

3) bedriver flottning i strid med rättigheterna som föreskrivs i 9 kap. 5 och 6 §,

4) bedriver verksamhet i strid med ett beslut som den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten meddelat enligt 4 kap. 2 eller 8 § eller 5 kap. 5 eller 9 § eller

5) försummar sin skyldighet enligt denna lag eller tillstånd att underhålla ett dike, en vattenledning eller ett avlopp

skall, om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för *överträdelse av vattenlagen* dömas till böter.

För överträdelse av vattenlagen döms även den som uppsåtligen eller av oaktsamhet genom att befara ett vattendrag eller på annat sätt använda vattendraget orsakar störning eller skada i strid med 2 kap. 4-7 §. En gärning som orsakar ringa störning eller skada betraktas dock inte som överträdelse av vattenlagen.

4 §

Åtalsrätt

Allmän åklagare får inte väcka åtal för en gärning som avses i 2 och 3 § i detta kapitel genom vilken endast en enskilds intresse eller rättighet har kränkts, om inte målsäganden anmäler gärningen till åtal.

5 §

Den regionala miljöcentralen som målsägande

Den regionala miljöcentralen är målsägande i ett brottmål, där ett allmänt intresse har kränkts.

17 kap.

Fastighetsrättsliga bestämmelser

1 §

Fastighetsbildning när det gäller ett inlöst outbrutet område eller för flera fastigheter samfällt område

Ett med stöd av denna lag inlöst outbrutet område av en fastighet eller för flera fastigheter samfällt område eller outbrutet område av ett sådant avskiljs till fastighet enligt fastighetsbildningslagen (554/1995).

Miljöförvaltningsverket skall underrätta lantmäteribyrån när ett inlösningsbeslut som avses i 1 mom. har vunnit laga kraft och mottagaren av det inlösta området har fullgjort sin ersättningsskyldighet. Förrättningen blir anhängig utan särskild ansökan när underrättelsen om att inlösningsen är avslutad har inkommit.

2 §

Anmälan till lagfarts- och inteckningsregistret

Ett beslut genom vilket rätt har beviljats eller skyldighet föreskrivits att inlösa en fastighet skall av miljöförvaltningsverket utan dröjsmål anmälas till vederbörande

inskrivningsmyndighet för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret.

Inlösningen skall antecknas vara avslutad när inskrivningsmyndigheten tillställs utredning om att inlösningens beslut har vunnit laga kraft och att den ersättning som ägaren skall få har betalats till ägaren eller deponerats på behörigt sätt.

3 §

Övergång av äganderätten till en fastighet som inlöses

Äganderätten till en fastighet som inlöses med stöd av denna lag övergår till mottagaren när anteckning om att inlösningen har avslutats har gjorts i lagfarts- och inteckningsregistret.

4 §

Outbrutna och samfällda områden

Vad som i 2 och 3 § föreskrivs om fastigheter gäller i tillämpliga delar även sådana outbrutna områden av fastigheter, för flera fastigheter samfällda områden eller outbrutna områden av sådana som blir inlösta.

5 §

Befriande av ett inlöst objekt från panträtt

En fastighet eller ett annat objekt som har inlösts med stöd av denna lag blir fri från panträtt som gäller för den vid den tidpunkt som avses i 3 §. Inskrivningsmyndigheten skall göra anteckningar om vilka objekt inteckningarna gäller och från vilka de avlyfts.

Kan någon annan rättighet som avser en fastighet till följd av projektets förverkligande inte bibehållas, eller försvåras utnyttjandet av rättigheten avsevärt, och yrkar rättighetens innehavare att den skall inlösas, skall miljötillsättsverket i inlösningens beslutet föreskriva att rättigheten skall förfalla räknat från tidpunkten när beslutet vunnit laga kraft och ersättningen för förlusten av rättigheten betalats eller

deponerats på behörigt sätt.

6 §

Underrättelse till fastighetsregisteransvariga

Miljötillsättsverket skall underrätta fastighetsregisteransvariga om ett lagakraftvunnet beslut genom vilket meddelats rätt att på annans mark anlägga bädd eller uppföra annan anläggning, sätta annans område varaktigt under vatten, använda vattenkraft som tillhör annans fastighet eller samfällt område eller annars fortgående utnyttja annans fasta egendom eller genom vilket något område har avsatts till skyddsområde eller användningen av området annars begränsats. Fastighetsregisteransvariga skall underrättas även om sådana för tillståndet behövliga fastighetsvisa överenskommelser, som ger den som söker tillstånd rätt att sätta annans område varaktigt under vatten.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte rätt att lägga dike, vattenledning eller avlopp på annans mark eller att hålla en mindre anordning eller anläggning på annans område och inte heller annan nyttjanderätt eller begränsning av nyttjande som hänför sig till endast en obetydlig del av en fastighet.

Miljötillsättsverket skall underrätta fastighetsregisteransvariga om ett lagakraftvunnet beslut genom vilket en sådan nyttjanderätt eller begränsning av nyttjande som avses i 1 mom. har ändrats.

Beslut som avses i 1 och 3 mom. skall antecknas i fastighetsregistret. För att utreda de omständigheter som anteckningen förutsätter skall fastighetsregisteransvariga vid behov på ansökan förordna att fastighetsförrättning skall verkställas. På förrättningen tillämpas bestämmelserna om fastighetsbestämning i fastighetsbildningslagen. Kostnaderna för förrättningen betalas av den som beviljats den rätt som skall antecknas i fastighetsregistret eller på vars ansökan nyttjandet av fastigheten har begränsats. Behövs en fastighetsförrättning för en utredning som är viktig från allmän synpunkt, hålls förrättningen på statens bekostnad.

7 §

Rättigheter och skyldigheter vid överlåtelse av en fastighet

Om en fastighet för vilken har beviljats ett sådant tillstånd eller en sådan rättighet som avses i denna lag eller för vilken har deltagits i en åtgärd som har medfört nytta för fastigheten övergår till någon annan, övergår till denne även de rättigheter och skyldigheter som har hört till den som har beviljats tillståndet eller rättigheten eller som har deltagit i åtgärden.

Vad som i 1 mom. sagts om fastighet gäller i tillämpliga delar även inrättning.

Rättigheter, som meddelats med stöd av denna lag och som avser egendom som tillhör någon annan, förblir i kraft även då egendomen försäljs exekutivt eller på annat sätt överläts eller övergår till någon annan.

8 §

Förlorande av den nyttjanderätt som utgör grunden till tillståndet

Har för ett projekt som beviljats tillstånd enligt denna lag på annat sätt än med stöd av denna lag erhållits ett behövligt område och har området med anledning av tvist, konkurs eller utsökning eller av annan orsak frångått den som området ansågs tillhöra när tillståndet beviljades, kan miljötillståndsverket på ansökan, ge projektets verkställare en sådan nyttjanderätt till området som avses i 2 kap. 11 §. En förutsättning för beviljande av en dylik nyttjanderätt är att detta med beaktande av projektets beskaffenhet och betydelse anses behövligt.

Har rätt till vattenkraft som har tagits i användning vid kraftverk gått förlorad såsom nämns i 1 mom., kan miljötillståndsverket på ansökan ge kraftverkets ägare en sådan bestående nyttjanderätt till vattenkraften som avses i 8 kap. 5 §. Meddelat tillstånd att bygga kraftverk förblir gällande, trots att rätten till vattenkraft eller område, som skall tas i bruk för kraftverket, med anledning av ovan nämnd orsak helt eller delvis förlorats.

För rätt till område eller vattenkraft skall en

dess dåvarande värde motsvarande ersättning fastställas.

9 §

Säkerställande av en rättighet som grundar sig på överenskommelse

Grundar sig rätt till åtgärd, för vilken tillstånd med stöd av denna lag kunde beviljas, på överenskommelse mellan parterna, kan tillstånd dock på ansökan beviljas för säkerställande av rättigheten mot ny ägare av fastigheten.

Om stiftande av servitut gäller vad som föreskrivs i fastighetsbildningslagstiftningen.

10 §

Byggnad eller inrättning på annans mark

Vad som i denna lag föreskrivs om fastighet gäller i tillämpliga delar även sådan byggnad eller inrättning på annans mark, som jämte besittningsrätten till marken utan markägarens hörande kan överlätas.

11 §

Ägoreglering

Miljötillståndsverket skall efter att tillståndsbeslutet vunnit laga kraft sända det till lantmäteribrån, om förverkligandet av det projekt som tillståndet avser innebär att ägor kommer att splittras eller bli mindre eller att förbindelser försvåras på ett sådant sätt som avses i lagen om ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt. Lantmäteribrån skall förordna att ägoregleringsförrättning skall verkställas när projektet som avses i beslutet har slutförts.

18 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Anteckning i datasystemet för miljövärdsinformation

Uppgifter om beslut som miljö tillståndsverket, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen har meddelat med stöd av denna lag antecknas för behövliga delar i datasystemet för miljövärdsinformation som avses i 27 § i miljöskyddslagen.

I datasystemet kan även antecknas uppgifter om beslut som den kommunala miljövärdsmyndigheten meddelat med stöd av denna lag, anmälan till tillsynsmyndigheterna och beslut som har fattats vid dikningsförrättning

I datasystemet för miljövärdsinformation kan dessutom antecknas tillståndsmyndigheters beslut som meddelats med stöd av den tidigare lagen.

Närmare bestämmelser om uppgifter som skall antecknas i datasystemet meddelas genom förordning.

2 §

Åtgärder för avvärjande av fara

Då exceptionella naturförhållanden eller någon annan övermäktig tilldragelse föranleder översvämning eller annan sådan förändring i vattendrag eller dess vattenförhållanden som kan anses förorsaka allmän fara för människors liv, säkerhet eller hälsa eller stor skada för enskilt eller allmänt intresse, skall miljö tillståndsverket på ansökan av den regionala miljöcentralen samt utan hinder av bestämmelserna i denna lag och eventuella tillståndsbeslut förordna om temporära åtgärder som är nödvändiga för att avvärja fara eller begränsa skador.

Miljö tillståndsverket skall på ansökan bevilja tillstånd till temporära åtgärder som till följd av torka, översvämning, ras eller isbildning eller någon annan exceptionell

orsak måste vidtas i brådskande ordning vid förverkligandet av ett projekt som beviljats tillstånd.

När miljö tillståndsverket behandlar en ansökan som avses i 1 och 2 mom. kan undantag göras från procedurbestämmelserna i 11 kap.

Ett beslut som avses i 1 och 2 mom. kan verkställas oberoende av om ändring söks i ärendet.

3 §

Förhindrande av skada som föranlets av isbildning eller is

Ägare av inrättning eller anläggning, den som utför flottande samt vederbörande statsmyndighet har i syfte att förhindra skada eller olägenhet, som föranletts av isbildning eller is, rätt att med iakttagande av nödig försiktighet spränga is, uppställa tillfälliga bommar eller utföra andra nödvändiga åtgärder. Då ishinder avlägsnas genom sprängning, bör detta göras så, att allmän eller allmänt använd vinterväg inte utan tvingande behov avskärs eller fiskbeståndet nämnvärt skadas. Om sprängning skall meddelande göras till behörig polismyndighet och till den regionala miljöcentralen.

4 §

Förlust av förmån som föranletts av åtgärder för avvärjande av allmän fara

För skador som föranletts av åtgärder enligt 2 § 1 mom. och som direkt har drabbat egendom skall betalas ersättning av statens medel. Såsom skada som skall ersättas betraktas dock inte sådan förlust av förmån som förorsakas av förlust av vattenkraft. Har den som är berättigad till ersättning dragit nytta av en i 2 § avsedd händelse eller av åtgärder för avvärjande av fara, kan ersättningen jämkas efter vad som är skäligt.

Förlust av förmån som föranletts av en åtgärd som avses i 2 § 2 mom. och 3 § 2 mom. skall på ansökan ersättas. Ersättningskyldig är den som utför åtgärden.

5 §

Undersökningstillstånd

Miljötillståndsverket kan på ansökan bevilja tillstånd att utföra sådana undersökningar angående jordmånen, vattenmängden eller andra omständigheter på ett område som tillhör någon annan, som behövs för att utreda verkningarna av eller möjligheterna att förverkliga ett i denna lag avsett projekt eller för utrönande av grundvattenbeståndet (*undersökningstillstånd*).

Undersökningarna skall utföras på ett sådant sätt att de orsakar så lite skada som möjligt för områdets ägare och områdets användning. Om inte annat följer av särskilda skäl skall områdets ägare eller innehavare på förhand underrättas om undersökningen. Förlust av förmån, som förorsakas av undersökningsarbetet, skall ersättas.

Undersökningstillstånd beviljas för viss tid och i tillståndsbeslutet skall ingå behövliga föreskrifter om att orsakande av skada skall undvikas. Områdets ägare eller innehavare skall höras innan tillståndsbeslutet meddelas.

Ett beslut om undersökningstillstånd kan verkställas oberoende av om ändring söks i beslutet. Besvärsinstansen kan förordna att undersökningsarbetet skall avbrytas eller begränsas. Besvär över undersökningstillstånd skall behandlas i brådskande ordning.

6 §

Meningsskiljaktigheter som skall avgöras av miljötillståndsverket

Miljötillståndsverket avgör på ansökan meningsskiljaktigheter som gäller behovet av tillstånd, tillämpningen av tillståndsbestämmelser, utförandet av ett projekt eller underhållsskyldighet, avlägsnande av inrättning eller anläggning eller återställande av förhållanden, då avgörandet uppenbarligen kommer att påverka även andras än kärandens eller svarandens rätt eller fördel. Har ett sådant ärende väckts i tingsrätten, skall ärendet avskrivras och till denna del överföras till miljötillståndsverket för behandling. Ett

ersättningsyrkande får inte avgöras av tingsrätten förrän ett ärende som avses i detta moment har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft.

7 §

Meningskiljaktigheter som gäller nyttjande- eller äganderätt

Om sakägarna blir oense om den nyttjande- eller äganderätt som beviljandet av tillståndet kräver, skall miljötillståndsverket, om det inte kan avgöra frågan såsom en prejudiciell fråga i samband med handläggningen av ansökan, genom sitt beslut anvisa sakägarna att inom utsatt tid väcka talan i ärendet vid tingsrätt eller, om ärendet med stöd av 281 § i fastighetsbildningslagen skall avgöras vid en fastighetsförrättning, yrka denna förrättning.

Miljötillståndsverkets beslut som avses i 1 mom. hindrar dock inte fortsatt handläggning av ansökan och avgörande av tillståndsärendet, om inte miljötillståndsverket anser att det föreligger vägande skäl att skjuta upp handläggningen tills tvisten är avgjord.

8 §

Utlåtande av miljötillståndsverket

Om en allmän domstol handlägger ett tviste- eller brottmål som inte kan avgöras utan särskilda insikter i vattenhushållningsärenden, skall domstolen till denna del inhämta utlåtande av det miljötillståndsverk inom vars verksamhetsområde vattenförhållandena påverkas.

9 §

Verkställighet av beslut i vissa fall

Angående verkställighet av miljötillståndsverkets och den kommunala miljöförhållningsmyndighetens beslut som vunnit laga kraft samt beslut som har fattats vid en dikningsförrättning gäller, till den del det är

fråga om nyttjande- eller inlösningsrätt eller ersättningar eller skyldigheter som bestäms enligt 13 kap. i tillämpliga delar vad som föreskrivs om verkställighet av en dom som vunnit laga kraft.

10 §

Indrivning av vissa kostnader

När kostnaderna för en åtgärd enligt denna lag kan indrivnas på grundvalen av en fördelningslängd eller annan uträkning, utan att beslut om betalningsskyldigheten givits, skall lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsköningsväg (367/1961) iakttas. Grundbesvär över debitering skall dock anföras hos Vasa förvaltningsdomstol.

11 §

Handläggningsavgift

För handläggningen i miljötillståndsverket och hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten av ett ärende som avses i denna lag kan uppbäras en avgift, vars storlek bestäms enligt vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och i den förordning som med stöd av den utfärdas av miljöministeriet. Den avgift som uppbärs till kommunen skall i tillämpliga delar motsvara lagen om grunderna för avgifter till staten. Grunderna för avgiften bestäms närmare i en taxa som kommunen godkänner. Avgift uppbärs inte för handläggningen av ärenden som väckts på initiativ av en myndighet eller skadelidande part. För handläggningen av ärenden som väckts på yrkande av någon annan får avgift uppbäras, om ärendet skall anses ha blivit väckt uppenbart utan grund.

Miljöministeriet kan yrka att för kostnader skall betalas en förskottsavgift, vid äventyr att behandlingen av ärendet inte fortsätts förrän betalning skett eller godtagbar säkerhet för betalningen ställts. Kostnader får uppbäras med stöd av en uträkning som gjorts av miljötillståndsverket enligt 10 § i detta kapitel, med undantag av lösen för expeditioner, beträffande vilka de särskilda bestämmelserna därom skall

iakttas.

12 §

Information om tillstånd i anslutning till havsskydd

Miljöministeriet eller en av ministeriet förordnad myndighet skall informera om tillstånd i anslutning till havsskydd enligt denna lag samt om utredningar kring dem enligt 13 § 1 mom. i havsskyddslagen (1415/1994).

För andra anmälningar gäller i fråga om Finlands territorialvatten och ekonomiska zon på motsvarande sätt 13 § 2 och 3 mom. havsskyddslagen.

13 §

Deponering av muddermassa

Genom statsrådsförordning meddelas närmare föreskrifter om deponering av muddermassa och om förutsättningarna för detta inom Finlands territorialvatten och ekonomiska zon samt om bedömningsgrunder och gränsvärden för skadliga ämnen i muddermassa.

14 §

Åtgärder enligt fiskevattensdirektivet

Genom statsrådets förordning föreskrivs om sådana åtgärder som krävs enligt rådets direktiv 78/659/EEG om kvaliteten på sådant sötvatten som behöver skyddas eller förbättras för att upprätthålla fiskbestånden.

Miljöministeriet väljer på de grunder som anges i statsrådets förordning ut de vattenområden som avses i det i 1 mom. nämnda direktivet, fastställer ett allmänt åtgärdsprogram för dessa vattenområden och de analysmetoder som skall användas samt beslutar om att uppföljningen av vattenområdena skall upphöra.

15 §

Planer och program för vattenförsörjning

Miljöministeriet godkänner, efter att hos behöriga myndigheter och sammanslutning ha inhämtat utlåtanden, de förslag som Finlands miljöcentral utarbetar till sådana planer och program för vattenförsörjning som förutsätts i Europeiska gemenskapens rättsakter.

Finlands miljöcentral skall på det sätt som följer av gemenskapens rättsakter sörja för utarbetandet av och rapporteringen om klassificeringar, statistik, dataregister och andra utredningar som gäller vattenförsörjning och som förutsätts i rättsakterna.

Närmare bestämmelser om hörande i samband med en plan eller ett program som avses i 1 mom. samt om godkännande av planen eller programmet kan utfärdas genom statsrådsförordning.

16 §

Närmare bestämmelser

Genom statsrådets förordning kan meddelas närmare bestämmelser om:

- 1) uppgifter som skall ingå i ansökningar enligt denna lag och anmälan som görs till regionala miljöcentraler;
- 2) tillkännagivande av beslut som fattas med stöd av denna lag;
- 3) inhämtande av sådan särskild utredning som avses i 11 kap. 16 §;
- 4) det sammanslutningsregister som avses i 12 kap. 5 § 3 mom.;
- 5) förfarandet vid dikningsförrättning och innehåll i dikningsplanen;
- 6) anordningar som behövs för att begränsa att fiskar kommer in i en inrättning som använder vatten, samt
- 7) verkställigheten av denna lag.

17 §

Gränsvattendrag

Bestämmelserna i denna lag skall tillämpas även på vattendrag och vatten vid rikets gräns, om inte något annat föreskrivs med

stöd av en överenskommelse med främmande stat.

Verkningarna av ett i denna lag avsett vattenhushållningsprojekt på vattendragen eller grundvattnen i en annan stat beaktas vid tillämpningen av denna lag på samma sätt som motsvarande verkningar i Finland, om inte något annat föranleds av en överenskomme lse med ifrågavarande stat.

19 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

2 §

Allmänna övergångsbestämmelser

Genom denna lag upphävs vattenlagen av den 19 maj 1961 jämte ändringar samt statsrådets beslut av den 27 april 1939 innefattande särskilda bestämmelser angående transport av virke genom kanal med sluss. Förordningar som utfärdats med stöd av den vattenlag som upphävs samt statsrådets och miljöministeriets beslut förblir i kraft tills något annat bestäms med stöd av denna eller någon annan lag. När det i någon annan lag finns en hänvisning till vattenlagen, innebär hänvisningen efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till denna lag.

I ärenden som är anhängiga vid förvaltningsmyndigheter och domstolar när denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet, om inte något annat följer av detta kapitel.

Om en fullföljdsdomstol i ett ärende som är anhängigt när denna lag träder i kraft upphäver ett beslut på vilket bestämmelser som gäller vid denna lags ikraftträdande skall tillämpas och återförvisar ärendet att i sin helhet behandlas på nytt, skall ärendet behandlas och avgöras enligt bestämmelserna i denna lag.

3 §

Tillämpning av tidigare gällande bestämmelser

På ett projekt eller en åtgärd, som avses i denna lag och lagligen påbörjats innan denna lags ikraftträdande, skall tidigare gällande bestämmelser och föreskrifter tillämpas, om inte annat följer av detta kapitel.

Ett vid denna lags ikraftträdande gällande tillstånd som beviljats ett projekt eller en åtgärd som avses i denna lag gäller som sådan. På förverkligandet av projektet eller åtgärden och justering av tillståndet tillämpas vad som föreskrivs i tillståndsbeslutet samt tidigare gällande bestämmelser och föreskrifter, om inte annat följer av detta kapitel.

Ett vid denna lags ikraftträdande gällande tillstånd förfaller, om projektet för vilket tillståndet beviljats inte har förverkligats inom den tid som föreskrivs i tillståndet eller en senare förlängd tid.

Vid justering av ett gällande tillstånd med stöd av detta kapitel eller tidigare gällande bestämmelser iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 11 kap.

4 §

Övergångsbestämmelse angående bestämmelserna om tillsyn och förvaltningstvång

Bestämmelserna om tillsyn och förvaltningstvång i kapitel 14 tillämpas också på projekt och åtgärder i fråga om vilka enligt 3 § 1 mom. skall iakttas tidigare bestämmelser.

5 §

Övergångsbestämmelse angående reglering

Om en reglering, som grundar sig på ett tillstånd som har meddelats enligt vattenlagen som med stöd av 2 § upphävs och innan ikraftträdandet av lagen om ändring av vattenlagen (629/1991) eller tidigare gällande bestämmelser, har

betydande menliga verkningar på vattenmiljön eller dess användning, skall den regionala miljöcentralen i tillräckligt samarbete med tillståndshavaren, dem som drar nytta av regleringen, kommunerna inom verkningsområdet och andra myndigheter som saken gäller klarlägga möjligheterna att minska de menliga verkningarna av regleringen. Den regionala miljöcentralen skall vid behov också höra andra parter.

När en utredning som avses i 1 mom. har gjorts, får den regionala miljöcentralen, fiskerihushållningsmyndigheten eller kommunen, om verkningarna enligt 1 mom. inte annars i tillräcklig mån kan minskas, hos miljötillståndsverket ansöka om att tillståndsvillkoren ses över eller att nya bestämmelser utfärdas.

En förutsättning för översynen är att nyttan med tanke på allmän fördel är betydande med hänsyn till rådande förhållanden. Översynen får inte heller avsevärt minska den nytta som vattenregleringen totalt medför eller väsentligt ändra det ursprungliga syftet med regleringen, utom när syftet inte längre har någon betydelse. Är det uppenbart att det finns förutsättningar för en översyn, kan miljötillståndsverket, om utredningen i ansökningshandlingarna inte är tillräcklig, ålägga också tillståndshavaren att ge in behövlig tilläggsutredning till miljötillståndsverket. I ett sådant beslut av miljötillståndsverket får ändring inte sökas särskilt. Om tillståndshavaren inte inom utsatt tid ger in tilläggsutredningen till miljötillståndsverket, kan den utföras på hans bekostnad. Vid översynen skall de bestämmelser som avses i 3 kap. 20 § iakttas i tillämpliga delar.

Sökanden skall åläggas att med iakttagande i tillämpliga delar av 13 kap. ersätta förluster av förmåner som översynen medför, om dessa inte är obetydliga. Ersättningarna betalas dock av statens medel, om inte översynen huvudsakligen har lokal betydelse. En ersättning för förlust av nytta som vattenregleringen har medfört kan jämkas med beaktande av den nytta samt de förluster av förmåner som översynen medför samt den tid under vilken nyttotagaren har kunnat utnyttja regleringen.

6 §

Övergångsbestämmelse angående tillståndsbestämmelser som har verkningar på vattenståndet eller vattnets lopp

Vad som i 5 § föreskrivs gäller i tillämpliga delar även för översyn av tillståndsbestämmelserna i andra tillstånd som meddelats innan denna lags ikraftträdande och som har verkningar på vattnets lopp eller vattenståndet samt utfärdande av nya tillståndsbestämmelser som har verkningar på vattnets lopp och vattenståndet i fråga om sådana projekt som avses i 3 § 1 mom.

7 §

Övergångsbestämmelse angående kontrollskyldighet

Miljötillståndsverket kan på den regionala miljöcentralens ansökan förordna kontrollskyldighet enligt 3 kap. 11 § även gällande ett projekt som grundar sig på ett tillstånd som har meddelats innan denna lags ikraftträdande. För ställande och ändring av kontrollskyldighet gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 3 kap. 11 §.

8 §

Övergångsbestämmelse angående fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift

Miljötillståndsverket kan enligt 3 kap. 21 § på ansökan ändra vad som med stöd av bestämmelser som gäller vid denna lags ikraftträdande har föreskrivits om fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift.

Justering kan ske under förutsättning att justeringen anses behövlig med hänsyn till allmänt intresse eller viktigt enskilt intresse. Miljötillståndsverket skall i sitt beslut beakta hur lång tid som har förflutit sedan avgiften påfördes samt till övriga synpunkter som påverkar saken.

9 §

Övergångsbestämmelse angående ändring av ett beslut om en allmän farled

Vad som föreskrivs i 10 kap. 4 § gäller i tillämpliga delar även ett lagakraftvunnet beslut som meddelats innan denna lags ikraftträdande om en allmän farled.

10 §

Övergångsbestämmelse angående tidigare byggda anläggningar

Har tillstånd att bygga i vattendrag beviljats med stöd av bestämmelser som gällde innan ikraftträdandet av den vattenlag som med stöd av 2 § upphävs, kan miljötillståndsverket på ansökan ålägga ägaren av en anläggning, som uppförts med stöd av tillståndet, att tillåta byggande av behövliga anstalter för bevarande av fiskbeståndet, säkerställande av samfärdseln, bedrivande av flottning eller säkerställande av vattendragets tillstånd och att avstå för deras nyttjande behövlig vattenmängd.

Förlust av förmån, som med anledning av åliggandet enligt 1 mom. åsamkats anläggningens ägare, skall ersättas, om inte den är obetydlig. Har ägaren av anläggningen emellertid enligt tidigare lagstiftning varit skyldig att utan ersättning avlägsna anläggningen och om ägaren inte vill avlägsna anläggningen, kan miljötillståndsverket ålägga honom att på egen bekostnad uppföra behövliga anordningar och anläggningar.

11 §

Övergångsbestämmelse angående vattenrättsliga sammanslutningar

Bestämmelserna om vattenrättsliga sammanslutningar i denna lag tillämpas på vattenrättsliga sammanslutningar som bildats med stöd av bestämmelser som gällde innan denna lags ikraftträdande.

När det gäller föreskrifter i en sammanslutnings stadgar som strider mot denna lag, följs i stället för föreskriften

bestämmelserna i denna lag. För ändring av stadgar som strider mot denna lag skall sådan fastställelse av miljötillståndsverket som avses i 12 kap. 5 § i denna lag sökas i samband med att fastställelse söks för annan ändring av stadgarna.

12 §

Ersättande av ett tidigare beslut med ett beslut enligt denna lag

Om det i fråga om ett tillstånd eller en annan rättighet som beviljats enligt ett beslut som meddelats med stöd av bestämmelser som gällde innan denna lags ikraftträdande råder oklarhet om tillståndets eller rättighetens innehåll eller rättshavarna, kan en dylik rätt hållas vid makt genom ett beslut enligt denna lag.

I ett beslut som avses i 1 mom. skall enligt vad som föreskrivs i 3 kap. 10-13 § i syfte att säkerställa allmänt eller enskilt intresse angående nyttjande av rättigheten meddelas behövliga föreskrifter om att orsakande av skada skall undvikas, som grundar sig på eller preciserar föreskrifterna i det tidigare beslutet. Föreskrifterna får emellertid inte avsevärt minska den nytta som nyttjandet medför.

Ansökan till miljötillståndsverket om ersättande av ett tidigare beslut med ett beslut enligt denna lag kan göras av rättshavaren, tillsynsmyndigheten eller en part. Miljötillståndsverket kan på egen

initiativ ta upp ärendet till behandling, om detta till följd av ett annat i miljötillståndsverket anhängigt ärende behövs.

13 §

Upphävande av ett tidigare beslut

Om innehavaren av ett tillstånd eller en annan rättighet som beviljats enligt ett beslut som meddelats med stöd av bestämmelser som gällde innan denna lags ikraftträdande inte längre finns, kan miljötillståndsverket på ansökan upphäva tillståndet eller rättigheten. En förutsättning för upphävandet är att detta inte orsakar skada för allmänt eller enskilt intresse.

Ansökan till miljötillståndsverket om upphävande av ett tidigare beslut kan göras av tillsynsmyndigheten eller en part.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om upphävande av ett beslut tillämpas även i sådana fall att ett tillstånd eller annan rättighet som beviljats enligt ett beslut som meddelats med stöd av bestämmelser som gällde innan ikraftträdandet av den vattenlag som upphävs med stöd av 2 § har blivit obehövlig och rättsinnehavaren inte yrkar att tillståndet eller rättigheten skall vidmakthållas. Ansökan om upphävande av tillståndet kan i dessa fall av särskilt skäl göras även av tillstånds- eller rättshavaren.